

nuş pâl grast, kadea kã sas but manuş.

¹⁰ Kana aresles ke Aria le Atadoski, kai si paşa o Iordano, kerdes baro roiimos dukhasa. O Iosif înkeardeas iefta ghes ãk jalea ando anav pe dadesko. ¹¹ Æl kanaanitea kai beşles othe dikhles e jalea kadaia ke Aria le Atadoski hai phendes:

— Ita ãk jalea bari maşkar ãl egipteial

Kodolaske dinea pes kodole thaneske o anav Abel-Miţraim.* Ov si paşa o Iordano.

¹² Kadea kerdes ãl ciave le Iakvoske so phendea lengo dad. ¹³ Îngharde les ando Them Kanaan hai prahosarde les ande peştera kai si ando islazo Makpela, kai si iekh angla avreste le Mamresa, savo kindeasas les o Avraam katar o hetito Efron ka than anda prahomaste. ¹⁴ Pala so prahosardeas pe dades, o Iosif boldineailos ando Egipto andãk than pe phralenţa hai saorãnţa kai gheles lesa kaşte prahol pe dades.

O Iosif mîngiil pe phralen

¹⁵ Pala so mulos lengo dad, ãl phral le Iosifoske phendes:

— So keras amen kana o Iosif holeaola pã amende hai si te boldela amenghe saoro nasulimos kai kerdeam les leske?

¹⁶ Dines drom te phenel le Iosifoske:

— Keo dad dineas kai porunka gi kai te merel: ¹⁷ «Kadea te den дума le Iosifoske: ‘Rughis tut te iertis ke phralenghe lenghi doş hai lengo bezeh! Ciaces kerde tuke nasul!’ » Akanak rughis tut te iertis e doş le robenghi le Devleske ke dadesko!

O Iosif kana aşundeas kadaia, ruias. ¹⁸ I leske phral aviles hai ciude pes ke phuv angla leste hai phendes leske:

— Ita, seam ke robi.

¹⁹ Dar o Iosif phendeas:

— Na daran! Sem me ando than le Devlesko? ²⁰ Tume kamnen manghe nasul, dar o Del kamnos mişto, kaşte kerdeol pes so si kerdo aghes: te hastravel e viaţa bute manuşãnghi. ²¹ Na daran, kã me si te dav tumen hamos, tumen hai i tumare ciaven!

Hai dineas дума şukar lenţa.

O merimos le Iosifosko

²² O Iosif beşlos ando Egipto, ov hai o kher leske dadesko. Hai traiaisailos ãk şãl hai deş bãrş. ²³ O Iosif dikhleas le ciaven le Efraimoske gi kã le trinengo neamo, hai lea peske dã ciave le ciaven le Makiroske, o ciavo le Manasosko.

²⁴ O Iosif phendeas pe phralenghe:

— Me sem pã merimaste. Dar o Del va ajutila tumen hai va înkalela tumen anda o them kadava kaşte gian ando them kai halea sovel kã va dela les le Avraamoske, le Isakoske hai le Iakvoske.

²⁵ Hai o Iosif ciuteas le ciaven le Israeloske te han sovel:

— Ciaces va ajutila tumen o Del. Te len i mîrã kokalea katar!

²⁶ O Iosif mulos ãk şãlako hai deş bãrş. Îmbãlsãmisarde les hai ciute les andãk trono ando Egipto.

O începuto

Geneza

*50:11 Abel-Miţraim hakeardeol „e jalea le egipteienghe”.

O începuto (E geneza)

© Copyright Wycliffe Bible Translators Inc. 2019
Dallas

© 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

roma_info@wycliffe.org

Această lucrare nu este încă în forma ei finală, și este posibil ca să fie revizuită sau corectată în viitor. A fost verificată cu atenție, dar am fi recunoscători dacă ne-ați aduce la cunoștință orice greșeală. Textul poate fi folosit în biserică, acasă, în școli sau în publicații necomerciale. Această traducere a fost pregătită pentru vorbitorii de limba romani (ursarilor din Oltenia).

Vă rugăm să ne contactați la roma_info@wycliffe.org dacă v-ar fi de folos o carte tipărită.

Această lucrare vă este pusă la dispoziție sub **Licența Creative Commons Atribuire-Necomercial-FărăModificări 3.0**. Puteți să copiați și redistribuiți această lucrare doar nemodificat, în orice mediu sau format, cu atribuție potrivită, sub aceeași licență. Puteți copia textul în întregime sau în parte, dacă porțiunile selectate nu schimbă sensul originalului.

Nu puteți folosi această operă în scopuri comerciale.

Dacă reajustați, transformați sau construiți pe baza lucrării, nu veți putea distribui lucrarea modificată, în nici un mod sau context.

Ăk kuvînto mai anglal

Kate arakhadol e traducerea ande cib e romani. E traducerea ande cib e romani folosisardeas mai but versiuni andai cib e gagikani, hai si bazome hai verificime pe versiunea originalo andai cib e ebraiko.

Ăl evreea ni kamen te phenen o anav le Devlesko, kai si ramome YHWH, hai pelo lenghe mișto te phenen Rai. Hai kodolaske i ame folosis e vorba RAI.

Traducisardem anda o Lil o Sfinto le Devlesko le dorințasa ka o poporo romano te daștin te avel len bukuria te pringianen le Devles hai te pașon pașa Leste.

Prefață

În această cărticică găsiți traducerea de Geneza în limba rromilor (ursarilor din Oltenia – S.Vlax) folosind alfabetul românesc. Pentru această traducere în limba rromilor s-au folosit mai multe versiuni în limba română, și de alte limbi, dar ea este bazată pe, și verificată cu textul original (limba ebraică).

Din respect pentru Dumnezeu, de peste 2000 de ani evreei au tradiția să nu pronunțe numele Lui (YHWH), și de aceea au găsit cu cuvîntă să spună Domnul. De aceea și noi am folosit cuvîntul RAI.

Sunt anumite locuri în traducere unde a fost necesar să se adauge unele cuvinte ca să nu fie greșit înțeleasă traducerea. Aceste cuvinte sunt indicate așa.

Am tradus Cartea Sfântă a lui Dumnezeu cu dorința ca poporul rrom să găsească bucuria cunoașterii lui Dumnezeu și să se apropie de El.

si mai bare dă sar ăl
binekuvintimata
le plaienghe veșniko*
hai si mai bare dă sar ăl lacimata
le plaienghe kai si dă kana si lumea:
on te aven po șăro le Iosifosko,
opre po șăro le raiesko pe
phralengo.

²⁷ O Beniamin si ăk ruv kai mudarel
hai kerel kotora.

De tehara hal so astardeas,
hai e reat hulael so lileas katar ăl
dușmaia.

²⁸ Kadala si sea ăl deșudui neamuri
le Israeloske, hai kadea dinea lenghe
duma lengo dad kana binekuvintisar-
dea len. Binekuvintisardeas fiosaves pe
binekuvîntareasa.

O merimos le Iakovosko

²⁹ Pala kodoia dinea len e porunka
kadaia:

— Me si te nakhav pașa mîră phure.
Te prahon man andăk than mîră phurența,
ande peștera kai si ando islazo le Efronosko
o hetito, ³⁰ ande peștera kai si ando
islazo Makpela kai si iekh angla avreste
le Mamresa, ando Them Kanaan, savi
kindea lan o Avraam le islazosa katar
o hetito Efron ka than anda prahomaste.
³¹ Othe prahosardes le Avraamos hai
le Sara, leski romni, othe prahosardes
le Isakos hai le Rebea, leski romni,
hai othe prahosardem i me le Leea. ³² O
islazo hai e peștera kai si othe sas kinde
katar ăl ciave le Hetoske.

³³ Kana termenisardeas o Iakov te del
porunci pe ciaven, țindeas pe pîrne ando
pato, dinea peo duho hai nakhlos pașa
pe phure.

50 O Iosif banghilos ko mui pe da-
desko, ruia les hai ciumidea les.
² Poruncisardeas le doktorenghe kai ke-
renas buki anda leste te îmbălsămin les-
ke dades, hai ăl doktorea îmbălsămisar-
des le Israelos. ³ Trăbuiisardea len sa-
randa ghesa, kă kadikita dă but trăbulas
anda o îmbălsămimos. Ăl egiptea ruies
les ieftadeșa ghesa. ⁴ Pala so nakhles ăl
ghesa le roiimaske, o Iosif phendeas le
slujitorenghe le faraonoske:

— Akanak kana sem lacio angla tu-
mende, rughiv tumen te phenen le fara-
onoske: ⁵ «Muro dad ciutea man te hav
sovel, phenindos: 'Dikh, pașol te me-
rav! Te prahos man ando than le pra-
homasko savo hanadem les manghe an-
do Them Kanaan!' Rughiv tut te mukes
man te giav othe te prahov mîră dades,
hai pala kodoia si te avav palpale!»

⁶ O faraono dineas anglal:

— Gia hai prahosar ke dades palai so-
vel kai ciutea tut te has lan!

⁷ O Iosif ghelos te prahol pe dades. An-
dăk than lesa gheles saoră slujitorea le
faraonoske, kai sas ăl bare leske khe-
reske, hai saoră barimata le Egiptoske,
⁸ saoro kher le Iosifosko, leske phral hai
o kher leske dadesko. Ni mukles ando
ținuto Goșen, numa le ciavorăn, ăl bra-
khea, ăl buznea hai ăl guruva. ⁹ Andăk
than le Iosifosa mai sas urdona hai ma-

***49:26** Ando originalo nai klaro. Daștilas te hakeardeol: „Ăl binekuvintimata ke dadeske si mai bare dă sar ăl binekuvintimata mîră phurenghe.”

maşkar leske pîrne,
 gi kana si te avel kodova kaski si e
 rovli,
 hai lestar si te aşunen ăl poporea.
¹¹ O Iuda phandel pe hăres ke viţa,
 hai katar e mai lacii viţa
 le puios pe hărneako.
 Thovel pi haina ande mol
 hai pi mantaua ando rat le
 drakhako.
¹² Leske iakha si lole katar e mol
 hai leske dand parne katar o thud.
¹³ O Zabulon va beşela paşa o baro pai.
 Ăl korăbii va ƒirdena pes othe,
 hai lesko than si te întinzol pes karing
 o Sidon.
¹⁴ O Isahar si ăk hăr zuralo
 kai sovel po islazo.*
¹⁵ Dikhleas kă si ăk than lacio
 odihnimasko
 hai kă e phuv si lacii,
 kadea kă banghearel peo dumo tala o
 pharimos
 hai va kerela buki sar ăk robo.
¹⁶ O Dan va krisila pe poporos
 sar iekh andal neamuri le
 Israeloske.
¹⁷ O Dan si te avel ăk sap po drom,
 ăk vipera p-e poteka,
 dandarel o pîrno le grastesko
 hai kerel te perel pă zeiande
 o manuş poa grast.

¹⁸ Ajukearav te hastraves man, RAIA!
¹⁹ Po Gado si te aven but manuş
 ciureanţa,
 dar ov si te lel pes pala lende.
²⁰ O hamos le Aşerosko si te avel lacio:
 ov si te del hamata gule le
 thagaren.
²¹ O Neftali si ăk cerboaika slobodo.
 Ov phenel vorbe şukar.
²² O Iosif si ăk hăr sălbatico,
 ăk hăr sălbatico paşa ăk izvoro
 paiesa,
 ăk kuro sălbatico po plai.†
²³ Ăl duşmaia kerkearde les,
 ciudes săgeţi urasa.
²⁴ Dar lesko arko acilos zuralo,
 hai ov sas kerdo te hakearel le
 vastenţa
 katar ăl vast le Zuraleske le
 Iakovosko.
 Kadea kerdilos ov o păstori
 hai o bar le Israelosko‡
²⁵ katar o Del ke dadesko
 savo va ajutila tut,
 katar kova o Mai Zuralo
 savo si te binekuvintil tut
 khamesa hai brîşîndesa opral
 hai paiesa andal izvorea telal,
 hai i le binekuvintimasa le
 ciuciango
 hai le pîntekosko.
²⁶ Ăl binekuvintimata ke dadeske

***49:14** Ando originalo nai klaro hai daştil pes te hakeardeol: „kai sovel maşkar ăl stîne”, „kai bangheol tala pharimata”, sau „kai sovel paşa ăl iaga”. †**49:22** Ando originalo nai klaro. Daştilas te hakeardeol: „O Iosif si ăk kreanga dafinoski roditori, ăk kreanga pomoski roditori paşa ăk haing. Leske krengi bareon opre poa zido.”

‡**49:24** O originalo nai klaro. Daştilas te hakeardeol: „katar kova kai si o Păstori, o Bar le Israelosko”.

O începuto

E geneza

O Del kerdeas ăk lumea lacii, dar ăl manuş uştile kontra leski

(1:1–11:26)

O Del kerdeas e lumea hai dikhleas kă si lacii

1 Mai anglal o Del kerdeas o ceri hai e phuv.

² E phuv nas laciardi hai nas khanci pă late. Po pai adînko sas întuneariko hai o Duho le Devlesko phirelas opral po pai.

³ O Del phendeas:

— Te avel lumina!

Hai sas lumina. ⁴ O Del dikhleas kă e lumina sas lacii, hai o Del dinea rigate e lumina katar o întuneariko. ⁵ O Del phendeas le luminake „ghes”, hai le întunearikoske „reat”. Sas reat hai pala kodoia sas deteherin: kadava sas o ghes o angluno.

⁶ O Del phendeas:

— Te avel ăk than te pharavel ăk pai katar aver pai, hai o than kodova te aciol maşkar lende!

⁷ O Del kerdeas o than te pharavel ăl paia kai si tala o than, katar ăl paia kai si opral poa than. Hai kadea sas. ⁸ O Del phendeas le thaneske „ceri”. Sas reat hai pala kodoia sas deteherin: kadava sas le duiengo ghes.

⁹ O Del phendeas:

— Te kiden pes andăk than ăl paia kai si tala o ceri hai te dikheol o şukimos!

Hai kadea sas. ¹⁰ O Del phendeas le şukimaske „phuv”, hai le paieske kidino „baro pai”. O Del dikhleas kă sas lacii.

¹¹ O Del phendeas:

— Te del e phuv zelenimata: zelenimata sāmîntăsa, dafia kai keren rodo pala lengo soio, sāmîntăsa ando rodo!

Hai kadea sas. ¹² E phuv dineas zelenimata, zelenimata sāmîntăsa pala lengo soio hai dafia kai keren rodo, sāmîntăsa ando rodo, pala lengo soio. O Del dikhleas kă sas lacii. ¹³ Sas reat, hai pala kodoia sas deteherin: kadava sas le trinen-go ghes.

¹⁴ O Del phendeas:

— Te aven nişte lumini ando ceri te den rigate o ghes katar e reat! On te sika-ven ăl bare ghesa, ăl ghesa hai ăl bărşa; ¹⁵ hai te aven lumini ando ceri, te den lumina p-e phuv!

Hai kadea sas. ¹⁶ O Del kerdeas ăl dui bare lumini: e lumina e mai bari te stăpînîl o ghes, hai e lumina e mai ƒiini te stăpînîl e reat. Kerdeas i ăl steale. ¹⁷ O Del ciutea len po ceri te den lumina p-e phuv, ¹⁸ te stăpînin o ghes hai e reat hai te den rigate e lumina katar o întuneariko. O Del dikhleas kă sas lacii. ¹⁹ Sas reat, hai pala kodoia sas deteherin: kadava sas le ştarengo ghes.

²⁰ O Del phendeas:

— O pai te avel pherdo giuvindimata, hai te hurean ciriklea opral pa-i phuv po ceri!

²¹ O Del kerdeas ăl bare giuvindimata ando baro pai hai saoră giuvindimata kai înotin pherindos o pai, pala lengo soio saoră ciriklea kai hurean, pala lengo soio. O Del dikhleas kă sas lacii. ²² O Del binekuvintisardea len:

— Keren puia, buteon, hai pheren ăl paia ăl bare! Te buteon i ăl ciriklea p-e phuv!

²³ Sas reat, hai pala kodoia sas deteherin: kadava sas le pangengo ghes.

²⁴ O Del phendeas:

— Te del e phuv giuvindimata pala lengo soio: animalea khereske, animalea țîine hai animalea sălbatică kai si p-e phuv, pala lengo soio.

Hai kadea sas. ²⁵ O Del kerdeas ăl animalea sălbatică pala lengo soio, ăl animalea le khereske pala lengo soio hai saoră animalea țîine kai si p-e phuv pala lengo soio. O Del dikhleas kă sas lace.

²⁶ Pala kadaia o Del phendeas:

— Te keras manuș te aven sar amende, te amean amența! Te stăpînin pâl mace anda o baro pai, pâl ciriklea le cereske, pâl animalea khereske, pâl sea e phuv hai pâl sea animalea țîine kai mișkin p-e phuv!

²⁷ O Del kerdeas le manușă te avel sar leste, sar leste kerdea les o Del, murș hai giuvli kerdea len. ²⁸ O Del binekuvintisardea len hai phendea lenghe:

— Keren ciave, buteon, pheren e phuv hai keren lan te avel tala tumende! Stăpînin pâl mace le bare paieske, pâl ciri-

klea le cereske hai pâl saoră animalea kai mișkin p-e phuv!

²⁹ O Del phendeas:

— Ita, dav tumen saoră zelenimata sămîntăsa kai si pâl saorî phuv, hai saoră dafia kai keren rodo sămîntăsa andră. Kadala te avel tumaro hamos! ³⁰ Hai saoră animalenghe sălbatică, saoră cirkleanghe le ceroske hai saoră animalenghe țîine phuiake, kai si len andă lende giuvindimos, dinem len ka hamos saoră zelenimata.

Hai kadea sas. ³¹ O Del dikhleas sea so kerdeasas hai ita, sas but lace. Sas reat, hai pala kodoia sas deteherin: kadava sas le șovengo ghes. `

2 Kadea sas termenime o ceri, e phuv hai sea so sas andă lende. ² Gi andă le ieftango ghes, o Del termenisardeas pi buki, kadea kă andă le ieftango ghes ni mai kerdeas khanci. ³ O Del binekuvintisardeas le ieftango ghes hai sfințosardea les, kă ando ghes kadava ni mai kerdeas khanci.

O kerimos le manușăko hai le giuvleako

⁴ Ita so kerdineailos ando ceri hai p-e phuv.

Kana o RAI o Del kerdeas o ceri hai i phuv, ⁵ p-e phuv nas nici ăk tufa kîmposki hai nici zelenimata hamaske po kîmpo ni barilisas gi atuncia, kă o RAI o Del gi atuncia ni dineasas brîșînd p-e phuv, hai nas nici ăk manuș te kerel buki e phuv. ⁶ Dar pai înklelas andai phuv hai kinghearelas saorî phuv. ⁷ O RAI o Del kerdeas le manușă andai phuv, phurdea leske ando nakh phurdimos viațako,

— Na kadea, dade, kăci kava si kerdo mai anglal. Ciu keo vast o ciacio pâl lesko șăro!

¹⁹ Lesko dad ni kamnos hai phendeas:

— Gianav, muro ciavo. I ov si te aresel ăk poporo, i ov si te avel baro. Orsar lesko phral o mai țîino si te aresel mai baro dă sar leste, hai anda leste si te aven mai but neamuri.

²⁰ Ov binekuvintisardea len ando ghes kodova:

— Keo anav si te phenen les ăl israelițea kana va binekuvintina, phenindos: «O Del te kerel tut sa kadea sar le Efraimos hai sar le Manases!»

Kadea ciuteas le Efraimos angla o Manase.

²¹ O Israel phendeas le Iosifoske:

— Ita kă pāk țîra timpo si te merav. Dar o Del si te avel tumența hai si te înghearel tumen palpale ando them tumare phurengo. ²² Dav tut ăk kotor mai but dă sar ke phralen, o ținuto Sihem, savo lilem les katar ăl emorițea mîră sabiasa hai mîră arkosa.

Ăl palune vorbe le Iakovoske pe ciavența

49 O Iakov dineas mui pe ciaven hai phendeas:

— Kiden tumen hai si te phenav tumenghe

so si te kerdeol tumenghe andăl ghesa kai si te aven!

² Kiden tumen hai așunen, ăl ciave le Iakovoske!

Așunen tumare dades, le Israelos!

³ Tu Ruben, muro ciavo kerdo angluno, mîrî vloga

hai e roada e angluni mîră zuralimaski, o angluno ande mîndria hai o angluno ando zuralimos, ⁴ ciordos sar ăl paia

— tu nai te mai aves o angluno! Kăci uștilean ando pato ke dadesko hai mahrisardean les. Uștilos andă muro pato!

⁵ O Simeon hai o Levi si phral.

Lenghe ciurea keren nasul.

⁶ Muro sufleto, na kide tut kă lengo sfato!

Muro ilo, na kide tut lența! Kă andă lengo holarimos mudardes

manuș, hai kă placiuias len cindes ăl vine le guruvenghe.

⁷ Dino armaia te avel lengo holarimos, kă si zuralo,

hai lenghi holi, kă si bi paki.

Si te hulavav len ando Iakov hai si te durearav len iekh avrestar ando Israel.

⁸ Iuda, si te aves lăudime katar ke phral,

kă si te mares ke dușmaen.

Ăl ciave ke dadeske si te bangheon angla tute.

⁹ O Iuda si ăk puio leeosko.

Boldineailan katar o mudarimos, muro ciavo!

Banghearel pe kocia, sovel sar ăk leeo.

Kon si te vazdel ăk leeo kai sovel?

¹⁰ E rovli le zuralimaski

nai te dureol anda o Iuda, nici e rovli le thagareski

Atunci o Iosif lileas pesa pe due ciaven, o Manase hai o Efraim. ² Phendineailos le Iakvoske:

— Ita keo ciavo o Iosif avilos tute.

O Israel kideas peo zuralimos hai vazdineailos ando pato. ³ Phendea le Iosifoske:

— O Del o Mai Zuralo sikadilos manghe ando Luz, ando Them Kanaan, hai binekuvintisardea man. ⁴ Phendea manghe: «Si te kerav tut te aven tut ciave, hai si te butearav tut, kaște areses mai but poporea. Ke ciavenghe pala tute si te dav o them kadava te avel lengo veșniko.» ⁵ Akanak, ke dui ciave kai kerdineailles tuke ando Them le Egiptosko gi kai me te avav tute ando Egipto, si te aven mîră ciave. O Efraim hai o Manase si te aven mîră ciave, sar si o Ruben hai o Simeon. ⁶ Dar ăl ciave kai si te kerdeon pala lende si te aven ke ciave. Len si te avel len rig ande phuv kai va perela lenghe phralenghe le mai barenghe. ⁷ Pentrukă atunci kana avavas anda o Padan, vai, e Rahela mulis ando Them Kanaan, gi kai te aresav ke Efrata. Prahosardem lan othe, po drom karing e Efrata, savo si o Betleem.

⁸ Kana o Israel dikhleas le ciaven le Iosifoske, pușleske:

— Kon si kadala?

⁹ O Iosif dineas anglal pe dades:

— Si mîră ciave, save dinea len manghe o Del kathe.

O Israel phendeas:

— Rughiv tut te anes len mande, kaște binekuvintiv len!

¹⁰ Ăl iakha le Israeloske sas nasfale andai kauza le phurimaski, kadea kă ni mai

daștilas te dikhel. O Iosif îngheardea len pașa leste, hai ov ciumidea len hai lea len ande angali. ¹¹ O Israel phendeas le Iosifoske:

— Ni pakeavas kă si te mai dikhav keo mui, hai dikh kă o Del muklea man te dikhav i ke ciaven!

¹² O Iosif dinea len rigate pașal pîrne pe dadeske hai banghilos le mosa ke phuv angla leste. ¹³ Pala kodoia o Iosif lilea le duinen, le Efraimos le vastesa le ciacesa ke stîngo le Israeloski, hai le Manases le vastesa le stîngosa ke ciace le Israeloski, hai andea len pașa leste. ¹⁴ Dar o Israel întinzosardeas peo vast o ciacio hai ciutea les po șăro le Efraimosko, savo sas o mai tărno, hai o vast o stîngo ciutea les po șăro le Manasesko. Hai kadea kerdea trușul pe vast, kear kă o Manase sas kerdo anglal. ¹⁵ Binekuvintisardea le Iosifos hai phendea leske:

— O Del angla savo phirdes mîră phure, o Avraam hai o Isak, o Del kai sas manghe păstori saorî viața,

¹⁶ o Îngero kai pale kindea man anda orso nasulimos, te binekuvintil kal ciaven!

On te phiraven muro anav hai o anav mîră phurengo, o Avraam hai o Isak,

hai te buteon but mai but p-e phuv!

¹⁷ Le Iosifoske ni pelos leske mișto kana dikhleas kă lesko dad ciul peo vast o ciacio po șăro le Efraimosko. Hai astardeas o vast pe dadesko, kaște lel les poa șăro le Efraimosko, hai te ciul les pă le Manasesko. ¹⁸ Phendeas pe dadeske:

hai kadea o manuș kerdilos ăk sufleto giuvindo.

⁸ O RAI o Del kerdeas ăk bar ando Eden, karing o esto, hai ciuteas othe le manușas kai kerdeas les. ⁹ O RAI o Del kerdea te bareol andai phuv saoro felo pomengo, șukar ko dikhimos hai lace ko hamos, hai ando mașkar le bareako o pomo le viațako hai o pomo savo kerel te pringiandeol o lacimos hai o nasulimos. ¹⁰ Ăk pai înklelas anda o Eden hai kinghearelas e bar, hai othar pharadeolas hai kerdeolas ștar vast. ¹¹ O anav le anglunesko si Pison, ov thabdel andă saoră riga le Themoske Havila,* kai othe si sumnakai. ¹² O sumnakai anda o them kodova si lacio, othe si anda soste kerdeol ăk khandimos, hai bar onixosko. ¹³ Le duiengo pai si lesko anav Ghihon, ov thabdel andă saoră riga le Themoske Kuș. ¹⁴ Le trinengo pai si lesko anav Tigro, ov thabdel ko esto le Așuroske. Le ștarengo pai si o Eufrato.

¹⁵ O RAI o Del lileas le manușas hai ciutea les ande bar le Edenoski, kaște kerel lan buki hai te avel les grija latar. ¹⁶ Hai dinea le manușas e porunka kadaia:

— Daștis te has kabor kames anda orso pomo andai bar, ¹⁷ numa anda o pomo savo kerel te pringiandeol o lacimos hai o nasulimos ta na has, kă ando ghes kai va hasa anda leste va meresa ciaces.

¹⁸ O RAI o Del phendeas:

— Nai mișto ka o manuș te avel korkoro. Si te kerav leske ăk ajutori lacio anda leste.

¹⁹ O RAI o Del kerdeas andai phuv saoră animalea le kîmposke hai saoră ciriklea le cereske, hai andea len ko manuș te dikhel sar si te ciul lengo anav. Hai orso anav kai ciuteas les o manuș fiosave animaloske, kodova sas lesko anav. ²⁰ Hai o manuș ciuteas anava saoră animalenghe kai si pașa o kher, le cirikleanghe le cereske hai saoră animalenghe sălbaticice, dar anda o manuș ni arakhleas ajutori lacio.

²¹ Atunci o RAI o Del dineas drom ăk lindri phari po manuș. Ando timpo kana sovelas o manuș, o RAI o Del lileas iekh anda leske prașave, hai phandadeas o mas kă lesko than. ²² Anda o prașavo kai lileas les anda o manuș, o RAI o Del kerdeas ăk giuvli hai andea lan ko manuș. ²³ Hai o manuș phendeas:

— Aresel, kadaia si kokalo anda mîră kokalea hai mas anda muro mas! Oi si te buciol romni kă sas lili anda o rom.

²⁴ Kodolaske o rom va mukela pe dades hai pe da, hai si te avel iekh pe romneasa hai si te kerdeon ăk trupo.

²⁵ O rom hai leski romni sas iel dui nanghe hai nas lenghe lagiavo.

O Adam hai e Eva kerdes so ni kamnes o Del

3 O sap sas mai gogheasa dă sar saoră animalea sălbaticicea kai kerdeas len o RAI o Del. Ov phendeas le giuvleake:

— Ciaces phendeas o Del: «Ta na han anda saoră pomi andai bar?»

² E giuvli dineas anglal le sapes:

— Daştis te has anda o rodo saoră pomengo andai bar. ³ Dar anda o rodo le pomosko kai si ando maşkar le bareako, o Del phendeas: «Ta na han anda leste hai ta na makhen tumen lestar, te na meren!»

⁴ Atunci o sap phendeas le giuvleake: — Ciaces nai te meren, ⁵ dar o Del gianel kã ando ghes kana hana anda leste, si te putren pes tumare iakha hai si te aven sar o Del, pringianindos o lacimos hai o nasulimos.

⁶ E giuvli dikhleas kã o pomo si lacio hamasko hai şukar dikhimasko hai kã o pomo si dorimasko kaşte del goghi. Kadea lileas anda lesko rodo hai haleas, dineas i pe romes kai sas paşa late, hai haleas i ov.

⁷ Atunci le donghe putardile lenghe iakha, hai dine pi seama kã sas nanghe. Subdes peske andãk than frunze smokinoste hai ciutes angla peste. ⁸ Atuncia aşundes le RAies le Devles phirindos ande bar ande rãkoarea le gheseski. O manuş hai leski romni garadiles katar o RAI o Del maşkar ăl pomi andai bar. ⁹ Dar o RAI o Del dineas mui le manuşas hai phendea leske:

— Kai san?

¹⁰ Ov dineas anglal:

— Aşundem tut ande bar hai sas manghe dar, kã semas nango, hai garadilem.

¹¹ O RAI o Del phendeas:

— Kon phendea tuke kã san nango? Hlean anda o pomo kai poruncisarde-mas tuke ta na has?

¹² O manuş dineas les anglal:

— E giuvli kai dinean lan manghe te avel paşa mande, oi dinea man anda o pomo hai halem.

¹³ O RAI o Del phendeas le giuvleake:

— So kerdean?

E giuvli dineas anglal:

— O sap thardea man hai halem.

¹⁴ O RAI o Del phendeas le sapeske:

— Kodolaske kã kerdean kadai buki, san dino armaia anda sea animalea paşa o kher hai sea animalea sãlbaticea. Andã saorã ghes ke viaţake te tîrîs tut hai te has phuv! ¹⁵ Ura si te avel maşkar tu-te hai e giuvli, maşkar ke ciave hai lake ciave. Ov si te del dab keo şãro, hai tu si te des dab lesko kîlkîi.

¹⁶ Le giuvleake phendeas:

— Si te barearav but mai but ki suferinţa kana keresa: dukhasa si te keres ciave. Hai si te kames te kerel keo rom so kames tu, dar ov si te avel keo stãpîno.

¹⁷ Le Adamoske* phendeas:

— Kã aşundean katar ki romni hai hlean anda o pomo anda savo poruncisardemas tuke «Ta na has anda leste», dini armaia si e phuv anda ki kauza. Phari bukeasa si te has anda late andã saorã ghesa ke viaţake. ¹⁸ Karne hai pãlãmida si te del tut, hai si te has plante poa kîmpo. ¹⁹ Si te khineos hai si te pherdos pai, kaşte has keo hamos, gi kana si te kerdos phuv, kã anda late sanas lilo. Kã phuv san hai si te kerdos phuv.

²⁰ O Adam ciuteas o anav Eva† pe romneake, kã oi sas e dei saorãnghe kolen-

— Naştis te garavas amare raieske o fapto kã ma nai love, hai kã ăl animalea akanak si kã amaro rai. Ni mai aciol dekît amare trupuri hai amare phuia te das len amare raieske. ¹⁹ Soste te meras, ame hai amari phuv tala ke iakha? Kin amen hai amari phuv anda hamaste! Ame hai amari phuv si te avas ăl robi le faraonoske. De amen ghiv kaşte trais hai te na meras hai e phuv ta na aciol mulani!

²⁰ O Iosif kindeas anda o faraono saorã phuv le Egiptoski, pentrukã ăl egipteia bikindes fiosavo peo than, kã e bokh sas phari, hai kadea areslos o them le faraonosko. ²¹ Le poporos kerdea les robo, katar ăk şãro gi kã koaver şãro le Egiptosko. ²² Numa ăl phuia le raşaienghe ni kindea len, kã ăl raşai priminas hamos katar o faraono, hai hanas o hamos kai delas len o faraono. Kodolaske on ni bikindes pe phuia.

²³ O Iosif phendeas le poporoske:

— Aghes kindem tumen tumare phuienţa anda o faraono. Ita, dav tumen ghiv, semãnin e phuv! ²⁴ Ke vremea le roadenghi va dena ăk rig le faraonos, hai ştar riga si te acion tumenghe kaşte sãmãnin ăl thana, hai te han kolenţa kai si andã tumare khera hai i tumare ciavenţa.

²⁵ On phendes:

— Tu hastradean amari viaţa! Arakheam miştimos angla amaro rai, hai si te avas ăl robi le faraonoske.

²⁶ O Iosif kerdeas anda kadaia ăk kris p-e phuv le Egiptoski gi ando ghes dă

aghes, pala savi e rig le pangenghi si le faraonoski. Numa ăl phuia le raşaienghe nas le faraonoske.

O merimos le Iakovosko paşol

²⁷ E famelia le Israeloski beşlis ando Them le Egiptosko ando ţinuto Goşen. Len sas len phuv hai sas len ciave hai butiles but. ²⁸ O Iakov traiisailos deşiefta bãrş ando Them le Egiptosko. Ăl ghes le Iakovoske kai ov traiisailos sas ăk şăl hai saranda hai iefta bãrş. ²⁹ Kana paşilos o Israel te merel, dinea mui pe ciaves le Iosifos hai phendea leske:

— Te arakhava miştimos angla tute, rughiv tut, ciu keo vast pã keo ilo* hai kadea sikav manghe kã si te aves lacio hai pakeamasa karing mande! Rughiv tut, ta na prahos man ando Egipto! ³⁰ Kana sovava sar mîrã phure, înkal man anda o Egipto hai prahosar man andã lengo than le prahomasko!

O Iosif dinea les anglal:

— Si te kerav sar phendean.

³¹ O Iakov phendea leske:

— Ha manghe sovel!

Hai o Iosif halea leske sovel. Pala kodoia o Israel rughisailos hai banghilos ko şãro le patosko.

O Iakov binekuvintil le ciaven le Iosifoske

48 Pala kodoia phendineailos le Iosifoske:

— Keo dad si nasfalo!

***3:17** O anav Adam hakeardeol „manuş”.

†**3:20** O kuvînto Eva aşundeol sar „viaţa” ande cib ebraiiko.

***47:29** Ando originalo „ciu keo vast pã keo ilo” si „ciu keo vast tala muro şoldo”.

Ăl phral le Iosifoske hai o Iakov angla o faraono

47 O Iosif ghelos hai phendeas le faraonoske:

— Mîră phral hai muro dad aresles anda o Them Kanaan le brakheanța, le buzneanța hai le guruvența, hai sea sosa si len. Si ando ținuto Goșen.

² Lileas pangî anda pe phral hai sika-dea len le faraonoske. ³ O faraono pușleas le phralen le Iosifoske:

— Savi si tumari buki?

On dine les anglal:

— Ke robi si păstorea, sar sas i amare dada.

⁴ Mai phendes le faraonoske:

— Ame avileam te beșas ăk timpo kathe ando them kă ma nai ciar andal brakhea hai andal buznea ke robenghe, kă e bokh si bari ando Them Kanaan. Kadea rughiv tut te mukes ke roben te beșen ando ținuto Goșen!

⁵ O faraono phendeas le Iosifoske:

— Keo dad hai ke phral aviles tute. ⁶ O Them le Egiptosko si angla tute. Ciu ke dades hai ke phralen ando than o mai lacio le themosko! Te beșen ando ținuto Goșen! Hai kana arakhesa mașkar lende manuș kai hakeardeon, ciu len te aven ăl bare mîră turmenghe!

⁷ O Iosif andineas pe dades le Iakovos hai sikadea les le faraonoske. O Iakov binekuvintisardeas le faraonos, ⁸ hai o faraono pușleas le Iakovos:

— Kabor bărș si tut?

⁹ O Iakov dineas anglal le faraonos:

— Ăl ghes mîră kai me phirdem gi akanak p-e phuv si ăk șăl hai treanda bărș.

Ăl ghes mîră viațake sas țîra hai phare hai ni aresles ăl ghes mîră phurenghe, kabor phirdes on p-e phuv.

¹⁰ O Iakov binekuvintisardeas le faraonos hai teleardeas lestar. ¹¹ O Iosif ciuteas pe dades hai pe phralen hai dinea len phuv ando Them le Egiptosko, ando than o mai lacio le themosko, ando ținuto le Ramseseko, sar poruncisardeas o faraono. ¹² O Iosif dineas hamos pe dades, pe phralen, hai saoră kheres leske dadesko, pala o număro le ciavengo.

Ăl egipteia bikinen pes bokhatar

¹³ Ma nas hamos pă saorî phuv, kă e bokh sas but phari. Ăl manuș anda o Them le Egiptosko hai anda o Them Kanaan nasfaile andai kauza le bokhaki. ¹⁴ O Iosif kideas saoră love kai sas ando Them le Egiptosko hai ando Them Kanaan, ando than le ghivesko savo kinas les ăl manuș, hai îngheardeas ăl love ando kher le faraonosko. ¹⁵ Kana ma nas love ando Them le Egiptosko hai ando Them Kanaan, saoră egipteia aviles ko Iosif hai phendes:

— De amen hamos! Soste te meras angla tute? Kăci ma nai amen love!

¹⁶ O Iosif phendeas:

— Anen tumare animalen, hai si te dav tumen hamos ando than tumare animalengo, kana ma nai tumen love.

¹⁷ Andines pe animalen ko Iosif, hai o Iosif dinea len hamos pâl grast, pâl brakhea, pâl buznea, pâl guruva hai pâl hăra. Kadea dinea len hamos ando bărș kodova anda saoră animalea lenghe. ¹⁸ Pala so nakhlos o bărș kodova, aviles ko Iosif ando bărș koaver hai phendes leske:

ghe giuvinde. ²¹ O RAI o Del kerdeas le Adamoske hai leske romneake țoale morkheake hai hureadea len lența. ²² O RAI o Del phendeas:

— Ita kă o manuș areslos sar iekh anda amende, pringiandindos o lacimos hai o nasulimos. Ni trăbul te ciul o vast te lel i anda o pomo le viațako, te hal anda leste hai te trail veșniko!

²³ Kodolaske o RAI o Del dinea les avri andai bar le Edenoski, kaște kerel buki e phuv anda savi sas lilo. ²⁴ Pala so gonisardeas ov le Adamos, ciuteas niște heruvimea ko răsărîmos le bareako Eden, hai ăk sabia iagaki kai învîrtilas, kaște păzil o drom ko pomo le viațako.

O Kain hai o Abel

4 O Adam sutos pe romneasa le Evasa, oi acilis khamni hai kerdeas le Kainos.* O Adam phendeas:

— Lilem ăk manuș le ajutoresa le RAiesko!

² Mai kerdeas i leske phrales le Abelos. O Abel sas ciobano hai o Kain kerelas buki e phuv. ³ Ăk data o Kain andineas le RAieske ăk daro hamasko anda o rodo le phuiako. ⁴ O Abel andineas i ov anda ăl mai lacea brakhea hai buznea kerde anglune. Le RAies placiuias les katar o Abel hai katar lesko daro hamasko, ⁵ dar katar o Kain hai katar lesko daro hamasko ni placiuias les. O Kain nasul holeailos hai dikheolas pă lesko mui. ⁶ O RAI phendeas leske:

— Soste holeailean, soste lean iag?
⁷ Kana keresa mișto, si te aves mișto

dikhlo, dar kana ni keresa mișto, o bezeh pîndil ko udar! Kamel te keres so ov kamel, dar tu trăbul te stăpînis les.

⁸ O Kain phendeas pe phraleske le Abeloske:

— Haida te înkleas po kîmpo!

Dar kana sas po kîmpo, ov huklos pes-te peo phral o Abel hai mudardea les.

⁹ O RAI phendeas le Kainoske:

— Kai si keo phral o Abel?

Ov dineas anglal:

— Ni gianav, man trăbul te hal man e grija mîră phraleski?

¹⁰ O Del phendeas:

— So kerdean? O rat ke phralesko del mui mande andai phuv. ¹¹ Akanak san dino armaia ta na mai daștis te trais andai phuv, kai putardeas peo mui kaște lel anda keo vast o rat ke phralesko. ¹² Kana va keresa buki e phuv, nai te mai del tut pe roade. Phirindos korkoro hai nașado si te aves p-e phuv.

¹³ O Kain phendeas le RAieske:

— Mîrî pokin si prea bari, ni daștiv te phiravav lan. ¹⁴ Ita kă tu gonis man anda mîrî buki le phuiaki. Ni mai daștiv te beșav angla tute hai trăbul te phirav korkoro hai nașado p-e phuv. Hai orkon arakhela man si te mudarel man.

¹⁵ O RAI phendea leske:

— Mișto. Kana dakoniva va mudarela le Kainos, si te pedepsiv les iefta drom mai but.

O RAI ciuteas ăk semno po Kain, kă orkon arakhela les ta na mudarel les. ¹⁶ Pala kodoia, o Kain înklisto angla o RAI hai

* **4:1** Ande cib ebraiiko o anav Kain așundeol sar „lilem”.

beşlos ando Them Nod* ko răsărimos le Edenosko.

Ăl ciave le Kainoske

¹⁷O Kain sutos pe romneasa. Oi acilis khamni hai kerdeas le Enohos. O Kain vazdelas ăk foro hai ciuteas kodole foroske o anav pe ciavesko Enoh. ¹⁸O Enoh sas o dad le Iradosko, o Irad sas o dad le Mehuiaelosko, o Mehuiael sas o dad le Metuşaelosko, hai o Metuşael sas o dad le Lamehosko. ¹⁹O Lameh lilea peske dui romnea. O anav iekhako sas Ada hai o anav kolavreako sas Ţila. ²⁰E Ada kerdeas le Iabalos. Ov sas o dad kolengo kai beşen andăl korturi, kăl turme. ²¹O anav leske phralesko sas Iubal. Ov sas o dad saorăngo kolengo kai ghilaben le harfasa hai le fluerosa. ²²E Ţila kerdeas i oi le Tubalos-Kain, kai kerelas saoră feluri bukeanghe harkomake hai sastreske. E phele le Tubal-Kain sas e Naama. ²³O Lameh phendeas pe romneanghe:

„Ado hai Ţilo, aşunen man!

Romnea le Lamehoske, aşunen mîră vorbe!

Mudardem ăk manuş kă rănisardea man,

hai ăk tărno kă dinea man dab.†

²⁴O Kain si te avel răzbunime iefta drom,

hai o Lameh iefta deşa hai iefta drom!”

***4:16** O kuvînto Nod hakeardeol „phirel andăk than ando aver than”.

†**4:23** Ando originalo nai klaro. Mai daştilas pes te hakeardeol: „Si te mudarav ăk manuş kana rănila man, hai ăk tărno kana dela man dab.”

#**4:25** O anav Set aşundeol sar „dineas”.

O Set hai o Enos

²⁵O Adam sutos pale pe romneasa. Oi kerdeas ăk ciavo hai ciuteas lesko anav Set.† Oi phendeas:

— O Del dinea man aver ciavo ando than le Abelosko, saves mudardea les o Kain.

²⁶Le Setoske kerdilos i leske ăk ciavo hai ciuteas lesko anav Enos. Atunci începôsardes ăl manuş te den mui ko RAI pă lesko anav.

Katar o Adam gi ko Noia

5 Kate începol o ramomos andal bukea save kerdea len o neamo le Adamosko. Kana kerdeas o Del le manuşas, kerdea les te ameal lesa. ²Kerdea len muş hai giuvli, binekuvintisardea len hai dinea len o anav dă „manuş” kana sas kerde.

³Ko phurimos ăk şălako hai treanda bărş le Adamoske, kerdineailos leske ăk ciavo kai ameal lesa hai sas sar leste, hai ciuteas lesko anav Set. ⁴Păce kerdilos o Set, o Adam traiisailos ohtoşăla bărş, hai kerdineailles leske ciave hai ceia. ⁵Saoră ghes kai traiisailos o Adam sas îneaşăla hai treanda bărş. Pala kodoia mulos.

⁶Ko phurimos ăk şălako hai pangii bărş le Setoske, kerdineailos leske o Enos. ⁷Păce kerdineailos o Enos, o Set mai traiisailos ohto şăla hai iefta bărş

o Iakin hai o Ţohar; hai o Şaul, o ciavo le kanaaniţeako. ¹¹Ăl ciave le Leveske: o Gherşon, o Kehat hai o Merari. ¹²Ăl ciave le Iudaske: o Er, o Onan, o Şela, o Pereţ hai o Zarah. Dar o Er hai o Onan mulos ando Them le Kanaanosko. Ăl ciave le Pereţoske sas: o Heţron hai o Hamul. ¹³Ăl ciave le Isaharoske: o Tola, o Puva, o Iov hai o Şimron. ¹⁴Ăl ciave le Zabulunoske: o Sered, o Elon hai o Iahlel. ¹⁵Kadala sas ăl ciave kai e Leea kerdea len le Iakvoske ando Padan-Aram, hai i pe ceia, le Dina. Kadala ciave hai ceia leske sas sea treanda hai trin.

¹⁶Ăl ciave le Gadoske: o Ţifeon, o Hagheri, o Şuni, o Eţbon, o Eri, o Arodi hai o Areli. ¹⁷Ăl ciave le Aşeroske: o Imna, o Işva, o Işvi hai o Beriiia; hai e Serah, lenghi phele. Ăl ciave le Beriiiaoske: o Heber hai o Malkiuel. ¹⁸Kadala sas ăl ciave le Zilpake, savi dineasas lan o Laban pe ceake le Leeake, kadalen kerdea len oi le Iakvoske: ku sea deşuşov.

¹⁹Ăl ciave le Rahelake, e romni le Iakvoski: o Iosif hai o Beniamin. ²⁰Le Iosifoske kerdineailles ando Them le Egiptosko o Manase hai o Efraim. Kerdea len e Asnat, e cei le Poti-Feraski, o raşai le forosko On. ²¹Ăl ciave le Beniaminoske: o Bela, o Beker, o Aşbel, o Ghera, o Naman, o Ehi, o Roş, o Mupim, o Hupim hai o Ard. ²²Kadala sas ăl ciave le Rahelake, save kerdea len le Iakvoske: ku sea deşuştar.

²³O ciavo le Danosko: o Huşim. ²⁴Ăl ciave le Neftaleske: o Iahtel, o Guni, o Ieţer hai o Şilem. ²⁵Kadala sas ăl ciave le Bilhake, savi dineasas lan o Laban pe ceake le Rahelake. Kadala kerdea len oi

le Iakvoske. Ku sea iefta. ²⁶Ăl manuş kai gheles le Iakovosa ando Egipto, kai sas kerde lestar sas ku sea şovardeş hai şov, bi le romneango le ciavenghe le Iakvoske. ²⁷O Iosif sas les dui ciave, save kerdineaillesas ando Egipto. Saoră manuş anda o kher le Iakovosko kai gheles ando Egipto sas ieftadeşa.

O Iakov aresel ando Egipto

²⁸O Iakov dineas drom le Iudas angle ko Iosif kaşte phenel leske te gial angla lende ando Goşen. Kana aresles ando ţinuto Goşen, ²⁹o Iosif ciuteas le grasten kă peo urdon hai ghelos ando Goşen, te mala-deol pe dadesa, le Israelosa. Kana maladiles, huklos kă leski kor hai ruias but vremea pă leste. ³⁰O Israel phendeas le Iosifoske:

— Akanak daştiv te merav, kă dikhlem tut, hai kă san giuvindo.

³¹O Iosif phendeas pe phralenghe hai le khereske pe dadesko:

— Giav te dav дума le faraonosa hai te phenav leske: «Mîră phral hai o kher mîră dadesko, save sas ando Them Kanaan, aviles mande. ³²Ăl manuş kadala si păstorea hai barearen animalea. Andines pe brakhean, pe buznean hai pe guruven, hai sea so si lengo.» ³³Kana va dela tumen mui o faraono hai va pucela tumen: «Savi si tumari buki?» ³⁴Tume te den anglal: «Ke robi bareardes animalea dă kana seamsa tărne gi akanak, sar amare dada.» Kana phenena kadea, daştin te beşen ando ţinuto Goşen, kăci andal egipteia si ăk giungalimos saoră păstorea.

re dades hai tumare fameli mande! Me si te dav tumen o mai lacio than ando Them le Egiptosko, hai si te han o lacimos le themosko.»¹⁹ Phen lenghe i kadaia: «Kadea te keren! Len tumenghe anda o Them le Egiptosko urdona anda tumare clave hai anda tumare romneal Anen kadea i tumare dades hai aven!²⁰ Ta na fal tumen nasul anda soste si te muken, kăci sea so si mai lacio ando Them le Egiptosko si te avel tumaro!»

²¹ Ȃl clave le Israeloske kerdes kadea. O Iosif dinea len urdona, sar phendeas o faraono. Dinea len i hamos anda o drom.²² Dinea len saorăn pok rîndo ȃoalengo, dar le Beniaminos dinea les trin șăla siklea ruposke hai pangî rînduri ȃoalenghe.²³ Pe dadeske dineas drom deș hăra pherde sosa si mai lacio ando Egipto hai deș hărnea pherde ghivesa, marnesa hai hamasa, kaște avel leske dades po drom.²⁴ Pala kodoia dineas o drom pe phralengo. Kana telearde, phendeas lenghe:

— Ta na han tumen po drom!

²⁵ On înkliste anda o Egipto hai aresel ando Them Kanaan kă lengo dad, o Iakov.²⁶ Phende leske:

— O Iosif si giuvindo hai kear si baro pă saoro Them le Egiptosko.

Dar o ilo le Iakovosko kovlilos kă ni pakealas so phenen.²⁷ Dar kana phende leske sea so phendeas lenghe o Iosif, hai dikhleas Ȃl urdona save dineas len drom o Iosif kaște anen les, o duho lenghe dadesko o Iakov strămosailos.²⁸ Hai o Israel phendeas:

— Aresel! Muro ciavo o Iosif mai trail! Giav te dikhav les anglal gi kai te merav.

E familia le Iakovoski aresel hai laciardeol ando Egipto

46 O Israel teleardeas ku sea so sas les. Areslos ande Ber-Șeba hai anelas jertfe te del Ȃk sinia angla o Del peske dadesko, le Isakosko.² O Del phen-dea le Israeloske andăl dikhimata ande reat:

— Iakove, Iakove!

O Israel dinea les anglal:

— Italem!

³ Hai o Del phendeas:

— Me sem o Del, o Del ke dadesko. Na dara te gias ando Egipto, kă othe si te kerav tut te areses Ȃk neamo baro!⁴ Me si te giav tusa ando Egipto, hai me si te anav tut pale othar, hai o Iosif si te phandavel ke iakha.

⁵ O Iakov teleardeas andai Ber-Șeba. Ȃl clave le Israeloske ciutes pe dades, le Iakovos, pe ciaven hai pe romnean andăl urdona save dineas len drom o faraono te anen len.⁶ Hai liles pe animalea hai peo bravalimos kai kides les ando Them Kanaan. Hai o Iakov areslos ando Egipto saoră fameliasa piri.⁷ Lileas pesa ando Egipto pe ciaven hai le ciaven leske ciavenghe, pe ceian hai le ceian leske ciavenghe: saoră familia piri.

Ȃl clave le Israeloske

⁸ Kadala si Ȃl anava le ciavenghe le Israeloske, save gheles ando Egipto: o Iakov hai leske clave.

O angluno kerdo le Iakovoske: o Ruben.⁹ Ȃl clave le Rubenoske: o Enoh, o Palu, o Heȃron hai o Karmi.¹⁰ Ȃl clave le Simeonoske: o Iemuel, o Iamin, o Ohad,

hai kerdineailles leske clave hai ceia.⁸ Saoră ghes le Setoske sas îneașăla hai deșudui bărș, pala kodoia mulos.

⁹ Ko phurimos le îneadeșă bărșengo le Enososke, kerdineailos leske o Kainan.¹⁰ Păce kerdilos o Kainan, o Enos mai traiisailos ohto șăla hai deșupangi bărș hai kerdineailles leske clave hai ceia.¹¹ Saoră ghes le Enososke sas înea șăla hai pangî bărș, pala kodoia mulos.

¹² Ko phurimos le ieftadeșă bărșengo le Kainanoske, kerdineailos leske o Mahalalel.¹³ Păce kerdineailos o Mahalalel, o Kainan mai traiisailos ohto șăla hai saranda bărș, hai kerdineailles leske clave hai ceia.¹⁴ Saoră ghes le Kainanoske sas înea șăla hai deș bărș, pala kodoia mulos.

¹⁵ Ko phurimos le șovardeșengo hai pangî bărș le Mahalaleloske, kerdineailos leske o Iared.¹⁶ Păce kerdineailos o Iared, o Mahalalel mai traiisailos ohto șăla hai treanda bărș, kerdineailles leske clave hai ceia.¹⁷ Saoră ghes le Mahalaleloske sas ohto șăla hai îneadeșă hai pangî bărș, pala kodoia mulos.

¹⁸ Ko phurimos Ȃk șălako hai șovardeș hai dui bărș le Iaredoske, kerdineailos leske o Enoh.¹⁹ Păce kerdineailos o Enoh, o Iared mai traiisailos ohto șăla bărș, hai kerdineailles leske clave hai ceia.²⁰ Saoră ghes le Iaredoske sas înea șăla hai șovardeș hai dui bărș, pala kodoia mulos.

²¹ Ko phurimos le șovardeșengo hai pangî bărș le Enohoske, kerdineailos

leske o Metusala.²² Păce kerdineailos o Metusala, o Enoh mai phirdeas le Devlesa trin șăla bărș, hai kerdineailles leske clave hai ceia.²³ Saoră ghes le Enohoske sas trin șăla hai șovardeș hai pangî bărș.²⁴ O Enoh phirdeas le Devlesa, pala kodoia ma nas, pentrukă lilea les o Del pesa.

²⁵ Ko phurimos Ȃk șălako hai ohtodeșă hai iefta bărș le Metusalaske, kerdineailos leske o Lameh.²⁶ Păce kerdineailos o Lameh, o Metusala mai traiisailos iefta șăla hai ohtodeșă hai dui bărș, hai kerdineailles leske clave hai ceia.²⁷ Saoră ghes le Metusalaske sas înea șăla hai șovardeș hai înea bărș, pala kodoia mulos.

²⁸ Ko phurimos Ȃk șălako hai ohtodeșă hai dui bărș, le Lamehoske kerdineailos leske Ȃk ciavo.²⁹ Ov ciuteas lesko anav Noia,* phenindos: „Kadava si te mîngîl amen anda amari buki hai anda o pharimos amare vastengo, kai avel anda kadai phuv savi dinea lan armaia o RAI.”³⁰ Păce kerdineailos o Noia, o Lameh mai traiisailos pangî șăla hai îneadeșă hai pangî bărș, hai kerdineailles leske clave hai ceia.³¹ Saoră ghes le Lamehoske sas iefta șăla ieftadeșă hai iefta bărș, pala kodoia mulos.

³² Păce o Noia pherdeas pangî șăla bărș, kerdineailles leske o Sem, o Ham hai o Iafet.

O nasulimos le manușăngo

6 Kana începosailles Ȃl manuș te bu-teon p-e phuv hai kerdineailles len-

***5:29** O anav Noia hakeardeol „odihna”, hai mai așundeol sar mîngîimos.

ghe ceia, ² ăl ciave le Devleske* dikhles kă ăl ceia le manușânghe si șukar, hai lile peske dă romnea kolen kai alosarde len peske. ³ Atuncia o RAI phendeas:

— Muro Duho nai te aciul but bărș ando manuș. O manuș orsar merel. Leske ghes si te avel ăk șăl hai biș bărș!

⁴ Ăl nefelimi sas p-e phuv andăl vremuri kodola hai i mai înkeal. Kadaia sas kana ăl ciave le Devleske sutes le ceianța le manușânghe hai on kerde lenghe ciave: kadala sas ăl zurale kai sas dămuilt, manuș pringiande.

⁵ O RAI dikhleas kă o nasulimos le manușăsko si baro p-e phuv hai kă sea so gîndilas hai kamelas sas nasul saoră timpo. ⁶ Falea nasul le RAies kă kerdeas le manușăs p-e phuv hai holeailos andă peo ilo. ⁷ Hai phendeas:

— Si te khosav pa-i phuv le manușăs saves kerdem les, katar o manuș gi kăl animalea, gi kăl animalea țiine hai gi kăl cirikleale le ceroske, kă fal man nasul kă kerdem len.

⁸ Dar o Noia sas arakhado lacio katar o RAI.

O Del kamnos te hastravel le Noias hai leske famelia

⁹ Kadala si ăl bukea kai kerdea len o neamo le Noiasko. O Noia sas ăk manuș ciacio hai ujo mașkar kola anda leski vremea. Ov phirelas le Devlesa. ¹⁰ Les sas les trin ciave: o Sem, o Ham hai o Iafet.

*6:2 „Ăl ciave le Devleske” daștil te hakeardeol manuș anda o ceri sau manuș pa-i phuv. †6:15 Ăk kui ande Biblia si lan kam ăk epaș metroski, deci e korabiia sas lan ăk șăl hai peinda metrea ando lungimos, biș tai pangi metrea ando buhlimos hai deșupangi metrea ando ucimos.

¹¹ E phuv sas rimome angla o Del, e phuv sas pherdi marimata. ¹² O Del vardisardeas p-e phuv hai dikhleas kă e phuv si rimome, kă sea so traiinas p-e phuv rimosailesas. ¹³ Atuncia o Del phendeas le Noiasko:

— Hotărîsardem kă sea so trail trăbul te merel, pentrukă pherdes e phuv marimata. Dikh, si te nimiciv len andăk than le phuiasa. ¹⁴ Ker tuke ăk korabiia anda kaștete kparososko! Te keres ho-dăițe andă late, hai spoisar lan smoalasa andral hai avreal! ¹⁵ Dikh sar te keres lan: e korabiia te avel lan trin șăla kuia ando lungimos, peinda kuia ando buhlimos hai treanda kuia ando ucimos!† ¹⁶ Te mukes lan putardi andă saoră riga kă ăk kui katar o uciarimos! O udar te cius les ande rig le korabiiaki, hai te keres ăk podo tele, iekh ko mașkar hai iekh opre!

¹⁷ Me si te tasavav e phuv, kaște merel sea so trail p-e phuv, sea so phurdel. Sea so si p-e phuv va merela. ¹⁸ Dar si te kerav muro phanglimos tusa. Te întris ande korabiia, tu hai ke ciave, ki romni hai ăl romnea ke ciavenghe andăk than tusa! ¹⁹ Te les ande korabiia po dui anda sea so trail, mușș hai giuvli, kaște acion giuvinde tusa! ²⁰ Anda saoră soiuri cirikleanghe, anda saoră soiuri animalenghe hai anda saoră soiuri animalenghe țiine pa-i phuv po dui si te aven tute, kaște înkeares len giuvinde! ²¹ Hai tu le

keo robo ciuteas pes gajo anda o ciavo hai phendeas mîră dadeske: «Kana ni anava les palpale tute, doșalo te avav so traiiiva.» ³³ Rughiv tut, muk ke robos te aciul ando than le ciavesko ka robo mîră raieske, hai o ciavo te gial palpale pe phralența! ³⁴ Sar daștiv te giav kă muro dad, kana o ciavo nai manța? Ni kamav te dikhav o holearimos mîră dadesko!

O Iosif kerdeol pringiando pe phralenghe

45 O Iosif ni mai daștisailos te mai înkearel andă peste angla sea pe slujitorea. Dinea mui:

— Den ku sea avri!

Hai ni mai acilos konik le Iosifosa kana kerdea pes pringiando pe phralenghe. ² Începosailos andăk roiimos kadea dă zurales kă așunde les ăl egiptea. Așundeas i o kher le faraonosko anda soste kerdilos. ³ O Iosif phendeas pe phralenghe:

— Me sem o Iosif! Mai trail muro dad?

Dar leske phral ni daștisailos te den les anglal kă aciles barășke anda leski kauza. ⁴ O Iosif phendeas pe phralenghe:

— Pașon pașa mande!

Hai on pașiles. Ov phendeas:

— Me sem tumaro phral, o Iosif, saves bikinden les te avel înghardo ando Egipto. ⁵ Akanak, ta na avel tumenghe holi hai te holeaon kă bikinden man, kăci kaște hastravav tumari viața dinea man drom o Del angla tumende! ⁶ Dikh, si dui bărș dă kana si bokh ando them, hai înkă pangî bărș nai te avel arătura hai nai te kidel pes ghiv. ⁷ O Del dinea man drom angla tumende te kerel te

mai acion p-e phuv hai te train andak baro hastraiimos. ⁸ Kadea kă na tume dinen man drom kathe, hai o Del. Ov kerdea man sar ăk dad le faraonoske, rai pă sea lesko kher hai o mai baro pă saoro Them le Egiptosko. ⁹ Gian sigo kă muro dad hai phenen leske: «Kadea phenel keo ciavo o Iosif: ‘O Del ciutea man rai pă sea Egipto. Hai mande kabor daștis dă sigo! ¹⁰ Si te beșes ando ținuto Goșen hai si te aven pașa mande tu, ke ciave hai ăl ciave ke ciavenghe, ke brakhea, ke buznea hai ke guruva hai sea so si kiro. ¹¹ Othe si te dav tut te has, pentrukă si te mai avel înkă pangî bărș bokhake, kaște na cioraon tu, ki famelia hai sea so si kire.’ » ¹² Dikhen tumare iakhența, hai i muro phral o Benjamin dikhel pe iakhența kă me, o Iosif, dav tumenghe duma. ¹³ Phenen mîră dadeske kabor dă mișto sem dikhlo ando Egipto hai sea so dikhlen, hai anen les kathe kabor daștin dă sigo!

¹⁴ Huklos ke kor pe phraleski le Beniaminoski hai ruias, hai o Benjamin ruias i ov pă leski kor. ¹⁵ Ciumideas saoră phralen piren, roiindos. Pala kodoia leske phral beșles dă vorbă lesa.

Ăl ciave le Iakovoske rin pes kă peo dad

¹⁶ Kana așundilos e vestea ando kher le faraonosko kă aviles ăl phral le Iosifoske, e buki kadaia placiuias le faraonos hai leske manușan. ¹⁷ O faraono phendeas le Iosifoske:

— Phen ke phralenghe: «Kadea te keren: Ciun pă tumare animalea hai telearen ando Them Kanaan! ¹⁸ Anen tuma-

po sau sumnakai anda o kher ke raiesko? ⁹ Te merel kodova anda ke robi kaste arakhadola o paharo, hai ame te avas robi amare raieske!

¹⁰ Ov phendeas:

— Te avel sar phenden, numa kã koleste kai arakhadol o paharo te avel muro robo, hai tume sen ciace!

¹¹ Sigo fiosavo dineas tele peo gono p-e phuv hai fiosavo putardeas les. ¹² O manuș rodea len katar o mai baro hai termenisardeas le mai țignesa. Hai o paharo sas arakhado ando gono le Beniaminosko. ¹³ On cindes pe țoale, ciutes fiosavo pã peo hãr hai boldineailles ando foro.

¹⁴ Kana o Iuda hai leske phral aresles ko kher le Iosifosko, ov ãnkã sas othe. Hai ciudineailles ke phuv angla leste. ¹⁵ O Iosif phendea lenghe:

— So kerden? Ni gianen kã ãk manuș sar mande daștil te drabarel?

¹⁶ O Iuda dineas anglal:

— So te mai phenas amare raieske? So te das anglal? Sar daștis te sikavas kã seam ciace? O Del sikadeas e doș ke robenghe. Seam robi amare raieske: ame hai kodova kaste arakhadilos o paharo.

¹⁷ Dar o Iosif phendeas:

— Ni daștiv te kerav kadea daicii! O manuș saveste arakhadilos o paharo si te avel muro robo, dar tume daștin te gian palpale paceașã kã tumaro dad.

¹⁸ Atuncia o Iuda pașilos pașã o Iosif hai phendea leske:

— Rughiv tut, muro rai, muk ke robos te phenel ãk vorba mîrã raieske, hai ta na holeaos pã keo robo, kã tu san sar o faraono! ¹⁹ Muro rai pușleas

pe roben, phenindos: «Si tumen ãk dad sau phral?» ²⁰ Ame dineam anglal amare raies: «Si amen ãk dad phuro hai ãk phral tãrno, kerdo kã leske phurimata. Lesko phral mulos hai ov acilos korokoro katar leski dei, hai lesko dad iubibil les.» ²¹ Tu phendean ke robenghe: «Anen les mande te dikhav les mîrã ia-khența!» ²² Ame dineam anglal amare raies: «O ciavo ni daștil te mukel pe dades. Kana mukela les, lesko dad si te merel.» ²³ Tu phendean ke robenghe: «Kana ni va avela i tumaro phral andãk than tumența, ta na mai aven mandel!»

²⁴ Kana gheleam kã muro dad, keo robo, phendeam leske so phendeas muro rai. ²⁵ Amaro dad phendeas: «Gian pale te kinen amenghe ãk țira hamasko.»

²⁶ Ame dineam les anglal: «Ni daștis te gias. Numa kana amaro phral o tãrno si te avel amența, si te gias, kãci ni daștis te gias angla o manuș kodova, numa kana amaro phral o tãrno si te avel amența.»

²⁷ Keo robo, amaro dad, phendeas amenghe: «Tume gianen kã mîrã romni kerdea manghe dui ciave. ²⁸ Iekh ãnklisto mandar hai sas kerdo kotora, hai ni mai dikhlem les gi aghes. ²⁹ Kana mai lena manghe i kadales, hai kerdeola leske dak nasulimos, kadea dã but si te holearen man kã mîrã bal ãl parne si te gian ando kher le mulengo.»

³⁰ Akanak te giava bi le ciavesko kã keo robo, muro dad, e viața saveski si phangli katar e viața le ciaveski, ³¹ ov si te merel kana va dikhela kã o ciavo nai amența. Kadea dã but si te holearas ke robos, amare dades, kã leske bal ãl parne si te gian ando kher le mulengo. ³² Kãci

hai kide saorã feluri hamaske, kaște avel tuke hamaske tuke hai i lenghe!

²² Kadea i kerdeas o Noia, kerdeas sea so phendeas leske o Del.

E phuv tasadi

7 O RAI phendeas le Noiiaske:

— Întrisar ande korabiia, tu hai saoro kher kiro, kãci numa tut dikhlem tut ãk manuș ciacio angla mande mașkar kola anda ki vremea. ² Le tusa po iefta giute anda saorã animalea uje, ãk giuto anda ãl animalea kai nai uje, muș hai giuvli, ³ hai sa po iefta giute anda saorã ciriklele le ceroske, muș hai giuvli, kaște acion giuvinde fiosavo soio pã saorã phuv! ⁴ Kã pala iefta ghes si te kerav te del brîșînd p-e phuv saranda ghes hai saranda reakea. Kadea va khosava pa-i phuv sea so kerdem kai trail.

⁵ O Noia kerdeas sea so poruncisardeas leske o RAI. ⁶ Le Noiias sas les șov șãla bãrș kana sas tasadi e phuv.

⁷ O Noia întrisailos ande korabiia pe ciavența, pe romneasa hai le romneanța leske ciavenghe ta na taseon. ⁸ Andal animalea uje hai andal animale kai nai uje, andal ciriklele hai anda sea kai tîrîl pes p-e phuv, ⁹ întrisailos ande korabiia ko Noia po dui, muș hai giuvli, kadea sar poruncisardeas o Del le Noiiaske. ¹⁰ Pala iefta ghes aviles ãl paia te taseon e phuv. ¹¹ Ando bãrș le șove șãlengo andai viața le Noiiaske, ande le duiengocion, ando ghes le deșieftango le cionnesko, ando ghes kodova cindineales ãl izvorea le bare adînkoske hai putardes ãl stãvilarea le ceroske. ¹² Dineas brî-

șînd p-e phuv saranda ghes hai saranda reakea.

¹³ Ando ghes kodova întrisailos ande korabiia: o Noia, o Sem, o Ham hai o Iafet, ãl ciave le Noiiaske, e romni le Noiiaske hai lența i ãl trin romnea leske ciavenghe, ¹⁴ on hai saorã giuvindimata sãlbaticia pala lengo soio, saorã animalea pașã o kher pala lengo soio, saorã animalea țfine kai mișkin p-e phuv pala lengo soio, sea so hurean pala lengo soio, saorã ciriklele, sea so si len phakea. ¹⁵ Întrisailos ko Noia ande korabiia giute anda sea so si giuvinde, sea so phurden. ¹⁶ Muș hai giuvli întrisailos anda sea so si giuvinde, pala sar poruncisardeas o Del le Noiiaske. Pala kodoia o RAI phandadeas o udar pala leste.

¹⁷ E phuv sas tasadi saranda ghes, o pai bareolas hai vazdeas e korabiia hai oi uștilis opre pa-i phuv. ¹⁸ O pai kerdo-las baro hai barilos but p-e phuv, hai e korabiia pluteaias po pai. ¹⁹ O pai bariilos sa mai but, hai saorã plaia ãl bare kai si tala saoro ceri, sas uciarde. ²⁰ Deșupange kuanța areslos o pai pa lende, uciardeas ãl plaia. ²¹ Hai mules sea so sas giuvindo kai mișkealas p-e phuv, kadikita ãl ciriklele, kabor i ãl animalea pașã o kher hai animalea sãlbaticia, sea so tîrîlas pes p-e phuv hai saorã manuș. ²² Sea so phurdenas, sea so sas p-e phuv șuki, mulos. ²³ Sea so sas giuvinde p-e phuv sas khosle, manuș, animalea, animalea țfine hai ãl ciriklele le ceroske. Sas khosle pa-i phuv. Ni acilos dekît o Noia hai kola kai sas lesa ande korabiia. ²⁴ O pai sas baro p-e phuv ãk șãl hai peinda ghes.

8 O Del andinea peske goghi katar o Noia, katar saoră animalea sălbatică hai katar saoră animalea paşa o kher kai sas lesa ande korabiia. Kerdeas te phurdel âk braval p-e phuv, hai o pai țîr-dineailos. ² Âl izvorea le adînkoske hai âl stăvilarea le ceroske sas phandade, ni mai dineas brîșînd. ³ O pai boldeolas pa-i phuv, țîra pok țîra, hai pala kola âk șâl hai peinda ghes, o pai țîinilos. ⁴ Ando cion le ieftango, ando ghes le deșieftango le cionesko, e korabiia acilis pâl Plaia Ararat. ⁵ O pai țîinolas gi ando cion le deșengo. Ando angluno ghes le cionesko deș, dikhineailos âl vîrfuri le plaienghe.

⁶ Pala saranda ghes, o Noia putardeas o than kai sas muklo ke korabiia te putardeol. ⁷ Dineas o drom âk korbosko, kai hurealas okotar okote, gi kana șukilos o pai pa-i phuv. ⁸ Dineas drom i âk porumbelosko, kaște dikhel kana țîinilos o pai pa-i phuv. ⁹ Dar o porumbelo ni arakhleas nici âk than kaște ciul peo pîrno hai boldineailos leste ande korabiia, kâ sas pai pâl saoră phuv. O Noia întinzardeas o vast, lilea les hai ciutea les peste ande korabiia. ¹⁰ Mai ajukeardeas aver iefta ghes hai pale dineas o drom le porumbelosko andai korabiia. ¹¹ Kana o porumbelo boldineailos leste p-e reat, andă lesko cioko sas âk patrin zeleno măslinoski. Kadea pringiandea o Noia kâ âl paia țîinilos p-e phuv. ¹² Mai ajukeardeas aver iefta ghes, hai dineas o drom le porumbelosko. Hai o porumbelo ni mai boldineailos leste.

¹³ Gi ko bărș le șove șalengo hai iekh, ando cion iekh, ando ghes iekh le cionnesko, o pai șukilos pa-i phuv. O Noia dinea rigate o uciarimos le korabiako: vardisardeas hai ita kâ e phuv șukilisas. ¹⁴ Gi kâ le duiengo cion, ando ghes biștaiefta le cionesko, e phuv sas șuki dă sea.

O phanglimos le Noiassa

¹⁵ Atunci o Del phendeas le Noiasske:

— ¹⁶ Înkli andai korabiia, tu hai ki romni, ke ciave hai âl romnea ke ciavenghe tusa! ¹⁷ Înkal avri orso giuvindimata kai si tusa, âl cirikleas, âl animalea hai saoră animalea țîine kai mișkin p-e phuv! Beșen pâl saoră phuv, keren puia hai buteon p-e phuv!

¹⁸ O Noia înklistos avri pe ciavența, pe romneasa hai le romneanța pe ciavenghe. ¹⁹ Saoră giuvindimata, saoră animalea țîine, saoră cirikleas, sea so mișkil p-e phuv, pala lengo soio, înkliste andai korabiia.

²⁰ O Noia vazdeas âk altari* le RAieske. Lileas anda saoră animalea uje hai anda saoră cirikleas uje hai phabardea len dă sea po altari. ²¹ O RAI khangleas o khandimos șukar, hai phendeas andă peo ilo: „Nai te mai dav armaia nici âk data e phuv andai kauza le manușâski, ku sea kâ so manghel o ilo le manușâsko si nasul anda lesko târnimos gi kana merel. Nai te mai dav dab nici âk data sea so si giuvindo, sar kerdem. ²² Kabor si te avel e phuv, nai te opril pes o sãmănimos hai o secerimos, o șîl hai o tatimos, o milai hai o ivend, o ghes hai e reat!”

*8:20 Altari = vatra barânghi

— Aven gogheaver! Na daran! O Del tumaro, o Del tumare dadesko dinea tumen âk komoara andâl gone. Me primisardem tumaro rupo.

Hai andinea lenghe le Simeonos. ²⁴ O manuș îngheardea len ando kher le Iosifosko, dinea len pai te thoven pe pîrne hai dineas hamos lenghe hâren. ²⁵ On pregătisardes o daro gi kai te avel o Iosif, ko mașkar le ghesesko, kâ așundesas kâ si te han lesa. ²⁶ Kana areslos o Iosif khere, andine leske âl daruri ando kher. Banghiles angla leste gi ke phuv. ²⁷ Ov pușlea len sastimastar, hai mai phendeas:

— Tumaro dad o phuro, anda savo dinen duma, si sastevesto? Mai trail?

²⁸ On dines anglal:

— Keo robo, amaro dad, trail hai si sastevesto.

Dine kocia hai banghiles. ²⁹ O Iosif vazdeas âl iakha hai dikhleas pe pharles le Beniaminos, o ciavo leske dako, hai phendeas:

— Kadava si tumaro phral o târno anda savo phenden manghe?

Hai phendea leske:

— O Del te avel lacio tusa, muro ciavo!

³⁰ O Iosif înklistos sigo, kâ phabolas lesko ilo anda lesko phral hai avelas leske te rovel. Ghelos andăk hodaia hai othe ruias. ³¹ Pala so thodea pes poa mui, înklistos, zurailos hai phendeas:

— Anen te has!

³² Andes le Iosifoske rigate, leske phralenghe rigate hai le egipteienghe kai hanas lesa rigate, kâ âl egipteaia ni daștinas te han le evreența, kâ e buki kadaia anda lende sas giungalimos.

³³ Âl phral le Iosifoske sas ciutine ke sinia angla leste, katar o mai baro gi ko mai târno. Hai dikhenas pes iekh pâl aver mirimasa. ³⁴ O Iosif ciuteas te den len anda o hamos kai sas angla leste fiosaves pok kotor, dar o Benjamin primisardeas pangî drom mai but dă sar kolaver. Piles hai matiles andăk than lesa.

E proba e paluni

44 O Iosif poruncisardeas le manușâske kai sas ciutino baro pâl lesko kher:

— Pher hamasa âl gone le romenghe, kabor daștin te înghearen, hai cius fiosaveske lesko rupo ando mui leske gonesko! ² Te cius i muro paharo, o paharo le ruposko, ando mui le gonesko le mai târnesko, andăk than le ruposa anda lesko ghiv!

O manuș kerdeas sar phendeas leske o Iosif. ³ De tehara andai reat dines o drom le manusăngo pe hărența. ⁴ Dar ni durilesas anda o foro kana o Iosif phendeas le manușâske kai sas pâl lesko kher:

— Gia pala âl manuș kodola, hai kana aresesa len, te phenes lenghe: «Soste pokinden o miștimos le nasulimasa?» ⁵ Ni gianen kâ si o paharo anda savo pel muro rai? Hai andă savo drabarel? So kerdem, kerdem nasul!»

⁶ Ov areslo len hai phendea lenghe âl vorbe kadala. ⁷ On dine les anglal:

— Raia, soste des duma kadaia? Ni daștin ke robi te keren kadea daicii! ⁸ Gianes kâ andeam tuke anda o Them Kanaan o rupo kai arakhleam les ando mui amare gonengo. Sar te cioras ru-

manța gi kana tumaro phral nai te avel tumența!»

⁶ O Israel phendeas atunci:

— Soste kerden manghe ăk nasulimos kadea, phenindos kodole manușășke kă mai si tumen ăk phral?

⁷ On dines anglal:

— O manuș kodova pușlea amen mișto anda amende hai amaro neamo: «Mai trail tumaro dad? Mai si tumen dak phral?» Hai ame dineam les anglal kă leske pucimata. Sar daștisas ame te gianas kă si te phenel: «Anen tumare phrales?»

⁸ O Iuda phendeas le Israeloske, pe dadeske:

— De drom le ciavorăs manța, kaște telearas sigo, kaște trais hai ta na meras, ame, tu hai amare ciave țîine. ⁹ Me ciav man gajo anda leste. Mandar te manghes les palpale! Kana ni anava les tute palpale, hai ni ciava les angla tute, te avav doșalo angla tute saoră viața mîrî!

¹⁰ Ta na beșleamas, dui drom gheleamas hai avileamas gi akanak.

¹¹ O Israel, lengo dad, phendea lenghe:

— Kana si kadea, keren kadea: len tumenghe andăl gone daicii anda mai lace roade le themoske, kaște înghearen ăk daro le manușășke kodoleske: ăk țîra balsamo hai ăk țîra abghin, tămîia hai smirna, fistiko hai migdale. ¹² Len tumența duvar mai but rupo! Înghearen palpale o rupo kai ciutes les tumenghe ando mui le gonengo! Daștil pes kă sas ăk greșala. ¹³ Len i tumare phrales hai bolden tumen sigo ko manuș kodova!

¹⁴ O Del o Mai Zuralo te kerel tumen te

avel tumen nakhimos angla o manuș kodova! Hai te mukel te boldel pes tumența kolavres phrales tumares hai i le Beniaminos! Hai me, kana trăbula te aciov bi ciavengo, atuncia te aciov!

¹⁵ Liles o daro, liles pesa duvar mai but rupo hai i le Beniaminos, gheles sigo ando Egipto, hai sikadiles angla o Iosif. ¹⁶ Kana o Iosif dikhleas le Beniaminos lența, phendeas le manușășke kai sas ciutino baro pă lesko kher:

— Înghear kal manușân ando kher, cin ăk animalo hai ker hamos kă ăl manuș kadala si te han manța ko mașkar le ghesesko.

¹⁷ O manuș kodova kerdeas so poruncisardeas leske o Iosif hai îngheardeas le manușân ko kher le Iosifosko. ¹⁸ On darailles kana îngheardea len ko kher le Iosifosko hai phendes:

— Înghearel amen kathe andai kauza le ruposki kai sas ciutino andă amare gone e data kai nakhlis, kamen te peren pă amende hai te înkearen amen kaște len amen robi hai te ciun o vast pă amare hăra.

¹⁹ Pașile pașa o manuș kai sas ciutino baro po kher le Iosifosko hai phende leske ko udar le kheresko:

— ²⁰ Iertisar amen, raia, ame mai seamas ăk data kathe, kaște kinas hamos. ²¹ Pala kodoia, kana oprisaileam e reat, deskeardeam amare gone hai dikh! O rupo fiosavesko sas ando mui le gonesko, saoro rupo amaro! Akanak andeam les palpale. ²² Andeam i aver rupo, kaște kinas hamos. Ni gianas kon ciuteas o rupo andă amare gone.

²³ Ov dinea len anglal:

9 O Del binekuvintisardeas le Noias hai leske ciaven:

— Keren ciave, buteon hai pheren e phuv! ² Bari dar tumendar te avel pă saoră animalea sălbatică, pă saoră ciriklele le ceroske, pă sea so mișkil p-e phuv hai pă saoră mace le bare paieske. Dinem len tumenghe andă tumare vast. ³ Sea so mișkil hai si len viața te avel tumenghe hamaske. Sar dinem tumen ăl plante zeli, akanak dav tumen sea. ⁴ Numă mas pe viațasa, leske ratesa, ta na han! ⁵ Si te mangav palpale o rat tumare viațako; si te mangav les palpale katar orso animalo, hai katar orso manuș si te mangav palpale e viața avre manușășki. ⁶ Kana dakoniva ciorela o rat ăk manușășko, i lesko rat te avel ciordo manușăștar, kă o Del kerdeas le manușăș te avel sar leste. ⁷ Hai tume, keren ciave hai buteon! Beșen pă saoră phuv, hai buteon pă late!

⁸ O Del mai phendeas le Noiaske hai leske ciavenghe kai sas lesa:

— ⁹ Dikh, me kerav ăk phanglimos tumența hai tumare ciavența pala tumen-de, ¹⁰ saoră giuvindimatența kai sas tumența: ăl ciriklele, ăl animalea pașa o kher hai ăl animalea sălbatică kai sas tumența, saorănța kai înkliste andai korabiia hai saoră animalența save va traia p-e phuv. ¹¹ Kerav ăk phanglimos tumența kă sea so trail nai te mai avel tasade, e phuv nai te mai avel rimome paiestar.

¹² Hai o Del phendeas:

— Dita o semno le phanglimasko savo kerav les mașkar mande hai tumende hai mașkar saoră giuvindimata kai si tu-

mența, andăk neamo andă aver neamo întotdeauna: ¹³ Muro kurkubeeo saves laciardem les ando noro, ov si te avel o semno le phanglimasko mașkar mande hai e phuv. ¹⁴ Kana va kidava nori opral e phuv, hai o kurkubeeo si te sikadeol ando noro, ¹⁵ si te anav manghe goghi katar o phanglimos mașkar mande hai tumende hai mașkar sea giuvindimata kai train, hai ăl paia nai te mai kerdeon bare kaște tasaen sea so trail. ¹⁶ Kana o kurkubeeo si te avel ando noro, me si te dikhav leste hai si te anav manghe goghi ko phanglimos o veșniko mașkar o Del hai sea giuvindimata kai si p-e phuv. ¹⁷ Kadea phendeas o Del le Noiaske:

— Kadava si o semno le phanglimasko savo kerdem les mașkar mande hai sea so trail p-e phuv.

Ăl ciave le Noiaske

¹⁸ Ăl ciave le Noiaske sas o Sem, o Ham hai o Iafet, hai on înkliste andai korabiia. O Ham sas o dad le Kanaanosko. ¹⁹ Kadala sas ăl trin ciave le Noiaske, hai saoră manuș pa-i phuv înklistes anda lende.

²⁰ O Noia începosardeas te kerel buki e phuv hai ciuteas ande phuv ăk rez. ²¹ Pileas mol, matilos hai nanghilos ando mașkar pe kortosko. ²² O Ham, o dad le Kanaanosko, dikhleas kă lesko dad si nango, hai phendeas avri pe duie phralenghe. ²³ Atuncia o Sem hai o Iafet liles e mantaua, ciute lan pâl dume, gheles palpale zeianța hai uciardes o nanghimos lenghe dadesko. On sas palpale zeianța, hai ni dikhles o nanghimos lenghe dadesko. ²⁴ Kana o Noia trezo-

sailos anda o matimos hai aşundeas so kerdeasas leske lesko ciavo o mai târno,²⁵ phendeas:

— Dino armaia te avel o Kanaan! Te avel o robo mai telal pe phralengho!

²⁶ Mai phendeas:

— Binekuvintime te avel o RAI, o Del le Semosko, hai le Semosko robo te avel o Kanaan!²⁷ O Del te del but phuv le Iafetos, ov te beşel bukuriasa paşa o Sem, hai lengo robo te avel o Kanaan!

²⁸ O Noia traiisailos pala so sas tasadi e phuv trin şăla hai peinda bărs.²⁹ Saoră ghes le Noiaskes sas înea şăla hai peinda bărs, pala kodoia mulos.

Ăl manuş pherel e phuv

10 Kadala si ăl bukea kai kerdineailles andăl neamuri le ciavenghe le Noiaskes, o Sem, o Ham hai o Iafet. Păce sas tasadi e phuv, kerdineales lenghe ciave.² Ăl ciave le Iafetoske: o Gomer, o Magog, o Madai, o Iavan, o Tubal, o Meşek hai o Tiras.³ Ăl ciave le Gomeroske: o Aşkenaz, o Rifat hai o Togarma.⁴ Ăl ciave le Iavanoske: o Elişa, o Tarşiş, o Kitim hai o Dodanim.⁵ Andal ciave le Iavanoske duriles ăl neamuri kai beşen paşa o pai o baro, andă lenghe thema, palai cib fiosaveski, pala lenghe fameli, pala lenghe neamuri.

⁶ Ăl ciave le Hamoske: o Kuş, o Egipt, o Put hai o Kanaan.⁷ Ăl ciave le Kuşoske: o Seba, o Havila, o Sabta, o Raema hai o Sabteka. Ăl ciave le Raemaske: o Şeba hai o Dedan.⁸ O Kuş sas o dad le Nimrodosko: ov sas o angluno manuş zuralo p-

e phuv.⁹ Ov sas o mai lacio vînători ande lumea; ita soste phendeol: „Sar o Nimrod, o vînători o mai lacio ande lumea.”¹⁰ Anglal sas thagar andăl foruri Babel, Ereke, Akad hai Kalne, ando Them Şinar.¹¹ Anda o them kadava întrisailos ande Asiria; vazdeas o Ninive, o Rehobot-Ir, o Kalah¹² hai o Resen maşkar o Ninive hai o Kalah: kadava si o foro o baro.

¹³ O Egipto sas o dad le poporengo Lud, Anam, Lehab, Naftuh,¹⁴ Patrus, Kasluh (katar înkliste ăl filistea) hai Kaftor.

¹⁵ O Kanaan sas o dad le Sidonosko, o angluno lesko kerdo, hai le Hetosko,¹⁶ hai le poporengo Iebus, Amor, Ghirgas,¹⁷ Hev, Ark, Sin,¹⁸ Arvad, Ţemar, Hamat. Pala kodoia, ăl neamuri le kanaaniţenghe mukisailes dur iekh avrestar.¹⁹ O them le kanaaniţengo sas katar o Sidon karing o Gherar gi ke Gaza, hai karing e Sodoma, Gomora, Adma hai Ţeboim, gi ke Leşa.²⁰ Kadala si ăl ciave le Hamoske pala lenghe fameli, pala lenghe ciba, pala lenghe thema, pala lenghe neamuri.

²¹ Hai i le Semoske kerdineales leske ciave. Ov sas o dad saoră ciavengo le Eberoske, hai sas o phral o mai baro le Iafetosko.²² Ăl ciave le Semoske: o Elam, o Asur, o Arpakşad, o Lud hai o Aram.²³ Ăl ciave le Aramoske: o Uţ, o Hul, o Gheter hai o Maş.²⁴ O Arpakşad sas o dad le Şelahosko, hai o Şelah sas o dad le Eberosko.²⁵ Le Eberoske kerdineales leske dui ciave: o anav iekhesko sas Peleg,* phendolas leske kadea kă pă leski vremea huladilis e phuv. O anav leske

***10:25** O anav Peleg hakeardeol „hulaiimos”.

lende le Simeonos hai phanglea les angla lende.

Ăl phral le Iosifoske bolden pes

²⁵ O Iosif poruncisardeas te pherdeon lenghe gone ghivesa, te ciun o rupo fiosavesko andă lesko gono, hai te den len hamos anda o drom. Hai kadea kerdilos.²⁶ On ciutes peo ghiv păl hăra hai teleardes.²⁷ Kana beşles e reat, iekh anda lende putardeas peo gono te del hamos le hăres. Dikhleas o rupo ando mui le gonesko,²⁸ hai phendeas pe phralenghe:

— Muro rupo dinea les manghe palpale, italo andă muro gono!

Atuncia sas lenghe dar hai phendes iekh avreske izdrandos:

— So kerdea amenghe o Del?

²⁹ Kana boldineailles kă lengo dad, o Iakov, ando Them Kanaan, phende leske sea so kerdineailles pes lenghe:

— ³⁰ O manuş kodova, kai si o rai le themosko, dinea amenghe duma zuralles hai lileas ame sar iskoade.³¹ Ame phendeam leske: «Seam manuş gogheaver, ni seam iskoade.³² Seam deşudui phral, ăl ciave katar ăk dad. Iekh ma nai, hai o mai târno si akanak amare dadesa ando Them Kanaan.»³³ O manuş kodova, savo si o rai le themosko, phendeas amenghe: «Dikh sar pringianav kana sen manuş gogheaver! Muken manghe iekh anda tumende, len hamos anda tumare fameli, telearen,³⁴ hai anen manghe tumare phrales le târnes! Kadea si te gianav kă ni sen iskoade, hai sen manuş ciace. Pala kodoia si te dav tumen palpale tumare phrales hai daştin te kerren kinimata ando them.»

³⁵ Kana nangheardes pe gone, dikh kă o gonoro le ruposa fiosavesko sas andă lesko gono! Kana on hai lengo dad dikhles ăl gonoră le ruposa, darailes.³⁶ Lengo dad, o Iakov, phendeas lenghe:

— Muklen man bi ciavengo! O Iosif ma nai, o Simeon ma nai, hai kamen te len i le Beniaminos. Sea aviles pă muro şăro!

³⁷ O Ruben phendeas pe dadeske:

— Te mudares mîră duien ciaven, kana ni anava palpale le Beniaminos! De les andă muro vast, hai si te anav les tuke palpale.

³⁸ O Iakov phendeas:

— Muro ciavo nai te gial tumenţa, kă lesko phral mulos, hai ov acilos korkoro. Kana kerdeola leske daicii nasul pă kadav drom, kadea dă but si te holearen man kă mîră bal ăl parne si te gian ando kher le mulengo.

Ăl phral le Iosifoske pale gian ando Egipto

43 E bokh sas bari ando them.² Kana hales saoro ghiv kai andesales anda o Egipto, lengo dad phendeas lenghe:

— Gian pale hai kinen amenghe ăk ţîra hamasko!

³ O Iuda dinea les anglal:

— O manuş kodova phendea amenghe te hakearas: «Ta na maladon manţa gi kana tumaro phral nai te avel tumenţa!»⁴ Deci kana kames te des drom amare phrales amenţa, si te gias hai si te kinas tuke hamos.⁵ Dar kana ni kamesa te des les drom, nai te gias, kă o manuş kodova phendea amenghe: «Ta na maladon

³Kadea deş phral le Iosifoske gheles ando Egipto kaşte kinen ghiv. ⁴Dar o Benjamin, o phral le Iosifosko, nas dino drom lenţa, kã o Iakov darailos ta na kerdeol leske daicii nasul. ⁵Ål ciave le Israeloske aresles andãk than avrenţa kai gianas te kinen ghiv, kãci ando Kanaan sas bokh. ⁶O Iosif sas o baro le themosko, ov bikinelas ghiv kã saoro poporo pa-i phuv. Ål phral le Iosifoske aviles hai banghiles le mosa ke phuv angla leste. ⁷O Iosif, sar dikhleas pe phralen, pringiandea len, hai kerdilos kã si lenghe strãiiino. Dinea lenghe duma zurales:

— Katar aven?

On dine les anglal:

— Anda o Them Kanaan kaşte kinas hamos.

⁸Ov pringiandea pe phralen, dar on ni pringiande les.

⁹O Iosif andea peske goghi andal sune kai sas anda lende hai phendea lenghe:

— Tume sen iskoade: avilen numa te dikhen ãl thana sane le themoske!

¹⁰On dines anglal:

— Na, muro rai, ke robi aviles te kinen hamos! ¹¹Ame sea seam ãl ciave sa ãk manuşãske, seam manuş gogheaver, ke robi nai iskoade.

¹²Ov phendea lenghe:

— Ba ni, avilen te dikhen ãl thana sane le themoske!

¹³On dines anglal:

— Ame, ke robi, seam deşudui phral, ãl ciave sa ãk manuşãske, anda o Them Kanaan. O mai tãrno si aghes amare da-
desa, hai iekh ma nai.

¹⁴O Iosif phendea lenghe:

— Si sar phendem tumenghe me: sen iskoade! ¹⁵Ita, kadea si te gianav kana sen ciace: p-e viaţa le faraonoski kã nai te telearen katar gi kana ni avela tumaro phral o tãrno. ¹⁶Den drom iekhes anda tumende te anel tumare phrales, hai tume acion phandade! Tumare vorbe si te aven ciutine ke proba, kana sen ciace. Kana ni, p-e viaţa le faraonoski, kã sen iskoade!

¹⁷Hai ciuteas saorãn trin ghes ando phandaiimos.

¹⁸Le trinengo ghes o Iosif phendea lenghe:

— Kana kerena e buki kadaia, mukav tumen te train, kã darav katar o Del:

¹⁹Kana sen manuş ciace, te aciol iekh anda tumende phandado, hai kolaver te telearen, len ghiv ta na suferin tumare fameli bokhatar! ²⁰Anen manghe tumare phrales le tãrnes, kaşte gianglon pes tumare vorbe, hai ta na meren!

Kadea kerdes. ²¹Hai phendes iekh avreske:

— Ciaces seam pedepsime anda soste kerdeam amare phraleske, kã dikhleam lesko kino kana rughilas amen, hai ni aşundeam les. Kodolaske avilos pã amende o kino kadava.

²²O Ruben dinea anglal:

— Ni phenavas tumenghe me ta na kerena nasul le ciaveske? Dar ni aşunden. Akanak trãbul te pokinas anda lesko rat.

²³On ni gianenas kã o Iosif hakearelas len, kã delas duma lenţa prin ãk tãlmaci.

²⁴O Iosif boldineailos le zeianţa lende hai ruia. Pala kodoia boldineailos pale hai dinea lenghe duma, hai lileas anda

phralesko sas Ioktan. ²⁶Ål ciave le Ioktanosko sas: o Almodad, o Şelef, o Aţarmavet, o Ierah, ²⁷o Adoram, o Uzal, o Dikla, ²⁸o Obal, o Abimael, o Şeba, ²⁹o Ofir, o Havila hai o Iobab. Sea kadala sas ãl ciave le Ioktanoske. ³⁰O them kai beşenas sas katar e Meşa gi ko Sefar (ãl plaia le rãsarimaske). ³¹Kadala si ãl ciave le Semoske pala lenghe fameli, pala lenghe ciba, pala lenghe thema, pala lenghe neamuri.

³²Kadala si ãl fameli le ciavenghe le Noiaske pala lenghe dada, pala lenghe neamuri. Anda lende duriles ãl neamuri p-e phuv pãce sas tasadi e phuv.

O turno Babel

11 Saorî phuv sas lan ãk cib hai sa kodola vorbe. ²On telearindos katar o rãsarimos arakhles ãk islazo ando Them Şinar, hai beşles othe. ³Phendes iekh karing aver:

— Haida te keras kãrãmida hai te pharabas lan mişto!

E kãrãmida înkeardea lenghe o than le barãsko, hai e smoala înkeardea lenghe o than le varniţako. ⁴Mai phendes:

— Haida te vazdas amenghe ãk foro hai ãk turno savesko ucimos te aresel ko ceri, hai te keras amenghe ãk anav, kaşte na avas pharade pã saoro phuv!

⁵O RAI dinea pes tele te dikhel o foro hai o turno savo vazdenas les ãl manuş.

⁶Hai o RAI phendeas:

— Ita, on si ãk poporo hai saorãn si len ãk cib. Kana astardiles te keren kadea, khanci ni înkearel len ta na keren sea so

ciuten peske ando gîndo. ⁷Haida te das amen tele hai te hamis othe e cib, kaşte na mai hakeardeol iekh avresa!

⁸Hai o RAI dureardea len othar pã saorî phuv, hai acile te na mai vazden o foro. ⁹Kodolaske sas lesko anav Babel,* kã othe hamisardeas o RAI e cib saorî phuiaki, hai othar dureardea len o RAI pã sea e phuv.

O neamo le Semosko

¹⁰Kadala si ãl bukea kai kerdiles ando neamo le Semosko: Kã dui bãrş pãce sas tasadi e phuv, ko phurimos ãk şãlako bãrş, le Semoske kerdinealos leske o Arpakşad. ¹¹Pala o kerimos le Arpakşadosko o Sem traiaisailos pangî şãla bãrş, hai kerdineales leske ciave hai ceia.

¹²Ko phurimos le treandango hai pangî bãrş, le Arpakşadoske kerdineailos leske o Şelah. ¹³Pãce kerdilos o Şelah, o Arpakşad mai traiaisailos ştar şãla hai trin bãrş, hai kerdineailos leske ciave hai ceia.

¹⁴Kãl treanda bãrş le Şelahoske, kerdinealos leske o Eber. ¹⁵Pãce kerdilos o Eber, o Şelah mai traiaisailos ştar şãla hai trin bãrş, hai kerdinealos leske ciave hai ceia.

¹⁶Ko phurimos le treandango hai ştar bãrş, le Eberoske kerdineailos o Peleg.

¹⁷Pãce kerdineailos o Peleg, o Eber mai traiaisailos ştar şãla hai treanda bãrş, hai kerdineailos leske ciave hai ceia.

¹⁸Ko phurimos le treandango bãrş, le Pelegoske kerdineailos leske o Reu.

¹⁹Pãce kerdineailos o Reu, o Peleg mai

***11:9** Ande cib ebraiko o kuvînto Babel aşundeol sar „hamimos”.

traisailos dui şăla hai înea băřş, hai kerdineailles leske ciave hai ceia.

²⁰ Ko phurimos le treandango hai dui băřş, le Reuloske kerdineailles leske o Serug. ²¹ Păce kerdineailles o Serug, o Reu mai traissailos dui şăla hai iefta băřş hai kerdineailles leske ciave hai ceia.

²² Ko phurimos le treandango băřş, le Serugoske kerdineailles leske o Nahor. ²³ Păce kerdineailles o Nahor, o Serug mai traissailos dui şăla băřş, hai kerdineailles leske ciave hai ceia.

²⁴ Ko phurimos le biş tai înea băřşeng-o le Nahoroske, kerdineailles leske o Terah. ²⁵ Păce kerdineailles o Terah, o Nahor mai traissailos ak şăl hai deşuînea băřş, hai kerdineailles leske ciave hai ceia.

²⁶ Pala so o Terah pherdeas ieftadeşa băřş, kerdineailles leske o Avram, o Nahor hai o Haran.

O Del kerdeas anda o Avraam ak poporo baro

(11:27–25:19)

O neamo le Avramosko

²⁷ Kadala si al bukea kai kerdiles ando neamo Terah. O Terah kerdeas le Avramos, le Nahoros hai le Haranos. Hai o Haran kerdeas le Lotos. ²⁸ O Haran mulos angla peo dad o Terah, ando them pe neamosko, ando Ur le kaldeiengo. ²⁹ O Avram hai o Nahor lile peske romnea. O anav le romneako le Avramoski sas Sarai. Hai o anav le romneako le Nahoroski sas Milka, e cei le Haranoski, o dad le

Milkako hai o dad le Iskaiako. ³⁰ E Sarai naştilas te kerel ciave. Nas lan ciave.

³¹ O Terah leas pe ciaves le Avramos, le Lotos (o ciavo le Haranosko, o ciavo leske ciavesko) hai pe borea le Sarai (e romni le Avramoski, lesko ciavo), hai inklisto lenţa anda o Ur le Kaldeiengo te gian ando Them Kanaan, numa aviles ando foro Haran. Hai othe beşles. ³² O Terah mulos ando Haran ka dui şăla hai pangî băřş.

O RAI del mui ko Avram

12 O RAI phendeas le Avramoske: — Inkli anda keo them, anda keo neamo, anda o kher ke dadesko, hai gia ando them kai si te sikavav les tukul ² Hai si te kerav anda tute ak neamo baro, si te binekuvintiv tut, kerav baro keo anav, hai si te aves ak binekuvintarea. ³ Si te binekuvintiv kolen kai binekuvintin tut, kolen kai den tut armaia si te dav len armaia. Andă tute si te aven binekuvintime saoră neamuri pa-i phuv.

⁴ O Avram inklisto sar phendea leske o RAI, hai o Lot ghelos lesa. Le Avramos sas les ieftadeşa hai pangî băřş kana inklistos anda o Haran. ⁵ O Avram lileas le Saraia pe romnea, hai pe phraleske ciaves o Lot, hai sea lengo bravalimos kai kide les, hai i le manuşan kai lile len on ando Haran. Hai inkliste te gian ando Them Kanaan, hai aresles ando Them Kanaan. ⁶ O Avram nakhlos anda o them gi ko foro Sihem, ko stejari baro le Moresko. Hai al kanaaniţea sas ando them.

⁷ O RAI sikadilos le Avramoske hai phendeas:

kor. ⁴³ Vazdea les ando urdon sar le duiego manuş ando them hai denas mui angla leste:

— Andă kociande!

Kadea areslos ov o mai baro pă saoro Them le Egiptosko. ⁴⁴ Hai mai phendeas le Iosifoske:

— Me sem o faraono. Dar bi kiro koniva nai te vazdel o vast, nici o pîrno andă saoro Them le Egiptosko.

⁴⁵ O faraono ciuteas le Iosifoske o anav Ţafnat-Paneeah, hai dinea les dă romni le Asnata, e cei le Poti-Feraski, o raşai le forosko On. Kadea kerdilos o Iosif rai po Them le Egiptosko.

⁴⁶ Le Iosifos sas les treanda băřş kana beşlos angla o faraono, o thagar le Egiptosko. Atuncia teleardeas katar o faraono hai phirdeas andă saoro Them le Egiptosko. ⁴⁷ Ando timpo le iefta băřşeng-o pherde, e phuv dineas hamos but. ⁴⁸ O Iosif kideas saoro hamos anda kadala iefta băřş ando Them le Egiptosko. Ciuteas o hamos andal foruri, ciutindos andă fiosavo foro o hamos poa kîmpo pašal. ⁴⁹ O Iosif kideas kadea dă but ghiv sar o kişai le bare paiesko, ka ni mai ramosardes, ka ni mai daştilas pes te sokotin.

⁵⁰ Angla al băřşa le bokhake, e Asnat, e cei le Poti-Feraski, o raşai le forosko On, kerdea le Iosifoske dui ciave. ⁵¹ O Iosif ciuteas le anglune ciaveske o anav Manase,* ka phendeas ov:

— O Del kerdea man te bistrav saoră holarimata mîră hai saoro kher mîră dadesko.

⁵² Koleske le duiengo ciuteas lesko anav Efraim,†

— Kăci — ov phendeas — o Del dinea man ciave ando them kai me suferisardem.

⁵³ Al iefta băřş pherde hamos ando Them le Egiptosko nakhles, ⁵⁴ hai începosailles al iefta băřş le bokhake, kadea sar phendeas o Iosif. Andă saoră thema sas bokh, dar andă saoro Them le Egiptosko sas hamos. ⁵⁵ Kana bokhailos saoro Them le Egiptosko, o poporo dine mui ko faraono anda hamaste. O faraono phendeas saoră egipiteinghe:

— Gian ko Iosif hai keren so va phenela ov!

⁵⁶ Kana e bokh sas pă saoră phuv, o Iosif putardeas saoră thana hamasa te bikinel ghiv le egipiteinghe. E bokh sas bari kear ando Them le Egiptosko, ⁵⁷ dar pa saoră phuv gianas ando Egipto te kinen ghiv katar o Iosif, ka pă saoră phuv sas bokh bari.

Al phral le Iosifoske gian ando Egipto

42 Kana o Iakov aşundeas ka ando Egipto si ghiv, phendeas pe ciavenghe:

— Soste dikhen tumen iekh pă avreste? ² Dikh, aşundem ka si ghiv ando Egipto. Gian hai kinen ghiv othar ta na meras, hai te trais!

***41:51** Manase hakeardeol ande cib ebraiko: „kova kai kerel man te bistrav”.

†**41:52** Efraim hakeardeol ande cib ebraiko: „dinea man ciave”.

lea andă saoro Them le Egiptosko. ²⁰ Ȃl gurumnea kai sas sanea hai giungalea haies le iefta gurumnea kai ĩnkliste anglal. ²¹ Hale len hai ni pringiandeolas kă gheles andă lengo pâr, ba sas sa kadea dă giungalea sar anglal. Hai uştilem.

²² Mai dikhlem ĩk suno: iefta spicea ghiveske pherde hai lace bariles păk sulum. ²³ Pala lende ĩnkliste aver iefta spicea şuke, sane hai phabarde katar e braval tati. ²⁴ Ȃl spicea ĩl sane haies ĩl iefta spicea lace. Kana phendem ĩl bukea kadala le vrăjitorenghe, koniva ni daştisailos te tălmăcil len manghe.

²⁵ O Iosif phendeas le faraonoske:

— Ȃl sune le faraonoske hakeardeol andăk buki. O Del sikadeas le faraonoske so si te kerel. ²⁶ Ȃl iefta gurumnea lacea si iefta bărş, hai kola iefta spicea lace si iefta bărş: ĩl sune hakeardeon andă ĩk buki. ²⁷ Ȃl iefta gurumnea sanardea hai giungalea, kai ĩnklistes pala kola anglune, hakeardeol iefta bărş, hai ĩl iefta spicea nanghe, phabarde katar e braval tati, si te avel sa iefta bărş bokhake. ²⁸ Kadea, pala sar phendem le faraonoske, o Del sikadeas le faraonoske so si te kerel. ²⁹ Dikh, si te avel iefta bărş pherde hamos pă saoro Them le Egiptosko. ³⁰ Pala lende va avena iefta bărş bokhake, kadea kă si te bistrel pes saoră pherimos kadava ando Them le Egiptosko hai e bokh va ciorarela o them. ³¹ E bokh kadaia kai si te avel si kadea dă bari kă nai te mai anen peske goghi katar o pherimos le hamasko ando them. ³² O faraono dikhleas o suno dui drom, kă e buki kadaia si hotărĳme katar o Del, hai o Del si te kerel lan sigo.

³³ Akanak, o faraono te arakhel ĩk manuş kai pringianel but hai si gogheasa te ciul les ando şăro le Themosko le Egiptosko. ³⁴ O faraono te ciul manuş ando them save aşunen katar kadav manuş, kaşte kiden le pangenghi rig andal roade le Egiptoske ando timpo le iefta bărşengo kai si pherde hamos. ³⁵ Te kiden saoro hamos andăl bărşa kadala lace kai si te aven, hai talai komanda le faraonoski te keren grămezi ghiveske andăl foruri, hai te păzin len. ³⁶ O hamos kadava si te avel o hamos le themosko andal iefta bărş le bokhake save si te aven ando Them le Egiptosko, kaşte na hasaol o them bokhatar.

O Iosif aresel baro

³⁷ Kadaia placiuus le faraonos hai saoră slujitoren leske. ³⁸ O faraono phendeas pe slujitorenghe:

— Daştisas ame te arakhas ĩk manuş sar kadava, saves te avel andă leste o Duhole Devlesko?

³⁹ O faraono phendeas le Iosifoske:

— Kă o Del sikadea tuke saoră bukea kadala, nai koniva kai pringianel kadea dă but hai si gogheasa sar tute. ⁴⁰ Kerav tut mai baro pă muro kher, hai saoro poporo muro va kerena so tu phenes. Numa me si te avav mai baro tutar kă me sem o thagar.

⁴¹ O faraono phendeas le Iosifoske:

— Akanak kerav tut stăpĳno pă saoro Them le Egiptosko.

⁴² O faraono ĩnkaladeas pi angrusti anda o nai hai ciutea lan ando nai le Iosifosko, huradea les ŃoalenŃa sane inoske hai ciutea leske ĩk lanŃo sumnakasko ke

— O them kadava si te dav les ke ciavenghe.*

O Avram kerdeas ĩk altari le RAieske kai sikadilos leske.

⁸ Hai othar teleardeas kăl plaia karing o esto le Betelosko. Hai vazdeas peo korto: karing o foro Betel perel o kham, karing o foro Ai ĩnkkel o kham. Othe vazdeas ĩk altari le RAieske, hai deas mui ko RAI pă lesko anav. ⁹ O Avram gialas angie, karing o sudo.

O Avram darailo ando Egipto

¹⁰ Hai sas bokh ando them. O Avram ghelos ando Egipto te beşel ĩk timpo othe, kă e bokh sas bari ando them.

¹¹ Hai kana sas paşă te aresel ando Egipto, pe romneake le Saraiake phendeas:

— Akanak dikh! Me gianav kă tu san ĩk giuvli şukar ko mui. ¹² Kana dikhena tut ĩl egipteia, si te phenen: «Kadaia si leski romni.» Hai si te mudaren man, hai tut si te muken tut te trais. ¹³ Rughiv man tute, phen kă san mĳrĳ pheil! Anda tute te gial manghe mişto, hai me te aciov giuvindo!

¹⁴ Hai kadea sas, kana ciutea pes o Avram ando Egipto, ĩl egipteia dikhle kă e giuvli si but şukar. ¹⁵ Kana dikhle lan ĩl manuşa bare le thagareske, lăudisarde lan ko thagar, hai e giuvli sas andini ando kher le thagaresko. ¹⁶ Le Avramoske kerde leske but miştimos anda laki kauza. Les dinea les brakhea, buznea, guruva, hăra, robi hai roabe, hărnea hai kămile.

¹⁷ Hai o RAI dea len dab bare nasulimatenŃa le thagares hai leske kheres andai kauza le Saraiaki, e romni le Avramoski. ¹⁸ Hai o thagar dineas mui le Avramos hai phendeas:

— So kerdean manghe? Soste ni phendea manghe kă si ki romni? ¹⁹ Soste phendea kă si ki pheil? Hai me lem lan dă romni. Akanak dikh ke romnea, le lan hai telar!

²⁰ Hai o thagar poruncisardeas pe manuşanghe te nakhaven les, leske romnea hai sea so sas les.

O bravalimos ni mukel le phralen andăk than

13 O Avram uştilo hai teleardeas anda o Egipto (ov, leski romni hai sea so sas les les, hai i o Lot lesa) ko Neghevo. ² O Avram sas but barvalo, sas les animalea, rupo hai sumnakai. ³ Hai katar o Neghevo teleardeas andăk than andă aver than gi kana areslos ko Betel, gi ko than kai sas mai anglal lesko korto, maşkar o Betel hai o Ai. ⁴ Ko than le altaresko kai kerdea les mai anglal, deas mui ko RAI pă lesko anav.

⁵ O Lot phirelas le Avramosa. I les sas les brakhea, buznea, guruva hai korturi. ⁶ Hai o them kodova ni areselas len te beşen andăk than, kă len sas len but bravalimos, hai kodolaske ni daştinas te beşen andăk than. ⁷ Ȃl păstorea le Avramoske hai ĩl păstorea le Lotoske hale pes maşkar peste. Ȃl kanaaniŃea hai ĩl ferezitŃea sas ando kodova them.

⁸ O Avram phendeas le Lotoske:

***12:7** „Ke ciavenghe” si ramome ando cib le evreenghi „ki sămĳnŃa”.

— Rughiv man tute te na has amen maşkar amende, nici amare păstorea maşkar peste, kā ame seam āk famelia! ⁹ Nai kadea kā saorā them si angla tute? Mai mişto te pharados amen. Kana lesa la tu ke stîngo, me giav ke ciacii, kana lesa la ke ciacii, me giav ke stîngo.

¹⁰ O Lot vazdeas pe iakha opre hai dikhleas saorā Har le Iordanoski kā sea mişto kingheardi gi ko Țoar (mai anglal ka o RAI te hasarel e Sodoma hai e Gomora), sas sar e bar le RAieski, sar o Them le Egiptosko. ¹¹ Hai o Lot lea peske sea e Har le Iordanoski, hai teleardeas karing înklet o kham. Kadea pharadiles on iekh avrestar. ¹² O Avram beşlos ando Them Kanaan, o Lot beşlos andāl foruri le Hareake hai vazdeas pi şatra gi ke Sodoma. ¹³ Āl manuş andai Sodoma sas nasul hai but bezehale angla o RAI.

¹⁴ Păce o Lot teleardeas katar o Avram, o RAI phendea le Avramoske:

— Anda o than kai san, vazde ke iakha opre hai dikh katar sean karing ki ciacii, ki stîngo, angla tute hai pala tute! ¹⁵ Kā saorā them kai dikhes les si te dav les tuke hai ke ciavenghe veşniko. ¹⁶ Si te kerav ke ciaven kadea dā but sar si o kişai p-e phuv. Kadea kana daştıla dakoniva te ghinel o kişai pa-i phuv, si te ghinel i ke ciaven. ¹⁷ Uşti hai phir o them ando lungimos hai ando buhlimos: kā tuke si te dav les!

¹⁸ O Avram vazdeas pi şatra hai ghelos te beşel pašal stejarea le Mamreske kai si ando Hebron. Othe vazdeas āk altari le RAieske.

O Avram hastravel le Lotos

14 Kana sas o Amrafel thagar po Şinar, o Ariok thagar po Elasar, o Kedorlaomer thagar po Elam hai o Tide-al thagar po Goiim, ² on kerdes marimos le Berasa o thagar le Sodomako, le Birşasa o thagar le Gomorako, le Şinabosa o thagar le Admako, le Şemeberosa o thagar le Țeboiimosko, hai le thagaresa le Belako, kai si o Țoar. ³ Kadala sea kidineales ande Har le Sidimoski (kadaia si o Pai o Baro o Londo).

⁴ Deşudui bārşa beşle tala o Kedorlaomer, hai ando bārş le deşutrinengo ni mai beşles tala leste. ⁵ Andā le deşuştarengo bārş avilos o Kedorlaomer hai āl thagara kai sas lesa, hai mardes le refanen ando Asterot-Karnaim, le zuzinen ando Ham, le eminen ando Şave-Kireataim ⁶ hai le horinen ando lenghe Plaia Seir gi ko stejari Paran kai si pašai mulani. ⁷ Pala kodoia boldineailles palpale hai aviles ando En-Miştat, kai si o Kades, hai mardes saorā them le amaleciţengō, sar le emoriţengō, kai beşles ando Hoţaşon-Tamar.

⁸ Hai înklistes āl thagara le Sodomake, le Gomorake, le Admake, le Țeboiimoske hai le Belake (oi si o Țoar) hai laciardile ko marimos lenţa ande Har le Sidimoski: ⁹ le Kedorlaomerasa o thagar le Elamosko, hai le Tidealosa o thagar le Goiimosko, hai le Amrafelosa o thagar le Şinarosko, hai le Ariokosa o thagar le Elasarosko; ştar thagara pā pangi thagara. ¹⁰ Hai ande Har Sidim sas but hainga pherde smoala. Āl thagara le Sodomake hai le Gomorake naşles hai peles andā

rā slujitorea pire. Vazdeas o şaro le mai baresko le paharnicengo sar sas hai ciuteas o şaro le mai baresko le brutaren-go angla pe slujitorea. ²¹ Le mai bares le paharnicengo ciutea les pale andā leski buki dā paharniko, hai ov ciuteas pale o paharo ando vast le faraonosko, ²² dar le mai bares le brutarengo spînzurisardea les, sar phendeas o Iosif pala lengo suno. ²³ Dar o mai baro le paharnicengo ni mai andea peske goghi ko Iosif. Bistardea les.

Āl sune le faraonoske

41 Pala dui bārş, o faraono dikhleas suno kā beşelas paşa o Pai o Nilo, ² kana iefta gurumnea şukar hai pravardea înkliste anda o Nilo hai începosailles te han maşkar āl tresti. ³ Pala lende mai înkliste anda o Nilo aver iefta gurumnea, giungalea hai sanea, hai oprisailes paşa lende p-e rig le Niloski. ⁴ Āl gurumnea giungalea hai sanea haless kolen iefta gurumnea şukar hai pravardea. Hai o faraono uştulos andai lindri. ⁵ Pale sutos hai dikhleas pale suno. Iefta spicea ghi-veske pravarde hai lace bariles pāk sulum. ⁶ Hai pala lende înkliste aver iefta spicea sane hai phabarde katar e braval tati. ⁷ Āl spicea āl sane haless kolen iefta spicea pravarde hai pherde. O faraono uştulos hai dineas pi seama kā sas āk suno. ⁸ Detehara, o faraono holeailos hai dinea drom te aven saorā vrăjitorea hai saorā manuş gogheasa le Egiptoske. Phendea lenghe pe sune, dar koniva ni daştisailos te talmăcil len le faraonoske.

⁹ Atuncia o mai baro le paharnicengo phendeas le faraonoske:

O începuto 40.21–41.19

— Aghes anav manghe goghi katar mîră doşa. ¹⁰ O faraono holeailosas pā pe slujitorea, hai ciudeasas amen ando phandaiimos, ando kher le mai baresko le străjerengo, man hai le mai bares le brutarengo. ¹¹ Ame dikhleam pok suno andāk reat, hai fiosavo suno sas les leski talmăcirea. ¹² Sas othe amenţa āk evreeo târno, robo ko mai baro le străjerengo. Phendeam leske amare sune, hai ov talmăcisardeas amare sune. ¹³ Āl bukea kerdiles sar ov phendeas. Me semas ciutino pale andā mîră buki, hai o mai baro kolengo kai keren marno sas spînzurime.

O Iosif talmăcil āl sune le faraonoske

¹⁴ O faraono dinea drom te anen le Iosifos. Înkalade les sigo andai haing le phandaiimaski. Pala so o Iosif ranglea pes hai parubdea pe Țoale, ghe-los ko faraono. ¹⁵ O faraono phendeas le Iosifoske:

— Dikhlem āk suno, dar koniva ni daştıl te talmăcil les. Dar aşundem kā tu sar aşunesa āk suno, i talmăcis les.

¹⁶ O Iosif dineas anglal le faraonos:

— Na mandar, hai katar o Del si o dimos anglal te avel pacea le faraonos.

¹⁷ O faraono phendeas atunci le Iosifoske:

— Andā muro suno me beşavas po malo le Nilosko, ¹⁸ kana iefta gurumnea pravardea hai şukar înkliste anda o Nilo hai începosailles te han maşkar āl tresti. ¹⁹ Pala lende mai înkliste aver iefta gurumnea şukea, giungalea hai sanardea. Ni mai dikhlem aver kadea dā giunga-

mai halas les e grija khanceski anda so sas le Iosifos ando vast, kã sas o RAI le-sa. O RAI kerelas te gial leske mișto andã sea so kerelas ov.

Dui andal phandade si len pok suno

40 Pala ãk vremea, o paharniko hai o brutari le thagaresko ando Egipto kerde nasulimos pe stãpînoske. ²O faraono holeailos pãl dui slujitorea pire: po mai baro le paharnicengo, hai po mai baro le brutarengo. ³Ciutea len te aven pãzime ando kher le mai baresko le strãjerengo, ando phandaiimos kai sas o Iosif phandado. ⁴O mai baro le strãjerengo ciuteas le Iosifos te slujil lenghe.

Pala so beșles mai but vremea phandade ⁵(o paharniko hai o brutari le thagaresko le Egiptosko, save sas phandade ando phandaiimos), dikhles andãk reat ãl dui pok suno, hai fiosavo suno sas les aver tãlmãcirea. ⁶O Iosif, kana avilos de tehara lende, dikhleas pã lende. Hai dikhlea len holeame. ⁷Pușleas le slujitoren le faraonoske, save sas lesa phandade ando phandaiimos leske stãpînosko:

— Soste sen holeame aghes?

⁸On dine les anglal:

— Dikhleam ãk suno hai nai koniva te tãlmãcil les.

O Iosif phendea lenghe:

— Ni gianen kã e tãlmãcirea si katar o Del? Phenen manghe so suno dikhlen!

⁹O mai baro le paharnicengo phendea le Iosifoske peo suno:

— Andã muro suno me dikhlem ãk vița angla mande. ¹⁰E vița kadaia sas

lan trin mlãdițea. Pala kodoia dineas ãl frunze, kerdeas lulughea hai e drakh pakilis. ¹¹O paharo le faraonosko sas andã muro vast. Me lilem ãl drakha, ãnkheardem len ando paharo le faraonosko, hai ciutem o paharo ando vast le faraonosko.

¹²O Iosif phendea leske:

— E tãlmãcirea ke suneski si kadea: ãl trin mlãdițe si trin ghes. ¹³Pa trin ghes o faraono si te vazdel keo șãro sar sas, si te ciul tut pale andã ki slujba hai si te cius pale o paharo ando vast le faraonosko, sar keresas mai anglal, kana sanas lesko paharniko. ¹⁴Dar te anes tuke goghi i mandar kana avesa ko miștimos, hai rughiv tut te sikaves manghe miștimos! Ciu ãk vorba lacii anda mande ko faraono hai ãnkãl man anda o kher kadava! ¹⁵Kã semas lilo silasa anda o them le evreengo, hai kear kathe ni kerdem khanci te avav ciutino andã kadai haing.

¹⁶O mai baro le brutarengo, dikhindos kã o Iosif dineas ãk tãlmãcirea lacii, phendeas:

— Dikhlem i me ãk suno. Pã muro șãro sas trin koșuri marneske. ¹⁷Ando koșo opral sas saorã feluri marneske hai gugglimaske kerde anda o faraono. Dar ãl ciriklea hanas len anda o koșo kai sas pã muro șãro.

¹⁸O Iosif dineas anglal:

— E tãlmãcirea ke suneski si kadea: ãl trin koșuri si trin ghes. ¹⁹Pala trin ghes, o faraono si te vazdel keo șãro tutar, si te ciul tut pãk kașt hai keo mas si te han les ãl ciriklea.

²⁰Andã le trinengo ghes sas o ghes le faraonosko. Ov dineas ãk sinia anda sa-

lende, kolaver kai aciles nașles karing ãl plaia. ¹¹Kola kai marde len liles saorã bravalimos hai o hamos le Sodomako hai le Gomorako hai teleardes. ¹²On liles i le Lotos, o ciavo le phralesko le Avramosko, hai i lesko bravalimos, kã i ov beșlos ande Sodoma.

¹³Avilos iekh kai hastrailos hai phendeas le Avramoske le evreeoske kai beșelas pașa o stejari le Mamresko emoritosko, kai sas leske phral o Eșkol hai o Aner. Hai on phanglineaile le Avramosa. ¹⁴Sar așundeas o Avram kã lesko phral sas astardo, kideas pe manușãn le zuralen, kodolen kai biandiles andã lesko kher, trin șãla hai deșohto, hai teleardes pala-l thagara gi ko Dan. ¹⁵P-e reat hula-deas pe manușãn, ciutea pes hai mardea len hai ãngheardea len gi ko Hoba kai si karing o nordo le Damaskosko. ¹⁶Hai andeas palpale saorã bravalimata, lileas i pe phrales le Lotos saorã bravalimasa, le giuvlean hai saorã manușãn.

O Melhisedek binekuvintil le Avramos, hai o Avram del les e rig le deșenghi

¹⁷Kana o Avram boldineailo katar o marimos le Kedorlaomerosa hai le thagarrența kai sas lesa, ãnklistos leske anglal o thagar le Sodomako ande Har Șave, kadaia si e Har le Thagareski. ¹⁸O Melhisedek, o thagar le Salemosko, andea leske marno hai mol. Ov sas rașai le Bare Devlesko. ¹⁹Binekuvintisardea le Avramos hai phendeas:

— Binekuvintime te avel o Avram katar o Baro Del, kai kerdea o ceri hai e phuv! ²⁰Binekuvintime te avel o Baro Del, kai deas ke dușmaien andã keo vast!

Hai o Avram dea les le deșenghi rig anda sea.

²¹O thagar le Sodomako phendeas le Avramoske:

— De man le manușãn, hai o bravalimos ãnkear les tuke!

²²O Avram phendeas le thagareske le Sodomako:

— Vazdav muro vast anglal o RAI, o Baro Del kai kerdeas o ceri hai e phuv, ²³hai solahav kã nai te lava khanci anda sea so si kiro, nici ãk firo thav, nici ãk haravli poghimaski, ta na phenes: «Kerdem bravalos le Avramos». ²⁴Numa so hales ãl bare ciave hai e rig le manușãnghi kai sas manța, o Aner, o Eșkol hai o Mamre, on daștin te len pi rig.

O Avram pakeal ando RAI

15 Pala kadala bukea o RAI sikadilos le Avramoske andã iekh dikhimos, hai phendeas:

— Na dara, Avrame! Me sem kai pãziv tut* hai me sem kiro but baro opral pokinimos.

²O Avram phendeas:

— RAIA DEVLA, so des man? Kã me si te merav hai nai man ciave. Hai kodova kaske aciola mîrã bukea si o Eliezer anda o Damasko.

³Hai mai phendeas:

***15:1** „Me sem kai pãziv tut” ando originalo si „Me sem keo skuto”.

— Dikh, man ni dean man ciave. Hai le roboske anda muro kher si te aciona mîră bukea.

⁴ Atunci e vorba le RAieski phendeas leske:

— Na kadaleske si te acion ke bukea, hai kodoleske savo înklela anda tute, kordova lela kire bukea.

⁵ Hai o RAI înkaladea les avri hai phendeas:

— Dikh o ceri hai ghin ăl steale, te daștisa te ghines len!

Hai mai phendeas leske:

— Kadea but si te aven kodola save înklena anda tute.

⁶ Hai ov pakeaias ando RAI. Hai o RAI sokotisardea leske kadaia sar ciacimos.

O RAI kerdeas ăk phanglimos le Avramosa

⁷ Hai phendeas leske:

— Me sem o RAI savo înkaldea tut anda o Ur le kaldeiengo te dav tut kadava than te avel kiro.

⁸ Ov phendeas:

— RAIA DEVLĂ, sar gianav kă avela muro?

⁹ O RAI phendeas leske:

— Le anda mande iekh gurumni trine bârșenghi, iekh buzni trine bârșenghi hai iekh brakho trine bârșengo, iekh turturika hai iekh târno porumbelo!

¹⁰ Hai ov leas leske sea kadala hai cindea len po mașkar. Hai ciutea len ăl epașă fiosaveske iekh anglal avreate, hai le ciriklean ni cindeas len. ¹¹ Hai avile bare hașbale ciriklela, hulisarde po mas mulo, hai o Avram dureardea len.

¹² Kana pașolas te perel o kham, iekh phari lindri peli po Avram. Hai ita, ăk kalimos reateako hai ăk bari dar pele po Avram. ¹³ Hai o RAI phendeas le Avramoske:

— Te gianes ciaces kă ăl ciave ke ciavenghe si te beșen andăk them savo nai lengo, hai si te keren buki anda o neamo kodova hai si te beșen astarde ștar șăla bârș. ¹⁴ Hai kodole neamos saveske kerena buki va krisiva les me, hai pala kodoia on înklena othar bare bravalimasa. ¹⁵ Hai tut si te avel tut ăk merimos șukar, hai si te aves prahome kă iekh lacio phurimos. ¹⁶ Hai le ștarengo neamo si te avel palpale kathe, kă nai pherdo o bezeh le emorișengo gi akana.

¹⁷ Hai o kham pelos, hai sas ăk în-tuneariko pîkla. Hai dikh, iekh kup-tori thuvesa hai ăk kașt astardo savo phabolas nakhles mașkar kodola epașă. ¹⁸ Atuncia o RAI kerdeas ăk phanglimos le Avramosa hai phendeas:

— Kodolenghe kai înklena anda tute dav len kadava them, katar o Pai le Egiptosko gi ko baro pai o Euftrato, ¹⁹ o them le kenîșengo, kenizișengo, kadmonișengo, ²⁰ hetișengo, perezișengo, refaiișengo, ²¹ emorișengo, kanaanișengo, ghir-gasișengo hai le iebușîșengo.

E Agar hai o Ismael

16 E Sarai e romni le Avramoski ni kerdeasas leske nici ăk ciavo. Lan sas lan ăk roaba egipteanka po anav Agar. ² Hai e Sarai phendeas le Avramoske:

RAI binekuvintisardeas o kher le egipteanosko, andai kauza le Iosifoski. E binekuvîntarea le RAieski sas pă sea so sas les les, kai sas khere sau ko kîmpo. ⁶ O egipteano mukleas pâl vast le Iosifoske sea so sas les, hai les ni mai trăbulas te mai hal les e grija, numa le hamaski kai halas les.*

O Iosif sas șukar ko korpo hai mîndro ko mui. ⁷ Pala ăk vremea, e romni leske stăpînoski ciuteas ăl iakha po Iosif hai phendeas:

— Sov manța!

⁸ Ov ni kamnos hai phendea lake:

— Dikh kă muro stăpîno ni phiravel grija khancestar anda o kher, hai dinea man po vast sea so si les. ⁹ Ov nai mai baro dă sar mande andă kadav kher, hai ni oprisardea manghe khanci, numa tut, kă san leski romni. Sar daștiv me te kerav ăk nasulimos kadea dă baro hai te kerav bezeh kontra le Devleski?

¹⁰ Makar kă oi andă fiosavo ghes delas дума le Iosifoske, ov ni kamnos te sovel hai te avel lasa. ¹¹ Andăk ghes, kana ghe-los ando kher te kerel pi buki hai kana nas othe nici iekh andal manuș le khereske, ¹² oi astardea les hainatar, phenindos leske:

— Sov manța!

Dar ov muklea lake e haina ando vast hai nașlos avri anda o kher. ¹³ Kana dikhleas oi kă mukleasas lake e haina ando vast hai nașlosas avri, ¹⁴ dineas

mui le manușan anda o kher hai phen-dea lenghe:

— Dikhen, andea amenghe ăk evreeo te bășkălil amen! Kadav evreeo avilos mande kaște sovel manța, dar me zbărî-sardem ando mui o baro. ¹⁵ Kana așundeas kă vazdav o glaso hai dav mui, mukleas pi haina pașă mande hai nașlos avri.

¹⁶ Hai înkeardeas e haina le Iosifoski pașă peste gi kana avilos khere lesko stăpîno. ¹⁷ Atunci phendea leske sa kodoi paramici:

— O robo kadava, o evreeo, saves andean les amenghe, avilos mande te bășkălil man. ¹⁸ Kana zbărîsardem hai dinem mui, mukleas pi haina pașă mande hai nașlos avri.

¹⁹ Kana o stăpîno le Iosifosko așundeas ăl vorbe pe romneake: „Dikh so kerdea manghe keo robo!”, holeailos nasul. ²⁰ Lileas le Iosifos hai ciudea les ando phandaiimos, ando than kai sas ăl phandade le thagareske.

O Iosif ando phandaiimos

Ando timpo so o Iosif beșelas othe ando phandaiimos, ²¹ o RAI sas lesa hai sika-dea leske pi mila kai aciol. Kerdea les te avel lacio angla o mai baro le phandaiimasko. ²² Hai o mai baro le phandaiimasko dinea les pă lesko vast saoră phandaden kai sas ando phandaiimos. Hai khanci ni kerdeolas othe, numa prin leste. ²³ O mai baro le phandaiimasko ni

***39:6** Ando originalo daștil te hakeardeol dui bukea. 1: Halas les e grija numa anda peste. 2: Halas les e grija leske hamaski, kă le Iosifos nas les voia te kerel hamos le egipteianghe.

— Keo sigilo pe doreasa hai e rovli kai si tut ando vast.

Ov dinea len lake. Pala kodoia sutos lasa, hai oi acilis khamni lestar. ¹⁹ Oi uştilis hai teleardeas. Ciudeas e bazmava hai hureadilis pale andăl Țoale le phivlimaske. ²⁰ O Iuda dneas drom le iedos pă peo amal anda o Adulam, kaşte înkavel o gajo andal vast le romneake. Dar ov ni arakhlea lan. ²¹ Puşleas le manuşăn le thaneske:

— Kai si e kurva kai beşelas kathe ko Enaim, po drom?

On dine les anglal:

— Nas nici ăk kurva kathe.

²² Ov boldineailos ko Iuda hai phendea leske:

— Ni arakhlem lan, hai i ăl manuş le thaneske phendes: «Nas nici ăk kurva kathe.»

²³ O Iuda phendeas:

— Te înkearel so lileas, numa ta na kerdeos lagiaveske. Dikh, dinem drom o iedo kadava, hai ni arakhlean lan.

²⁴ Kam pala trin cion phendineailos le Iudaske:

— E Tamar, ki bori kurvisardeas hai dikh, acilis khamni păce kurvisardeas.

Hai o Iuda phendeas:

— Înkalaven lan avri te avel phabardil!

²⁵ Kana înghearenas lan, oi dinea drom te phenen lake sokroske:

— Katar o manuş kaske si ăl bukea kadala, acilem me khamni. Dikh, rughiv tut, kasko si o sigilo kadava, e dori kadaia hai kadaia rovli?

²⁶ O Iuda pringiandea len hai phendeas:

— Si mai ciacii dă sar mande, kă ni dinem lan dă romni mîră ciaveske le Şelaske.

Dă atunci ni mai sutos lasa. ²⁷ Kana avilis laki vremea te kerel, dikh, andă lako pār sas dui ciave. ²⁸ Ando timpo le kerimasko, iekh înkaladeas o vast anglal. E moaşa lileas lesko vast hai phangleas les ăk thavesa lolo, phenindos:

— Kadava înklistos anglal.

²⁹ Dar kana ov Țirdelas o vast palpale, înklistos lesko phral. Atunci e moaşa phendeas:

— So pharaiimos kerdean!

Kodolaske lesko anav sas ciutino Peret. ³⁰ Palal înklistos lesko phral, saves sas les o thav lolo ko vast, hai lesko anav sas ciutino Zerah.

O Iosif ando kher le Potifarosko

39 O Iosif sas îngheardo ando Egipto. O Potifar, ăk ofiȚeri le faronosko, o mai baro le străjerengo, ăk egipteano, kindea les katar ăl ismaeliȚea kai andesas les othe. ² O RAI sas le Iosifosa, kadea kă sea gialas leske mişto. Ov beşelas ando kher pe stăpînosko, o egipteano. ³ Lesko stăpîno dikhleas kă o RAI si lesa, hai kă o RAI kerel te gial leske mişto andă sea so kerel ov. ⁴ O Iosif sas lacio angla peo stăpîno, kai lilea les te slujil leske. Ciutea les o baro pe kheresko hai dinea les andă lesko vast sea so sas les. ⁵ Kana o Potifar ciutea les o baro pă peo kher, hai pă sea so sas les, o

***38:29** O anav Peret hakeardeol pharaiimos.

— Dikh, o RAI ni muklea man te kerav ciave. Rughiv tut te gias kă mîrî roaba, kadea daştiva te avel man ciave latar!

O Avram aşundeas so phendeas e Sarai. ³ E Sarai e romni le Avramoski lileas le egipteanka Agar, pe roaba, hai dea lan dă romni pe romeske le Avramoske, pala so o Avram beşlos deş bărsş ando Them Kanaan.

⁴ Ov ghelos ke Agar hai oi acilis khamni. Kana oi dikhlea pes khamni, dikhleas opral pe stăpînka. ⁵ Hai e Sarai phendeas le Avramoske:

— Tu san doşalo soste kerdeol man ghe! Me dinem mîrî roaba andă kiri angali, hai oi kana dikhleas kă acili khamni, dikhlea man opral. O RAI te kerel kris maşkar amende!

⁶ O Avram phendeas palpale le Saraiake:

— Dikh, ki roaba si andă keo vast. Ker lake so tu kames!

Hai e Sarai phiradilis nasul lasa, hai e Agar naşlis latar. ⁷ Hai o Îngero le RAiesko arakhlea lan paşai haing ande mulani, paşa o drom kai înghearel ko Şur. ⁸ Ov phendeas:

— Agar, e roaba le Saraiaki, katar aves hai kai gias?

Hai oi phendeas:

— Naşav katar mîrî stăpînka, e Sarai.

⁹ O Îngero le RAiesko phendeas lake:

— Bolde tut kă kiri stăpînka hai aşun latar, beş telal lako vast!

¹⁰ O Îngero le RAiesko phendea:

— Si te butearav but ke ciaven, si te aven kadea dă bare kă ni daştin te aven ghinde.

¹¹ O Îngero le RAiesko phendeas:

— Dikh, akana san khamni. Si te biandes* ăk ciavo kai si te cius lesko anav Ismael,† kă o RAI aşundeas ki dukh. ¹² Ov si te avel sar ăk hăr sălbatico maşkar ăl manuş. Lesko vast si te avel vazdino karing sea ăl manuşa hai o vast saoră manuşăngo si te avel vazdino karing les-te, hai si te avel korkoro bi phralengo.

¹³ Hai oi ciuteas o anav le RAiesko kai dea lake duma:

— Tu san o Del kai dikhel man.

Kă oi phendeas: „Ciaces? Kate me dikhlem kodoles kai dikhlea man!” ¹⁴ Kodolaske e haing kodoia buciolas Lahai-Roi: „E haing Koleski kai si giungado hai dikhel”. Oi si maşkar o Kades hai o Bared.

¹⁵ E Agar biandeas le Avramoske ăk ciavo, hai o Avram ciuteas lesko anav Ismael. ¹⁶ Le Avramos sas les ohtodeşa hai şov bărsşa kana e Agar biandeas leske le Ismaelos.

O phanglimos maşkar o Del hai o Avraam

17 Kana le Avramos sas les îneadeşa hai înea bărsş, o RAI sikadilos leske hai phendeas:

— Me sem o Del o Mai Zuralo, phir angla mande bi doşako! ² Hai si te kerav ăk phanglimos maşkar mande hai maşkar tute, hai si te butearav tut but mai but.

***16:11** Biandes ăk ciavo = keres ăk ciavo

†**16:11** O anav Ismael hakeardeol „o Del aşunel”.

³O Avram ciudea pes le mosa p-e phuv.

O Del dea leske duma kadea:

— ⁴Dikh muro phanglimos kai kerav les tusa: Si te aves o dad bute neamurengo. ⁵Nai te mai bucios Avram, hai si te bucios Avraam, kā kerdem tut te aves o dad bute neamurengo. ⁶Si te dav tut bute ciave pala tute, si te kerav anda tute bute neamuri, hai anda tute va înklena thagara. ⁷Si te înkearav muro phanglimos mașkar mande hai mașkar tute hai ke ciave kai aven pala tute, andăk neamo andă aver neamo. Kadava si te avel āk phanglimos veșniko, kaște avav kiro Del hai ke ciavengo kai aven pala tute.

⁸Tuke hai ke ciavenghe pala tute si te dav o them kai beșes akanak sar străiino, saoră Them Kanaan te avel tumaro veșniko, hai me si te avav lengo Del.

⁹Hai o Del mai phendeas le Avraamoske:

— Te înkeares muro phanglimos, tu hai ke ciave pala tute andăk neamo andă aver neamo! ¹⁰Kadava si muro phanglimos kai te înkearen les mașkar mande hai tumende hai kire ciave kai aven pala tute: sea so si rig mușani mașkar tumende te aven cinde tele.* ¹¹Te aven cinde ando mas tele, hai kodova te avel o semno le phanglimasko mașkar mande hai tumende! ¹²Ko phurimos le ohto ghesengo, o ciavo de rig mușani anda tumende te avel cindo tele andăk neamo andă aver neamo, i kā si robo biando ando kher, i kai si kindo lovența katar āk străiino kai nai anda kiro neamo! ¹³Si musai te avel cindo tele kadikita o ro-

bo biando ando kher, kabor kova kindo pă lovende. Hai kadea muro phanglimos te avel zureardo andă tumaro mas, sar āk phanglimos veșniko. ¹⁴Āk muș kai nai cindo ando mas tele te avel dureardo anda o mașkar pe neamosko! Ușteadeas muro phanglimos.

¹⁵O Del phendeas le Avraamoske:

— Te na mai hakeares ke romnea Sarai, kā lako anav si te avel Sara! ¹⁶Me si te binekuvintiv lan, si te dav tut āk ciavo anda late, hai si te binekuvintiv lan, hai oi si te avel e dei bute neamurenghe. I thagara poporenghe si te înklen anda late.

¹⁷O Avraam ciudea pes le mosa ke phuv, hai asaia andă peo ilo hai phendeas:

— Te mai biandol āk ciavo manușăske āk șălako bărș? Mai daștil te bianel e Sara kăl îneadeșa bărș?

¹⁸Hai phendeas le Devleske:

— Te giuvindil o Ismael angla tute!

¹⁹O Del phendea leske:

— Ciacimasa ki romni e Sara si te bianel tuke āk ciavo hai si te cius lesko anav Isak. Me si te înkearav muro phanglimos lesa sar āk phanglimos veșniko, andă leske ciave pala leste. ²⁰I anda o Ismael așundem tut, binekuvintiv les, si te kerav te avel les bute ciave, si te butearav les bute mai bute. Si te avel o dad deșuduiengo thagara. Si te avel āk neamo baro. ²¹Dar muro phanglimos si te înkearav les le Isakosa, savo si te bianel les e Sara gi bărșă ke vremea kadaia.

Kadea jălisardea les lesko dad. ³⁶Āl madianița bikinde les ando Egipto ke Potifar, āk ofițeri le faraonosko, o mai baro le străjenghe.

O Iuda hai e Tamar

38 Ande vremea kodoia, o Iuda teleardeas katar pe phral hai oprisailos anda peo drom hai acilos kā āk manuș anda o Adulam, kai buciolas Hira. ²Othe o Iuda dikhleas le ceia le Șuaski, āk kanaanitoski; lilea lan dă romni hai suto lasa. ³Oi acilis khamni hai kerdeas āk ciavo, saveske ov ciuteas o anav Er. ⁴Pale acilis khamni hai kerdeas āk ciavo saveske oi ciuteas o anav Onan. ⁵Pale kerdeas āk ciavo, saveske oi ciuteas o anav Șela. Kerdea les ando Kezib. ⁶O Iuda lilea pe ciaveske le angluneske le Eroske āk romni po anav Tamar. ⁷O Er, o ciavo o angluno le Iudasko, sas nasul angla o RAI, hai o RAI mudardea les. ⁸Atuncia o Iuda phendeas le Onanoske:

— Gia ke romni ke phraleski te avel les ciave ke phrales!*

⁹O Onan, gianindos kā o ciavo kadava nai te avel lesko, ciorelas pi sāmînța p-e phuv kabor drom sovelas le romneasa pe phraleski, ta na del ciave pe phrales. ¹⁰So kerelas ov sas nasul angla o RAI, hai i les mudardea les. ¹¹Atuncia o Iuda phendea pe boreake le Tamarake:

— Acio phivli ando kher ke dadesko gi kana va bareola muro ciavo o Șela!

Kă gîndisailo kā i o Șela si te merel sar leske phral. E Tamar ghelis hai beșlis ando kher pe dadesko.

¹²Nakhlos but timpo hai e cei le Șuaski, e romni le Iudaski, mulis. Pala so nakhles āl ghesa le jaleake, o Iuda uștilos ke Timna, kolende kai tunzinas leske brakhean hai leske buznean, ov hai lesko amal, o Hira anda o Adulam. ¹³Phendineailos le Tamarake:

— Dikh, keo sokro uștel ke Timna, kaște tunzil le brakhean hai le buznean.

¹⁴Atuncia oi ciudeas pe țoale le phivlimaske, uciardilis āk bazmavasa hai hureadilis, hai beșlis ke poarta le Enaimoski kai si po drom karing e Timna; kā dikhelas kā o Șela kerdilosas baro, hai oi ni sas leske dini dă romni. ¹⁵O Iuda dikhlea lan hai gîndisailos kā si āk kurva, kā uciardeasas peo mui. ¹⁶Oprisailos late anda peo drom hai phendeas:

— Muk man te sovav tusa!

Kă ni pringiandea lan kā sas leski bori. Oi phendeas:

— So des man te soves manța?

¹⁷Ov dinea lan anglal:

— Si te dav tuke drom āk iedo anda muro kîrdo.

Oi phendeas:

— Numa kana mukesa manghe gajo gi kana des les drom.

¹⁸Ov dinea lan anglal:

— So gajo te dav tut?

Oi phendeas:

***17:10** Cinde tele = cirkumcizime

***38:8** Ando timpo kadal paramiciako ciacii, kadea sas āl obiceia: kana merelas keo phral hai nas les ciave, lesas leske romnea (ke kumnata) te keres ciave ke phraleske andă lesko than. Deuteronomo 25:5

O Iosif areslos ko Sihem.¹⁵ Kana rătă-cilas po kîmpo, arakhlea les ăk manuș. O manuș pușlea les:

— So rodes?

— ¹⁶Rodav mîră phralen — dinea anglal o Iosif. — Rughiv tut, phen manghe kai păștin on le brakhean!

¹⁷Hai o manuș kodova phendeas:

— Teleardeas katar. Kă așundem len phenindos: «Hai te gias ko Dotan!»

O Iosif ghelos pala pe phral hai arakhlea len ko Dotan.¹⁸ On dikhle les dural hai gi kai te pașol lende, hotărîsailles sar te tharen les te mudaren les.¹⁹ On phendes iekh avreske:

— Dikh, kon avel! O thagar le sunengo!²⁰ Aven akanak te mudaras les hai te ciudas les andă iekh andal hainga kadala! Si te phenas kă halea les ăk animalo sâlbatiko, hai si te dikhas so si te avel leske sunența!

²¹O Ruben așundeas hai hastradeas les anda lenghe vast phenindos:

— Ta na mudaras les!

²²O Ruben phendea lenghe:

— Ta na cioren rat! Mai mișto ciuden les ande haing kadaia ande mulani, dar na ciun o vast pă leste!

Kă kamnos te hastravel les anda lenghe vast hai te înghearel les palpale kă lesko dad.²³ Kana areslos o Iosif kă pe phral, kadala nanghearde les andal leski haina, e haina e pestrițo kai sas pă leste.²⁴ Lile les hai ciude les ande haing. E haing kadaia sas nanghi, nas pai andă late.

²⁵Pala kodoia beșles te han. Vazdindos ăl iakha, dikhles ăk kîrdo ismaelițiengo kai avenas anda o Galaad. Lenghe kămile sas înkărkime tămîiasa, bal-

samosa hai smirnasa, save înghearenas len ando Egipto.²⁶ Atuncia o Iuda phendeas pe phralenghe:

— So si amen limasko kana mudarasa amare phrales hai garavasa lesko rat?

²⁷Mai mișto te bikinas les le ismaelițienge, hai ta na cias o vast pă leste, kă si amaro phral, si amaro rat.

Hai leske phral phendes:

— Mișto.

²⁸Kana nakhenas ăl negustorea anda o Madiano, țîrdes hai înkalades le Iosif avri andai haing, hai bikinde les pă biș rupea le ismaelițienge, kai înghearde les ando Egipto.

²⁹Kana o Ruben boldineailos ke haing hai dikhleas kă o Iosif ma nas othe, cindeas pe țoale,³⁰ boldineailos kă pe phral hai phendeas:

— Ma nai o ciavo! Akanak so te kerav?

³¹Atuncia on liles e haina le Iosifoski, cindes ăk țapo, hai ciutes e haina ando rat.³² Îngheardes pe dadeske e haina e pestrițo hai phendes:

— Dikh so arakhleam! Dikh kana si e haina ke ciaveski sau ni!

³³O Iakov pringiandea lan hai phendeas:

— Si e haina mîră ciaveski! Ăk animalo sâlbatiko halea les. O Iosif sas kerdo kotala!

³⁴Cindeas pe țoale, hai hureadilos andă goneste, hai jălisardeas but vremea pe ciaves.³⁵ Saoră ciave hai ceia leske rodenas te mîngîin les, dar ov ni kame-las te avel mîngîime, dar phenelas:

— Rovindos si te giav kă muro ciavo ando kher le mulengo.

²²Pala so dneas дума lesa, o Del vazdineailos katar o Avraam.²³ O Avraam lileas pe ciaves le Ismaelos, hai saorăn kai biandile andă lesko kher hai saoră robi kai sas kinde pă lovende, sea so sas murș ando kher le Avraamosko, hai andă kodova ghes cindea len andă lengo mas tele, kadea sar poruncisardea leske o Del.²⁴ Le Avraamos sas les îneadeșă hai înea bărș kana sas cindo andă piro mas tele.²⁵ Hai leske ciaves le Ismaelos sas les deșutrin bărș kana sas cindo andă piro mas tele.²⁶ O Avraam hai peo ciavo o Ismael sas cinde tele kear ando ghes kodova.²⁷ Hai saoră manușă anda lesko kher, robi biande andă lesko kher sau kinde pă lovende katar ăl străiinea, on sas cinde tele andăk than lesa.

Trin manuș aviles ko Avraam

18 O RAI sikadilos le Avraamoske kăl bare stejarea le Mamreske, kana ov beșelas ando mui le kortosko po baro tatimos le ghesesko.

²Ov vazdeas pe iakha opre hai dikhleas trin manuș kai beșenas andă pîrnende, pașă leste. Kana ov dikhlea len katar o mui le kortosko, nașlos angla lende, banghilos gi ke phuv³ hai phendeas:

— Muro Rai, akanak kana sem lacio angla tute, rughiv tut ta na nakhes pașă keo robo!⁴ Muk, rughiv tut, te anav ăk țîra pai te thoven tumare pîrne, hai beșen tala kav stejari!⁵ Te anav ăk kotor marno te zuralen tumare ile! Pala kodoia dikhen katar tumaro drom, păce dikhena tumare robos!

On phendes:

— Ker sar phendean!

⁶O Avraam ghelos sigo ando korto ke Sara hai phendeas:

— Le sigo trin gărniți arășke, aro parno, frămîntisar len hai ker bokolea!

⁷Hai o Avraam nașlos ke turma hai lileas ăk guruv tărno hai lacio, kai dinea les kă ăk sluga te kerel sigo hamos.⁸ Pala kodoia lileas kiral hai thud andăk than le guruvesa le tărnesa kai sas kerdo hamos hai ciutea len angla lende. Ov beșlos pașă lende tala o stejari gi kana on hales.

⁹Pala kodoia on phende leske:

— Kai si kiri romni e Sara?

Hai ov phendeas:

— Okote ando korto.

¹⁰Hai ov phendeas:

— Gi bărșă ke vremea kadaia si te avav palpale tute hai dikh, e Sara kiri romni si te avel lan ăk ciavo.

E Sara așundeas pala o mui le kortosko.¹¹ O Avraam hai e Sara sas phure, but bărșenghe. Le Sarake ni mai avelas sar le giuvleanghe.¹² E Sara asaias andă peste hai phendeas: „Akanak kăl phurimata te mai avel man e bukuria le ciavenghi? Muro rom o rai, i ov si phuro!”

¹³Hai o RAI phendeas le Avraamoske:

— Soste asaias hai phendeas e Sara: «Si ciaces te mai bianav? Me sem phuri!»¹⁴ Si dak buki phari anda o RAI? Ke vremea kai phendem, me avav palpale tute hai le Sara si te avel lan ăk ciavo.

¹⁵Hai e Sara ni pringiandeas hai phendeas:

— Ni asaiem! — kă sas lake dar. Hai ov phendeas:

— Ni, kă asaian.

O Avraam rughil le Devles

¹⁶ Ȃl manuș uștile opre othar te telearen, hai dikhles tele karing e Sodoma, hai o Avraam ghelos te nakhavel len.
¹⁷ O RAI phendeas:

— Te garavav me katar o Avraam so si te kerav? ¹⁸ O Avraam si te aresel ȁk neamo baro hai zuralo hai si te avel binekuvintime andȁ leste saorȁ neamuri pa-i phuv. ¹⁹ Alegisardem le Avraamos kȁ si te sikavel pe ciaven hai i lenghe ciaven te așunen mandar. Kana on keren so si ciacimos hai miștimos, o RAI si te kerel sea so ov phendea le Avraamoske.

²⁰ Hai o RAI mai phendeas:

— O zbȁrȁmos karing e Sodoma hai e Gomora barilos, hai lengo bezeh si ciaces kadea dȁ pharo, ²¹ kodolaske si te dav man tele te dikhav kana ciaces kerdesh buki pala o zbȁrȁmos kai avilos gi mande. Kana ni avela kadea, si te gianav.

²² Ȃl manuș kodola duriles hai teleardes karing e Sodoma. O RAI sa mai beșelas angla o Avraam. ²³ O Avraam pașilos hai phendeas:

— Ciaces si te mudares i le lacen hai i kolen kai keren nasul andȁk than? ²⁴ Kana avela ando foro peinda gene lace? Ciaces mudares len i len, hai ni va iertisa o than kodova anda kola peinda gene lace kai si ando foro? ²⁵ Te mudares le lacen andȁk than kolenȁ kai keren nasul? Kadea si te keres le lacenȁ sar kolenȁ kai keren nasul? Dur tutar kodoi buki, dur tutar! Kova kai krisil saorȁ phuv ni va kerela ov o ciacimos?

²⁶ Hai o RAI phendeas:

— Kana arakhava peinda gene lace ande Sodoma, si te iertiv saoro than kodova anda lende.

²⁷ Hai o Avraam phendeas:

— Ita astardem te dav дума le Raieske, hai ni sem mai but sar ȁk prafo.
²⁸ Kana mașkar kola peinda gene lace ni avena pangȁ, mudaresa tu andȁ pangȁ saoro foro?

Hai ov phendeas:

— Nai te mudarav, kana arakhava ando foro saranda hai pangȁ lace.

²⁹ O Avraam dineas leske дума mai angle:

— Kana arakhesa numa saranda gene lace?

Hai o RAI phendeas:

— Nai te mudarav anda kodola saranda gene.

³⁰ O Avraam phendeas:

— Te na holeaos, rughiv tut Raia, kana mai dava дума! Kana arakhadona numa treanda gene lace?

Hai o RAI phendeas:

— Nai te mudarava, kana arakhava treanda gene lace.

³¹ O Avraam phendeas:

— Ita astardem te dav дума le Raieske. Kana arakhadona biș gene lace?

Hai o RAI phendeas:

— Nai te mudarav len anda kodola biș.

³² O Avraam phendeas:

— Te na holeaos, rughiv tut Raia, kana mai dava дума mai ȁk data. Kana arakhadona deș gene lace?

Hai o RAI phendeas:

— Nai te mudarav len anda kodola deș gene lace.

anav leske forosko sas Pau. O anav leske romneako sas Mehetabeel, e cei le Matredaki, e cei le Mezahaboski. ⁴⁰ Fiosavi famelia le Esaoski sas kerdȁ anda lenghe neamuri hai lenghe thana bucionas pala lenghe fameli. Kadala si ȁl anava lenghe famelienghe: ȁl fameli Timna, Alva, Ietet, ⁴¹ Oholibama, Ela, Pinon, ⁴² Kenaz, Teman, Mibȁr, ⁴³ Magdiel hai Iram. Kadala si ȁl fameli le Edomoske — savo sas o Esau, o dad le edomiȁngo — pala lenghe gava, andȁ lengo them.

O Iosif

(37:1–50:26)

Ȃl sune le Iosifoske

37 O Iakov beșlos ando Them Kanaan, kai beșlosas sar ȁk strȁiino lesko dad. ² Kadala si ȁl bukea kai kerdiles ando neamo Iakov. O Iosif kana sas les deșiefta bȁrș, sas ciobano pe phralenȁ. Ajutilas le ciaven le Bilhake hai le ciaven le Zilpake, ȁl romnea leske dadeske. O Iosif anelas lenghe dadeske vești nasul anda soste kerenas leske phral. ³ O Israel iubilas mai but le Iosifos dȁ sar kolavre ciaven leske, kȁ kerdeasas les kȁl phurimata. Hai kerdea leske ȁk haina pestriȁo. ⁴ Leske phral dikhles kȁ lengo dad iubil les mai but dȁ sar saorȁ phralen leske hai urȁsarde les, kadea kȁ ni daștinas te phenen leske nici ȁk vorbalacii. ⁵ O Iosif dikhleas ȁk suno hai phendea les pe phralenghe, hai urȁsarde les mai but. ⁶ Ov phendea lenghe:

— Așunen so suno dikhlem! ⁷ Ame seams ko phandimos le snopengo an-

do mașkar le kȁmposko, hai dikh, muro snopo uștilos hai beșlos andȁ pȁrnende. Hai tumare snopi banghiles angla leste.

⁸ Leske phral phende leske:

— Kames te aves amaro thagar? Pa-keas ciaces kȁ si te aves amaro stȁpȁno?

Hai urȁsarde les i mai but, andai kauza leske sunenghi hai leske vorbenghi. ⁹ Ov mai dikhleas aver suno hai phendea les pe phralenghe:

— Așunen! Mai dikhlem ȁk suno! O kham, o cionot hai deșuiekh steale bangheonas angla mande.

¹⁰ Phendea les pe dadeske hai pe phralenghe. Lesko dad halea pes lesa:

— So kames te phenes kadal sunesa? Ta na gȁndis kȁ si te avas me, ki dei hai ke phral te bangheos gi ke phuv angla tute?

¹¹ Leske phralenghe sas lenghe holi pȁ leste, dar lesko dad ȁnkeardea goghi ȁl bukea kadala.

Ȃl phral le Iosifoske bikinen les

¹² Leske phral gheles ko Sihem, kaște pȁștin le brakhean hai le buznean pe dadeske. ¹³ O Israel phendeas le Iosifoske:

— Ke phral pȁștin o kȁrdo ko Sihem. Kamav te gias lende.

— Mișto — phendeas ov.

¹⁴ O Israel phendeas:

— Rughiv tut, gia hai dikh kana ke phral si mișto hai kana ȁl brakhea hai ȁl buznea si mișto, hai an manghe vești lendar!

Dinea les drom andai Har le Hebronoski.

o Omar, o Țefo, o Gaetam hai o Kenaz.¹² E Timna sas e roaba kai sas e romni le Elifazoski, o ciavo le Esaosko. Oi kerdeas le Elifazoske le Amalekos. Kadala sas ăl nepoți le Adake, e romni le Esaoski.¹³ Ăl ciave le Reueloske sas: o Nahat, o Zerah, o Șama hai o Miza. Kadala sas ăl nepoți le Basmatake, e romni le Esaoski.¹⁴ Ăl ciave le Oholibamake, e cei le Anaski, e nepoata le Țibeonoski, e romni le Esaoski sas o Ieuș, o Iaelam hai o Kore, save oi kerdeas len le Esaoske.¹⁵ Kadala si ăl fameli le ciavenghe le Esaoske: O Elifaz, o ciavo o angluno le Esaosko, sas o mai phuro le fameliengo Teman, Omar, Țefo, Kenaz,¹⁶ Kore, Gaetam hai Amalek. Kadala fameli ando Them Edom si ăl ciave le Elifazoske, o ciavo le Adako.¹⁷ Kadala si ăl ciave le Reueloske, o ciavo le Esaosko: ăl fameli Nahat, Zerah, Șama hai Miza. Kadala fameli ando Them Edom si ăl ciave le Reueloske, o ciavo le Basmatako, e romni le Esaoski.¹⁸ Kadala si ăl ciave le Oholibamake, e romni le Esaoski: ăl fameli Ieuș, Iaelam hai Kore. Kadala fameli si ăl ciave le Oholibamake, e cei le Anaski, e romni le Esaoski.¹⁹ Kadala sas ăl ciave le Esaoske, savo si o Edom, hai kadala si lenghe fameli.

Ăl hanamika le Esaoske

²⁰ Ăl ciave le Seiroske o horito, kai beșenas ando them, sas o Lotan, o Șobal, o Țibeon, o Ana,²¹ o Dișon, o Ețer hai o Dișan. Kadala si ăl fameli le horițenghe, ăl ciave le Seiroske ando Them Edom.²² Ăl ciave le Lotanoske sas o Hori hai o Hemam. (E phei le Lotanoski sas e Timna.)²³ Ăl ciave le Șobaloske sas o Alvan, o

Manahat, o Ebal, o Șefo hai o Onam.²⁴ Ăl ciave le Țibeonoske sas o Aia hai o Ana. O Ana sas kova kai arakhleas ăl izvorea ăl tate ande mulani, kana sas le hărența pe dadeske le Țibeonoske.²⁵ Ăl ciave le Anaske sas o Dișon hai e Oholibama, e cei le Anaski.²⁶ Ăl ciave le Dișonoske sas o Hemdan, o Eșban, o Itran hai o Keran.²⁷ Ăl ciave le Ețeroske sas o Bilhan, o Zaavan hai o Akan.²⁸ Ăl ciave le Dișanoske sas o Uț hai o Aran.²⁹ Ăl fameli le horițenghe si ăl fameli le Lotanoske, le Șobaloske, le Țibeonoske, le Anaske,³⁰ le Dișonoske, le Ețeroske hai le Dișanoske. Kadala si ăl fameli le horițenghe ando Them Seir.

Ăl thagara le Edomoske

³¹ Kadala sas ăl thagara ando Them Edom gi kai te avel ăk thagar pâl israelițea.³² O Bela, o ciavo le Beorosko, sas thagar po Edom, hai o anav leske forosko sas Dinhaba.³³ O Bela mulos, hai andă lesko than sas thagar o Iobab, o ciavo le Zerahaske andai Boțra.³⁴ O Iobab mulos hai andă lesko than sas thagar o Hușam, anda o them le temanițengo.³⁵ O Hușam mulos, hai andă lesko than sas thagar o Hadad, o ciavo le Bedadesko. Ov sas kai mardeas le Madianos ando Them Moab. O anav leske forosko sas Avit.³⁶ O Hadad mulos, hai andă lesko than sas thagar o Samla andai Masreka.³⁷ O Samla mulos, hai andă lesko than sas thagar o Șaul, hai andă lesko than sas thagar o Rehobot po pai.³⁸ O Șaul mulos hai andă lesko than sas thagar o Baal-Hanan, o ciavo le Akborosko.³⁹ O Baal-Hanan, o ciavo le Akborosko mulos, hai andă lesko than sas thagar o Hadar. O

³³ Pala soste dineas дума le Avraamosa, o RAI teleardeas, hai o Avraam boldineailos palpale kă peo kher.

O bezeh le Sodomako hai le Gomorako

19 Ăl dui îngerea aresles ke Sodomareakeasa, hai o Lot beșelas tele ke poarta le Sodomako. Kana o Lot dikhlea len, uștilo angla lende hai banghilos le mosa ke phuv.² Hai phendeas:

— Mîră rai, înttrin ando kher tumare robosko! Beșen kathe kai reat hai thoven tumare pîrne! Tehara ușten andai reat hai telearen pă tumaro drom!

— Ni — phendes palpale, — ame beșas kathe avri ando drom kai reat.

³ O Lot ni muklea pes lendar gi kana ciutea len andră andă peo kher, kerdea lenghe hamos, peklea lenghe marno hai hales.

⁴ On ni sutesas kana ăl manuș le foroske, ăl manuș le Sodomake, phure hai i târne înkunjurisardes lesko kher, saoră gene kabor sas gi koleste palal.⁵ Dine mui le Lotos hai phende leske:

— Kai si ăl manuș kai avile tute pcreat? Înkal len amenghe avri te sovas lența!

⁶ O Lot înklistos lende avri, phandadeas o udar pala peste⁷ hai phendeas:

— Phralale, rughev man tumende, na keren kadav nasulimos!⁸ Si man dui ceia barea kai ni gianen murșăstar. Si te anav len tumenghe avri, keren lența so kamen! Ta na keren khanci kadal manușănghe kai avile andă muro kher!

⁹ Hai on phendes:

— De tut rigate!

Mai phendes:

— Kadav manuș avilo te beșel kathe sar străiino hai kamel te avel amaro krisari? Akanak si te keras tuke mai nasul sar lenghe!

Dine brînci le Lotos hai pașile te pharaen o udar.¹⁰ Ăl dui manuș tinzosardes o vast hai țîrdes le Lotos peste andră ando kher, hai phandades o udar.¹¹ Le manușan kai sas avri ko udar le kheresko korardea len katar o mai țîno gi ko phuro, hai on mardeonas te arakhen o udar.

¹² Ăl manuș andral pușles le Lotos:

— Kon mai si tut kathe? Giamutre, ciave, ceia hai sea so si tut ando foro, înkal len anda kadava than,¹³ kă si te hasaras kadava than. Kă areslos lengo nasulimos ăk baro rovimos angla o RAI, kodolaske dinea amen drom o RAI, te mudaras len.

¹⁴ O Lot înklistos hai dineas дума pe giamutrența kai lilesas leske ceian:

— Ușten, înklen anda kadava than, kă o RAI si te mudarel kadava foro!

Dar leske giamutre pakeanas kă ov kerel pereasa.

¹⁵ Kana kerdineailos ghes ăl îngerea zorisardes le Lotos phenindos:

— Uști, le ke romnea hai i ke duie ceian kai si kathe, ta na meres i tu ando nasulimos le forosko!

¹⁶ Kana o Lot mai beșelas, ăl dui manuș liles vastendar les, leske romnea hai leske ceian, kă o RAI kamelas te hastravel les. Înkalades len avri, hai mukles len avri anda o foro.

¹⁷ Pala soste înkalades len avri, iekh anda lende phendeas:

— Hastra keo giuvindimos! Ta na dikhes palal, hai ta na beşes andă nici âk than anda kadai Har! Te areses kâl plaia ta na meres!

¹⁸ O Lot phendea lenghe:

— O na, Raia! ¹⁹ Ita kâ arakhlem miş-timos angla tute hai sikadean âk bari mila anda mande, înkearindos man te traiv. Dar me ni daştiv te aresav kâl plaia, kâ aresel man o nasulimos hai merav. ²⁰ Dikh kadava foro si kadea dă paşă te giav andă leste, hai si i ținno ov! Te daştivas te naşav othe! Si kadea dă ținno! Hai si te traiv!

²¹ Hai ov phendea leske:

— Dikh, kerav sar tu manghes, nai te mudarav kadav foro kai tu phenes. ²² Naş sigo andă leste, kâ ni daştiv te kerav khanci gi kana aresesa othe!

Anda kodoia ciuteas o anav kodole foroske Țoar. ²³ Înklelas o kham p-e phuv kana o Lot areslos ko Țoar.

²⁴ Hai o RAI kerdeas te del brîşînd ande Gomora hai Sodoma pucioasasa hai iagasa katar o RAI anda o ceri. ²⁵ Hai phabardeas kodol foruri, saoră Har, saoră manuşân andă foruri hai sea so barilosas p-e phuv. ²⁶ E romni le Lotoski dikhleas pala peste hai kerdilis bar lonesko.

²⁷ O Avraam uştilos de tehara andai reat, ghelos ko than kai beşlos angla o RAI ²⁸ hai dikhleas karing e Sodoma hai e Gomora hai i karing saoră Har. Hai dikhleas sar vazdelas pes pa-i phuv âk thuv, sar âk thuv andak kuptori. ²⁹ Kana o Del mudardeas âl foruri le Hareake, deas pes goghi ko Avraam, hai hastradeas le Lotos anda o maşkar le iagako,

kâ pereadeas andal temeli âl foruri kai o Lot beşlos.

O bezeh kai kerdes les âl ceia le Lotoske

³⁰ O Lot înklisto anda o Țoar hai beşlos pâl plaia pe duie ceianţa, kâ darailos te beşel ando Țoar. Beşlos andăk peştera pire ceianţa. ³¹ E mai bari phendeas le mai târneake:

— Amaro dad si phuro hai katar ma nai nici âk murş te avel amende pala o obicei andă saoră thema. ³² Hai te das amare dades te pel mol, hai te sovas lesa kaşte daştis te avel amen ciave katar amaro dad!

³³ Ande reat kodoia dines pe dades te pel mol, hai e mai bari ghelis hai suti pe dadesa. Ov ni giangleas nici kana suti oi hai nici kana uştisli.

³⁴ Koaver ghes e mai bari phendeas le mai târneake:

— Dikh, e reat kai nakhlis me sutem mîră dadesa. Hai te das les mol te pel i andă kadai reat, hai gja i tu te soves lesa, kaşte daştis te avel amen ciave katar amaro dad!

³⁵ Kerde les i e reat kodoia te pel mol, pala kodoia e mai târni ghelis hai sutis lesa. Ov ni giangleas nici kana suti hai nici kana uştisli.

³⁶ Âl dui ceia le Lotoske acile khamnea katar lengo dad. ³⁷ E mai bari biandeas âk ciavo kai ciuteas lesko anav Moab. Ov si o dad saoră moabiţengo anda o ghes dă aghes. ³⁸ E mai târni biandeas âk ciavo, kai ciuteas lesko anav Ben-Ami. Ov si o dad le emoriţengo anda o ghes dă aghes.

lesko dad phendea leske Benjamin. ^{*} ¹⁹ E Rahela mulis hai sas prahome po drom karing e Efrata, savo si o Betleem. ²⁰ O Iakov vazdeas âk stîlpo animasko goghi pâl lako than le prahomasko. I aghes buciol: O stîlpo poa than le prahomasko le Rahelako. ²¹ O Israel teleardeas hai kerdeas peo korto înkealtar katar e Migdal-Eder. ²² Kana o Israel beşelas ando than kadava, o Ruben ghelos hai sutos le Bilhasa, e roaba kai sas e romni leske dadeski. Hai o Israel aşundeas.

Âl ciave le Iakovoske

Le Iakovos sas les deşudui ciave. ²³ Âl ciave le Leeake: o Ruben, o ciavo o angluno le Iakovosko, o Simeon, o Levi, o Iuda, o Isahar hai o Zabulon. ²⁴ Âl ciave le Rahelake: O Iosif hai o Benjamin. ²⁵ Âl ciave le Bilhake, e roaba le Rahelaki: o Dan hai o Neftali. ²⁶ Âl ciave le Zilpake, e roaba le Leeaki: o Gado hai o Aşer. Kadala sas âl ciave le Iakovoske kai kerdineaile leske ando Padan-Aram.

O merimos le Isakosko

²⁷ O Iakov areslos kâ peo dad o Isak, ko Mamre, ko Kireat-Arba, kai si o Hebron, kai beşles sar străiini o Avraam hai o Isak. ²⁸ Kadikita ghes sas le Isakos: âk şâl hai ohtodeşa bărş. ²⁹ O Isak dineaas peo duho hai mulos hai nakhlos paşa pe phure, phuro hai ciailo ghesendar. O Esau hai o Iakov, leske ciave, prahosarde les.

*35:18 O anav Ben-Oni hakeardeol „o ciavo mîră dukhengo”. O anav Benjamin hakeardeol „o ciavo kai si muro vast o ciacio” (savo si mai bahtalo, mai iubime hai mai zuralo).

O neamo le Esaosko

36 Kadala si âl bukea kai kerdiles ando neamo Esau, kai si o Edom. ² O Esau lilea peske romnea andă ceia le kanaaniţenghe: le Ada, e cei le hetitoski Elon, le Oholibama, e cei le Anas-ki, e nepoata le hevitoski Țibeon, ³ hai le Basmata, e cei le Ismaeloski, e phei le Nebaiotoski. ⁴ E Ada kerdea le Esaoske le Elifazos, hai e Basmata kerdeas le Reuelos. ⁵ E Oholibama kerdeas le Ieuşos, le Iaelamos hai le Kores. Kadala si âl ciave le Esaoske, kai kerdineailes leske ando Them Kanaan. ⁶ O Esau lileas pe romnean, pe ciaven hai pe ceian, saoră manuşân anda peo kher, âl turme, saoră animalea hai sea lengo bravalimos kai kidea les ando Them Kanaan, hai ghelos andă aver them, rigate katar peo phral o Iakov. ⁷ Kâ len sas len but bravalimos, hai kodolaske ni daştinas te beşen andă than: o them kai on beşenas ni mai areselas len, kâ sas len but animalea. ⁸ O Esau laciardilos pâl Plaia le Seiiroske. O Esau, savo si o Edom.

Âl ciave le Esaoske ando Seir

⁹ Kadala si âl bukea kai kerdiles ando neamo Esau, o dad le edomiţengo, pâl Plaia le Seiiroske. ¹⁰ Âl anava le ciavenghe le Esaoske sas: Elifaz, o ciavo le Adako, e romni le Esaoski; hai o Reuel, o ciavo le Basmatako, e romni le Esaoski. ¹¹ Âl ciave le Elifazoske sas o Teman,

maren man hai si te merav me hai muro kher.

³¹ On dine les anglal:

— Pakeaias kã amari pheii si leski kurva?

O Iakov risailos ko Betel

35 O Del phendeas le Iakovoske: — Uşti, gia ko Betel, beş othe hai vazde othe ãk altari le Devleske, savo sikadilos tuke kana naşãsas katar keo phral o Esau!

² O Iakov phendeas pe fameliake hai saorãnghe kai sas lesa:

— Înkalaven le devlen strãiiino anda tumaro maşkar, kerdeon uje hai paruen tumare ũoale! ³ Uşten te gias ko Betel! Othe si te vazdav ãk altari le Devleske kai aşunde man kana sas manghe pharo, hai sas mañta katar phirdem.

⁴ On dine le Iakovos saorã devla strãiiino kai sas len hai ãl toarte kai sas len andãl kan. O Iakov prahosardea len tala o stejari kai si paşa o Sihem. ⁵ Pala kodoia teleardes. E dar le Devleski ghelis andãl foruri paşal, kadea kã ni gheles pala ãl chiave le Iakovoske. ⁶ O Iakov hai saorã manuş kai sas lesa aresles ko Luz, savo si o Betel, ando Them Kanaan. ⁷ Vazdeas ãk altari othe hai ciuteas o anav kodo-le thaneske: O Del le Betelosko, kã othe sikadilos leske o Del, kana naşãlas katar peo phral. ⁸ E Debora, e doika le Rebekaki, mulis hai sas prahome mai tele katar o Betel, tala o stejari. Hai phende leske:

O stejari le apseango. ⁹ O Del sikadilos pale le Iakovoske, pãce boldineailos anda o Padan-Aram, hai binekuvintisardea les. ¹⁰ O Del phendeas leske:

— Keo anav si Iakov, dar nai te mai bucios Iakov, hai keo anav si te avel Israel.

Hai kadea ciuteas lesko anav Israel.

¹¹ O Del phendeas leske:

— Me sem o Del o Mai Zuralo. Te keres chiave hai te buteos! ãk neamo hai mai but neamuri si te kerdeon anda tute, hai si te aves o dad thagarengo. ¹² Tuke si te dav o them savo dinem les le Avraamoske hai le Isakoske. Si te dav kadav them ke ciavenghe pala tute.

¹³ O Del vazdineailos lestar, anda o than kai dinea leske дума. ¹⁴ O Iakov vazdeas ãk stîlpo animasko goghi ando than kai dineasas leske дума o Del, ãk stîlpo barãsko animasko goghi, hai ciordeas mol hai untdelemno opral pã leste anda o Del. ¹⁵ O Iakov ciuteas anav le thaneske kai dinea leske дума o Del: Betel.

E Rahela merel

¹⁶ Pala kodoia telearde anda o Betel. Hai ni aresles ke Efrata, kana le Rahelake avile lake ãl dukha le kerimaske. Sas lan ãk kerimos pharo. ¹⁷ Ando timpo kana sas ãl dukha mai phare le kerimaske, e moaşa phendea lake:

— Na dara, kã sa ciavo si!

¹⁸ Hai kana oi delas peo sufleto (kã mulis), ciuteas lesko anav Ben-Oni. Dar

O Del ni mukleas le Abimelekos te kerel bezeh

20 O Avraam teardeas othar ando Them Neghevo. Acilos maşkar ãl thana o Kades hai o Şur, hai othe beşlos sar strãiiino ando Gherar. ² O Avraam phendeas andai Sara leski romni:

— Si mîrî pheii.

O Abimelek, o thagar le Gherarosko dineas drom hai lileas le Sara.

³ Atunci o Del sikadilos e reat andãk suno le Abimelekoske, hai phendea leske:

— Ita si te meres andai kauza le giuvleaki kai lilean lan, kã si e romni ãk romeski!

⁴ O Abimelek, kai ni paşilosas late, phendeas:

— Raia, mudares tu ciaces ãk neamo kai nai doşalo? ⁵ Ni phendea manghe ov kã si leski pheii? Hai ni phendeas oi korkori kã ov si lako phral? Me kerdem buki ilea ujo hai le vastenţa bidoşale.

⁶ O Del phendea leske ando suno:

— I me gianav kã kerdean buki ilea ujo, kodolaske ferisardem tut te na keres bezeh kontra Mîrî. Kodolaske ni muklem tut te paşos late. ⁷ Akanak de le romes leske romnea palpale, kã ov si prooroko. Si te rugnil pes anda tute hai si te traiis. Dar kana ni desa lan palpale, te gianes ciaces kã si te meres, tu hai sea so si kiro.

⁸ O Abimelek uştilos de tehara andai reat, hai dineas mui saorã manuşãn pire. Kana phendea lenghe sea so kerdi-neailos, ãl manuş kodola darailes zura-

les. ⁹ O Abimelek dineas mui le Avraamos hai phendeas leske:

— So kerdean amenghe? So bezeh kerdem me kontra kiri, da kerdean te avel peste mande hai muro thagarimos ãk bezeh kadea dã baro? Kerdean karing mande bukea kai ni trãbulars kerde.

¹⁰ Hai o Abimelek mai phendeas le Avraamoske:

— So dikhlean da kerdean kadai buki?

¹¹ O Avraam boldeas palpale:

— Phenavas manghe, andã kav them nai dar katar o Del, hai si te mudaren man andai kauza mîrã romneaki. ¹² Aver felo si ciaces kã si mîrî pheii, e cei mîrã dadeski. Numa kã nai e cei mîrã daki, hai aresli te avel manghe romni. ¹³ Hai kana o Del înkaladea man anda o kher mîrã dadesko, phendem le Sarake: «Te keres manghe kav miştimos: andã saorã thana katar phirasa, te phenes anda mande kã sem keo phral!»

¹⁴ O Abimelek lileas brakhea, buznea hai guruva, robi hai roabe, hai dinea len le Avraamoske, hai dinea les palpale i leske romnea, le Sara. ¹⁵ O Abimelek phendeas:

— Ita muro them si angla tute, beş kai tu kames!

¹⁶ Hai le Sarake phendeas:

— Ita dav ke phrales ãk mia rupea. Kadala te avel ãk dovada kã san uji, angla sea kai si tusa, kadea kã angla sea tu san bi doşako.

¹⁷ O Avraam rughisailos le Devleske, hai o Del sasteardeas le Abimelekos, leske romnea hai i leske roaben, kadea kã daştisailles te bianen. ¹⁸ Kãci o RAI phangleasas saorã pîntecea giuvleanghe an-

da o kher le Abimelekosko andai kauza le Saraki, e romni le Avraamoski.

O Isak kerdilos sar phendeas o Del

21 O RAI binekuvintisardeas le Sara sar dineas дума, hai kerdeas le Sarake sar phendeas mai anglal.² E Sara acilis khamni, hai biandeas* ăk ciavo kăł phurimata le Avraamoske, ke vremea kai phendea lan o Del.³ O Avraam ciuteas o anav Isak† pe ciavesko kai biandea les e Sara.⁴ Sar poruncisardeas leske o Del, o Avraam cindeas tele^a pe ciaves le Isakos kana sas les ohto ghes.⁵ Le Avraamos sas les ăk șăl bărș kana biandilos lesko ciavo, o Isak.

⁶ Hai e Sara phendeas:

— O Del kerdea man te asav, orkon așunela si te asal manța.

⁷ Pala kodoia mai phendeas:

— Kon pakealas te phenel le Avraamoske, kă e Sara si te del ciucii ciaven? Hai me sa biandem leske ăk ciavo kăł phurimata!

E Agar hai lako ciavo gonime

⁸ O ciavo kerdineailo baro, hai sas lilo katar e ciuci. O Avraam kerdeas ăk baro hamos ando ghes kana sas lilo katar e ciucii o Isak.⁹ E Sara dikhleas sar asalas o ciavo kai biandea les le Avraamoske e egipteanka Agar¹⁰ hai phendeas le Avraamoske:

— Gonisar len mandar kadala roaba hai i lake ciaves, kă kadal ciaves le roa-

bako nai te avel les rig andă amaro bravalimos mîră ciavesa le Isakosa!

¹¹ So phenelas ni placiuias le Avraamos, kă sas e vorba anda lesko ciavo.¹² Hai o Del phendeas le Avraamoske:

— Ta na holeaos anda kadala vorbe, anda o ciavo hai anda kiri roaba! Ker le Sarake sea so manghel tuke, kă anda o Isak si te avel tut ăl ciave kai phiravena kiro anav.¹³ Hai i le ciaves ke roabako si te kerav les ăk neamo, kă si kiro ciavo.

¹⁴ Andă le duiengo ghes, o Avraam uștilo de tehara andai reat, lileas marno hai ăk braghi paiesa, dinea len le Agarake hai ciutea len pă lako dumo. Dinea lan i lake ciaves hai dineas lako drom. Oi teleardeas hai phirelas ande Mula ni Ber-Șeba.¹⁵ Kana ni mai sas lan pai ande braghi, mukleas pe ciaves tala ăk tufa.¹⁶ Hai ghelis te beșel angla leste dur so ciudes ăk barăsa, kă phendeas: „Ta na dikhav sar merel muro ciavo!” Beșli othe tele hai rovelas.

¹⁷ O Del așundeas o rovimos le ciavesko, hai o îngerle le Devlesko dineas mui anda o ceri ke Agar:

— So si tuke Agar? Na dara, kă o Del așundeas o rovimos le ciavesko othar kai si!¹⁸ Uști hai le le ciaves vastestar, kă si te kerav anda leste ăk neamo baro!

¹⁹ O Del deskeardeas lake iakha hai oi dikhleas ăk haing paieski. Ghelis hai pherdeas e braghi pai hai dineas pai le ciaves te pel.

***21:2** Biandeas = kerdeas

†**21:3** Ande cib le evreenghi „Isak” hakeardeol „ov asal”.

^a**21:4** Geneza 17:10

den lan leske dă romni!⁹ Kerdeon hana-mika amența! Den amen tumare ceian hai tume len amarean!¹⁰ Beșen amența: o them si angla tumende, daștin te beșen andă leste, te phiraven tumare turme hai te kinen phuv kai kamen.

¹¹ O Sihem phendeas le dadeske hai le phralenghe le Dinake:

— Te arakhav miștimos tumende hai si te dav tumen so manghen manghe.¹² Manghen manghe ăk pokin bari andai mireasa, hai kabor dă but daruri, hai si te dav sea so phenen manghe, numa den man le ceia dă romni!

¹³ Pentrukă o Sihem kerdeas mahrimelenghe pheale le Dina, ăl ciave le Iakovoske hohades le Sihemos hai leske dades le Hamoros:

— ¹⁴ Si ăk buki kai ni daștis te keras, te das amare pheale ăk manușăske kai nai cindo tele, kă si ăk lagiavo anda amende.¹⁵ Împăkis amen tumența numa kana kerdeona i tume sar amende: saoră murș anda tumende te cinen pes tele.¹⁶ Atuncia va dasa tumen amare ceian, hai lasa anda amende tumarean, si te beșas tumența hai va kerasa andăk than ăk poporo.¹⁷ Dar kana ni așunena te cinen tumen tele, las amare pheale hai si te telearas.

¹⁸ Lenghe vorbe placiuias le Hamoros hai leske ciaves le Sihemos.¹⁹ Le tărneske nici ni nakhlo leske anda o șăro ta na kerel e buki kadaia, kă iubilas le ceia le Iakovoski, kă ov sas mai dikhlo ando kher pe dadesko.²⁰ O Hamor hai peo ciavo Sihem gheles ke poarta le foroski, hai dine дума kadea le manușănghe anda o foro:

— ²¹ Ăl manuș aven paceasa amende. Te mukas len te beșen ando them hai te phiraven pe turme. O them si baro anda lende. Ame si te las dă romnea lenghe ceian, hai ame das len dă romnea amarean.²² Dar ăl manuș kadala kamen te beșen andăk than amența, te avas ăk poporo, numa kana saoră rom anda amende si te cinen pes tele, sar si i on cinde tele.²³ Nai kadea kă lenghe turme, lengo bravalimos, hai saoră animalea si te aven atuncia amare? Te keras numa so manghen on, kaște beșen amende!

²⁴ Saoră manuș le foroske așunde katar o Hamor hai katar lesko ciavo Sihem, hai saoră rom sas cinde tele.²⁵ Le trinengo ghes kana sas lenghe pharo, dui ciave anda le Iakovoske, o Simeon hai o Levi, ăl phral le Dinake, liles pe săbii, dines peste o foro, savo pakealas kă si les pacea, hai mudardes saoră romen.²⁶ Mudardes le sabiasa le Hamoros hai i leske ciaves le Sihemos, liles le Dina anda o kher le Sihemosko hai teleardes.²⁷ Ăl ciave le Iakovoske liles ăl bukea le mulenghe hai nangheardes o foro, kă mahrisardes lenghe pheale.²⁸ Lile lenghe brakhean, buznean, guruven hai hăren, sea so sas ando foro hai i po kîmpo,²⁹ lile saoră bravalimata, lile sar robi lenghe ciaven hai lenghe romnean, hai lile sea so arakhadolas andăk khera.³⁰ Atuncia o Iakov phendeas le Simeonoske hai le Leveske:

— Tume halen man, te avav dikhlo nalsul katar ăl manuș le themoske, ăl kana nițea hai ăl ferezitea! Si man țira manuș, hai on si te kiden pes anda ma, si te

kana tut dikhlem tut, sas sar kana dikhlemas o mui le Devlesko, hai tu primisardea man miștimasa. ¹¹ Kadea le muro daro kai sas tuke andino, kă o Del andă peo lacimos dinea man but, hai si man saorăndar.

Kadea înkeardilos lestar, hai o Esau lileas. ¹² O Esau phendeas:

— Haida te telearas hai te gias po drom! Me si te giav anglal.

¹³ O Iakov dinea les anglal:

— Muro rai dikhel kă ăl ciave si țuine, hai si man brakhea, buznea hai gurumnea kai den ciucii. Kana khinearesa len ăk ghes ko drom, saoră turma si te merel. ¹⁴ Muro rai te gial angla peo robo, hai me si te avav pohalea palal, ko pîrno le turmasa hai ko pîrno le ciavența, gi kana aresav kă muro rai ando Seir.

¹⁵ O Esau phendeas:

— Kamav te mukav tusa ăk rig anda mîră manuș.

Hai o Iakov dineas anglal:

— Soste? Aresel man kă sem lacio angla muro rai.

¹⁶ Andă kodova ghes o Esau teleardeas palpale ko Seir.

¹⁷ Dar o Iakov teleardeas ko Sukot, hai vazdeas peske ăk kher, hai kerdeas peske kovergi andal animalea. Kodolaske dinea pes o anav Sukot* kodole thaneske.

O Iakov pale ando Kanaan

¹⁸ Kana avilos palpale anda o Padan-Aram, o Iakov areslos mișto ando foro

Sihem, ando Them Kanaan, hai kerdeas pi șatra pașa o foro. ¹⁹ E rig le kîmposki pă savo ciuteas peo korto, kindea les katar ăl ciave le Hamoroske, o dad le Sihemosko, ăk șălasa rupo. ²⁰ Hai othe vazdeas ăk altari saveske ciuteas o anav El Elohe Israel.†

Ăl phral le Dinake răzbunin pes pala so o Sihem asaia peske latar

34 E Dina, e cei kai kerdeasas lan e Leea le Iakovoske, înklistis te maladol le ceianța le themoske. ² O Sihem, o ciavo le thagaresko Hamor o hetito, dikhlea lan. Lilea lan hai asaia peske latar. ³ Dar pašilos saoră ilea katar e Dina, e cei le Iakovoski. Iubisardea le ceia hai dineas дума șukar le ciasa. ⁴ Hai o Sihem phendeas pe dadeske, la Hamoroske:

— Te les manghe dă romni kal ceia!

⁵ Kana o Iakov așundeas kă mahrisardeas leske ceia, le Dina, leske ciave sas po islazo le animalența. O Iakov ni kerdeas khanci gi kana on boldineaiiles. ⁶ O Hamor, o dad le Sihemosko, ghelos ko Iakov te del дума lesa. ⁷ Ăl ciave le Iakovoske boldineaiilesas katar o islazo, kana așundes andai Dina. Nasul holeaiiles hai liles iag kă o Sihem kerdeasas ăk baro nasulimos le Israeloske, kă sutos le ciasa le Iakovoski. Kadea daicii ni trăbulas te kerdeol nici ăk data. ⁸ Dar o Hamor dinea lenghe дума kadea:

— Muro ciavo, o Sihem, pašilos saoră ilea katar tumari cei. Rughiv tumen,

²⁰ Hai o Del sas le ciavesa kai barilos. Beșlos ande mulani, hai gianelas te țirdel le arkosa. ²¹ Beșlos ande Mulani Paran hai leski dei lilea leske ăk romni anda o Them le Egiptosko.

O phanglimos mașkar o Avraam hai o Abimelek

²² Ande vremea kodoia o Abimelek andăk than le Pikolosa, o mai baro leske armatako, dineas дума kadea le Avraamoske:

— O Del si tusa andă sea so keres. ²³ Ha manghe sovel po Del, kă nai te thares man nici ăk data, nici man, nici mîră ciaven, nici le ciaven mîră ciavenghe, hai kă si te avel tut anda mande hai anda o them andă savo beșes sar străiino miștimos, sar man sas man anda tute.

²⁴ O Avraam phendeas:

— Hav sovel.

²⁵ O Avraam mai ruiasas pes le Abimelekoske andak haing paieski, pă savi ciutesas o vast zorasa ăl robi le Abimelekoske. ²⁶ O Abimelek phendeas leske:

— Ni gianav kon kerdeas kadai buki. Tu ni phendean manghe, hai me ni așundem gi aghes.

²⁷ Hai o Avraam lileas brakhea, buznea hai guruva, sea dinea len le Abimelekoske, hai kerdes ăk phanglimos on ăl dui. ²⁸ O Avraam ciuteas rigate iefta brakhea tărnea andai turma. ²⁹ Hai o Abimelek phendeas le Avraamoske:

— So si kadal iefta brakhea tărnea kai ciutean len rigate?

***21:31** Ber hakeardeol „haing” hai șeba hakeardeol „te hal sovel”.

†**22:3** Ăk phabarimos dă sea si ăk jertfa kai phabol sea.

³⁰ Hai ov boldeas palpale:

— Trăbul te les anda muro vast kadal iefta brakhea tărnea kaște aven manghe mărturia kă me hanadem kadai haing.

³¹ Kodolaske o than kodova buciol Ber-Șeba* kă othe haies on sovel iekh avreske.

³² Kadea kerdes on phanglimos ke Ber-Șeba. Pala kadaia o Abimelek uștilos andăk than le Pikolosa, o mai baro leske armatako, hai boldineaile palpale ando them le filisteengo. ³³ O Avraam ciuteas ande phuv ăk dafino kai kerel lulughea (tamarisk) ke Ber-Șeba, hai othe dineas mui o anav le RAiesko, le Devlesko kai si veșniko. ³⁴ O Avraam beșlos but ghesa ando them le filisteengo sar străiino.

O Avraam ciutino ke proba

22 Pala kadala bukea o Del ciuteas le Avraamos ke proba phenindos:

— Avraame!

Hai ov phendeas:

— Italem.

² O Del phendea leske:

— Le ke ciaves, kire korkoro ciaves, saves tu iubis les, le Isakos, hai gia ando Them Moria hai phabar les anda mande po plai kai si te phenav tuke!

³ O Avraam uștilo de tehara andai reat, ciuteas e șaua pă peo hăr, hai lileas pesa dui slugi tărnea hai i le Isakos pe ciaves. Cindeas ăl kașt anda o phabarimos dă sea† hai teleardeas ko than kai phendea leske o Del. ⁴ Andă le trinen-

***33:17** Sukot hakeardeol „kovergi”.

†**33:20** El Elohe Israel hakeardeol „O Del si o Del le Israelosko”.

go ghes o Avraam vazdeas pe iakha opre hai dikhleas o than dural. ⁵ Hai o Avraam phendeas le târnenghe:

— Tume beșen kathe le hăresa! Me hai o ciavo si te gias gi okote te înkinos amen, hai si te boldas amen palpale tumende.

⁶ O Avraam lileas ăl kașt anda o phabarimos, ciutea len pâl zeia pe ciaveske le Isakoske, lileas andăl vast e iag hai e ciuri hai teleardes iel dui andăk than. ⁷ O Isak deas duma pe dadesa, le Avraamosa:

— Dade!

— So si muro ciavo? — phendea leske ov. O Isak pale phenel:

— Ita e iag, ita ăl kașt, ta kai si o mielo anda o phabarimos?

⁸ Hai o Avraam phendea leske:

— Le Devles si les grija te del amen le mielos anda o phabarimos, muro ciavo.

Hai gheles iel dui andăk than.

⁹ Aresles ko than kai phendea leske o Del, hai othe o Avraam vazdeas ăk altari, laciardeas ăl kașt po altari, pala kodoia phangleas pe ciaves le Isakos, hai ciutea les opral pâl kașt po altari. ¹⁰ O Avraam lileas e ciuri te cinel pe ciaves. ¹¹ Atuncia o Îngero le RAiesko deas mui leste anda o ceri:

— Avraame, Avraame!

— Italem! — dea les anglal. ¹² O Îngero phendeas:

— Beș! Ta na cius o vast po ciavo, ta na keres leske daicii! Akanak gianav kă daras katar o Del. Kă ni înkeardean ke ciaves, kire korkoro ciaves anda mande.

¹³ O Avraam vazdeas pe iakha, hai dikhleas pala peste ăk brakho înkurki-

me le șîngheța andăk stufiș. O Avraam ghelos hai lileas le brakhes hai phabardea les anda o Del, ando than pe ciavesko. ¹⁴ O Avraam ciuteas o anav kodoile thaneske: „O RAI va avela les grija”. Kodolaske phendeol aghes: „Ko plai le RAiesko les si les grija”.

¹⁵ O Îngero le RAiesko dineas mui înkă ăk data ko Avraam:

— ¹⁶ «Pă mande solahav,» phenel o RAI, «anda kodoia kai kerdean kadai buki hai ni înkeardean ke ciaves, ke korkoro ciaves, ¹⁷ si te binekuvintiv tut but ke ciaven pala tute, kadea sar ăl steale le cereske hai sar o kișai pa-i rig le bare paiesko. Hai kire ciave va avena opre pâl foruri pe dușmaenghe. ¹⁸ Saoră neamuri le phuiake si te aven binekuvintime andă kire ciave, kă tu kerdean sar me poruncisardem.»

¹⁹ O Avraam boldineailos palpale kă pire slugi, hai uștiles hai teleardes andăk than ke Ber-Șeba, hai o Avraam beșelas ande Ber-Șeba.

Ăl ciave le Nahoroske

²⁰ Pala kadala bukea mai phendineailos le Avraamoske: Dikh, e Milka kerdeas i oi ciave ke phraleske le Nahoroske. ²¹ Hai si kadea: o Uț si o mai baro, o Buz lesko phral, o Kemuel (o dad le Aramosko), ²² o Kesed, o Hazo, o Pildaș, o Idlaf hai o Betuel. ²³ O Betuel kerdeas le Rebeka. Kadala si ăl ohto ciave kai kerdea len e Milka le Nahoroske, o phral le Avraamosko. ²⁴ Koiaver romni leski, kai buciolas Reuma, kerdeas i oi le Tebahos, le Gahamos, le Tahașos hai le Maaka.

O anav le Iakovosko parubdo

²⁴ O Iakov acilos korkoro. Atunci mardilos lesa ăk manuș gi kana kerdineailos ghes. ²⁵ Kana o manuș dikhleas kă ni daștil te peravel le Iakovos, dineas dab lesko șoldo, kadea kă sucisardea o șoldo le Iakovosko, mardindos pes lesa. ²⁶ Hai phendeas leske:

— Muk man te telearav kă kerdineailos ghes!

Dar o Iakov phendeas:

— Ni mukav tut te teleares gi kana ni binekuvintisa man.

²⁷ Ov phendeas leske:

— Sar si keo anav?

— Iakov, — dinea les ov anglal.

²⁸ Ov phendeas:

— Keo anav nai te mai avel Iakov, hai si Israel,* kă mardilean le Devlesa hai le manușanța hai ni pelean.

²⁹ O Iakov pușlea les:

— Phen manghe, rughiv tut, keo anav! Ov dinea les anglal:

— Soste manghes muro anav?

Hai binekuvintisardea les othe. ³⁰ O Iakov ciuteas o anav kodole thaneske Peniel.†

— Kă, — phendeas ov, — me dikhlem le Devles mui andă moste hai sa hastrai-lem viațasa.

³¹ Înklelas o kham kana nakhlos o pai ko Peniel. Hai o Iakov phirelas banghes andai kauza le pîrneski. ³² Ita sostar, gi ando ghes dă aghes, ăl israelițea ni han

e vîna katar o șoldo, kă o Del dineas dab o șoldo le Iakovosko p-e vîna.

O Iakov maladeol le Esaosa

33 O Iakov vazdeas pe iakha opre hai dikhleas le Esaos kai avelas ștare șălența manuș. Atunci huladeas le ciaven mașkar e Leea, e Rahela hai ăl dui roabe. ² Ciuteas anglal le roaben pe ciavența, pala kodoia le Leea pe ciavența, hai palal le Rahela le Iosifosa. ³ Ov ghelos angla lende, hai banghilos ke phuv iefta drom, gi kana areslos kă peo phral. ⁴ O Esau nașlos angla leste, lilea les ande angali huklindos kă leski kor, ciumidea les hai ruies. ⁵ Kana o Esau dikhleas le romnean hai le ciaven, phendeas:

— Kon si kodola?

Hai o Iakov dineas anglal:

— Si ăl ciave kai o Del dinea len andă peo lacimos ke roboske.

⁶ Ăl roabe pașiles pe ciavența hai banghiles. ⁷ Sa kadea pașiles e Leea pe ciavența hai banghiles. Mai palal pașiles o Iosif hai e Rahela hai banghiles. ⁸ O Esau phendeas:

— Soste dinean drom saoră turme kodola kai maladem len?

Hai o Iakov dineas anglal:

— Te avav lacio angla muro rai.

⁹ O Esau phendeas:

— Man aresel man kabor si man. Înkear, phrala, so si kiro!

¹⁰ Hai o Iakov dineas les anglal:

— Na, rughiv tut, kana sem lacio angla tute, le kadav daro anda muro vast! Kă

***32:28** Israel hakeardeol „mardilos le Devlesa”.

†**32:30** Peniel hakeardeol „o mui le Devlesko”.

ir, ando Ținuto le Edomosko. ⁴ Hai phen-dea lenghe:

— Ita so te phenen mîră raieske le Esaoske: «Kadea del duma keo robo o Iakov: ‘Beșlem ko Laban, hai acilem leste gi akanak: ⁵ si man guruva, hăra, brakhea, buznea, robi hai roabe. Hai dav drom te phenel e buki kadaia mîră raieske, te avav lacio angla tute.’»

⁶ Țal manuș boldineailis palpale ko Iakov hai phende leske:

— Gheleam kă keo phral, o Esau, hai ov avel angla tute ștare șalenta manuș.

⁷ O Iakov kadea dă zurales darailos kă izdralas. Huladeas andă dui șatre le manușan kai sas les, ăl brakhea, ăl buznea, ăl guruva hai ăl kămile, ⁸ hai phendeas:

— Kana avela o Esau păk șatra hai marala lan, e șatra kai acioldăștil te hastral.

⁹ O Iakov rughisailos:

— O Del mîră dadesko, le Avraamosko, o Del mîră dadesko, le Isakosko! Tu, Devla san kai phendean manghe: «Bolde tut andă keo them hai ke neamoste, hai si te kerav te gial tuke mișto!» ¹⁰ Me sem prea Țfino anda saorî mila hai saoro pakeamos kai sikadean les ke roboske andai kauza ke phanglimaski, kă nakhlem o Iordano kadava numa mîră rovleasa, hai dikh kă akanak kerav dui șatre. ¹¹ Has-tra man, rughiv tut, anda o vast mîră phralesko, anda o vast le Esaosko! Kă darav lestar, ta na avel te atăkil man: man, le deian hai le ciaven. ¹² Tu phendean: «Me si te kerav te gial tuke mișto. Si te kerav ke ciaven pala tute kadea sar o kișai le bare paiesko, kai ni dăștil te avel ghindo.»

¹³ O Iakov nakhadeas e reat ando than kodova. Lileas anda so sas les lesa daro anda peo phral, o Esau: ¹⁴ Dui șăla buznea hai biș Țapi, dui șăla brakhea hai biș berbecea, ¹⁵ treanda kămile kai denas thud pe mînjența, saranda gurumnea hai deș taurea, biș hărnea hai deș hărora. ¹⁶ Dinea len pe robenghe, kîrdo kîrdosa deosebime, hai poruncisardeas pe robenghe:

— Nakhen angla man hai muken than mașkar fiosavo kîrdo!

¹⁷ Dineas le robos anglal e porunka kaia:

— Kana va malavela tut muro phral o Esau, hai pucela tut: «Kasko san? Kai gias? Hai kaske si ăl animalea kala angla tute?» ¹⁸ Te des les anglal: «Ke roboske le Iakovoske, si ăk daro dino drom mîră raieske, le Esaoske. Kear o Iakov avel pala amende.»

¹⁹ Dineas sa kodoia porunka koleske le duiengo, koleske le trinengo hai saorănghe kai înghearenas ăl kîrduri:

— Kadea te den duma le Esaoske kana malavena les! ²⁰ Te phenen: «Dikh, keo robo o Iakov avel i ov pala amende.»

Kă phenelas peske ov: „Si te potoliv les le darosa kadava, kai gial angla ma. Pala kodoia, kana dikhava les mui andă moste, dăștil te primil man miștimasă.”

²¹ Kadea o daro nakhlos anglal, hai ov acilos ande șatra kodoi reat. ²² Sa ande reat kodoia uștilos, lileas pe duien romnean, i le duien roaben hai i pe deșuiekhen ciaven, hai nakhlos anda o Pai le Iabokosko. ²³ Lilea len hai nakhadea len o pai. Mai nakhadeas sea so sas les.

E Sara mulis hai o Avraam kindeas ăk than te prahol lan

23 E Sara traiisailis ăk șăl hai biș-taiefta bărș. Kadala bărșa traiisailis e Sara. ² E Sara mulis ando Kireat-Arba, mai mișto phendo Hebrono, ando Them Kanaan. Hai o Avraam ghelos ando korto te jălil hai te rovel le Sara.

³ O Avraam uștilos angla pi muli hai dineas duma le ciavența le Hetoske kadea:

— ⁴ Me sem ăk străiino avilo mașkar tumende. Den man ăk than prahomasko tumende, kaște prahov mîră mulea!

⁵ Țal ciave le Hetoske dine anglal le Avraamoske kadea:

— ⁶ Așun amen, raia! Tu san ăk manuș baro le Devlesko mașkar amende. Prahosar ke mulea andă savo si mai lacio than amendar! Nici iekh nai ta na mukel tut te prahos ke mulea andă lesko than prahomasko.

⁷ O Avraam uștilo hai banghilos angla ăl manuș le themaske, angla ăl ciave le Hetoske. ⁸ Hai dineas duma lența kadea:

— Kana arakhen o ciacimos te prahov mîră mulea, așunen man, rughin anda mande le Efronos o ciavo le Țoharesko ⁹ te del man e peștera Makpela kai si leski hai si ando șăro leske thanesko! Andă lake love, te avel man than prahomasko mașkar tumende!

¹⁰ O Efron beșelas tele andăk than le ciavența le Hetoske. Hai o Efron o hetito dineas anglal le Avraamos te așunen ăl

ciave le Hetoske, sea kai nakhenas ande poarta le foroski:

— ¹¹ Na, muro rai, așun man! Kiro te avel o than hai i e peștera kai si andă leste! Dav len tuke angla ăl ciave mîră neamurenghe, hai prahosar ke mulea!

¹² O Avraam banghilos anglal manuș le themaske. ¹³ Hai dineas duma le Efronoske kadea te așunen ăl manuș le themaske:

— Rughiv tut te așunes man! Pokinav ciaces keo than, le kathe ăl love, te dăștiv te prahov mîră mulea othe!

¹⁴ Hai o Efron phendeas palpale le Avraamoske:

— ¹⁵ Muro rai, așun man! Țk kotor phuv ștare șălenghi siklea ruposke, so si kadaia mașkar amende?* Te prahos ke mulea!

¹⁶ O Avraam hakeardeas le Efronos hai kîntărisardeas leske o rupo kai phendea leske ando așunimos le ciavengo le Hetoske: ștar șăla siklea rupo, sar kăl manuș kai bikinen. ¹⁷ Hai o than le Efronosko andai Makpela kai si iekh angla avreste le Mamresa, o islazo hai e peștera anda leste hai andă sea leske riga, nakhlos ¹⁸ ko Avraam angla ăl ciave le Hetoske, hai angla kola kai nakhenas ande poarta le forosko.

¹⁹ Pala kodoia o Avraam prahosardeas le Sara, leski romni, ande peștera kai si ando islazo Makpela, kai si iekh angla avreste le Mamresa, mai mișto phendo Hebron, ando Them Kanaan. ²⁰ Hai kadea o islazo hai e peștera anda leste sas

***23:15** 400 siklea ruposke (arginto) sas kam 4,6 kg.

zurearde le Avraamoske ka than anda prahomaste katar ăl ciave le Hetoske.

E Rebeka hai o Isak

24 O Avraam sas phuro, phuro dă sea, hai o RAI binekuvintisardea les andă orso buki. ² O Avraam phendeas pe roboske le mai phureske, kai sas o mai baro pă leske bukea sea:

— Rughiv tut, ciu keo vast tala muro ghi! ³ Si te ciav tut te has sovelea pă o RAI, o Del le ceresko hai i le phuiako, kă nai te les mîră ciaveske romni andal ceia le kanaanițenghe kai beșav andă lengo mașkar. ⁴ Hai kă si te gias andă muro them kă muro neamo kaște les romni mîră ciaveske le Isakoske.

⁵ O robo dea les anglal:

— Kana ni kamela kodoi cei te avel mañta ando them kadava, trăbula te înghearav ke ciaves ando them katar teleardean tu?

⁶ O Avraam phendeas:

— Te arakhes tut hai ta na înghearas mîră ciaves othe! ⁷ O RAI, o Del le ceresko, kai înkaldea man anda o kher mîră dadesko, anda o them mîră neamosko, kai dinea manghe duma hai dea pes manghe armaia phenindos: «Ke ciavenghe si te dav kadava them», ov si te del drom pe îngheros angla tute, hai othar si te les ăk romni mîră ciaveske. ⁸ Kana e cei ni kamela te avel tusa, si te aves deskeardo katar ki armai kai ciav tut te keres lan. Orso avela, ta na înghearas mîră ciaves othe palpale!

⁹ O robo ciuteas peo vast tala o ghi le Avraamosko lesko rai, hai haleas sovel kă si te kerel sea kadal bukea.

¹⁰ O robo leas deș kămile andal kămile pe raieske hai teleardeas bute bukeanța lace pe stăpînoske. Uștilo hai teleardea ande Mesopotamia ando foro le Nahorosko. ¹¹ O robo muklea le kămilen te țîrden peo ghi andă kociande avri anda o foro pașa ăk haing. Sas reat, kana ăl romnea gianas te înkalaven pai. ¹² Hai phendeas:

— RAIa, o Del mîră raiesko le Avraamosko, rughiv tut aghes te des man baht, hai te sikaves ki mila kai acioli mîră raieske le Avraamoske! ¹³ Dikh, beșav pașai kadai haing hai ăl ceia anda kadav foro si te aven te înkalaven pai. ¹⁴ Le ciuke kai phenav: «Rughiv tut te banghear ki garnița te peav», hai oi phenela: «Pi hai si te dav te pen i ke kămilen», kodoia te avel kai alosardean lan tu anda keo robo o Isak! Kadea te pringianav kă tu sikadean ki mila kai acioli mîră raiestar.

¹⁵ Ov ni termenisardea so phendea, hai înklistis le garnițasa ando vast e Rebeka e cei le Betueloski, o ciavo le Milkako, e romni le Nahoroski, o phral le Avraamosko. ¹⁶ E cei sas but șukar, sas cei bari hai nici ăk romes nas les khanci lasa. Hai muklea pes tele ke haing, phendeas pi garnița hai uștilis palpale.

¹⁷ Hai o robo nașlos angla late hai phendeas:

— Rughiv tut, de man ăk țîra pai te peav anda ki garnița!

— ¹⁸ Pi, muro rai! — dinea oi anglal, hai bangheardeas sigo e garnița po vast hai dinea les te pel. ¹⁹ Pala soste dea les te pel gi kai ciaililos, phendea:

— Si te înkalav pai i anda ke kămile, te pen gi kai ciailona.

ko, kodova savestar daral o Isak, na fi sas mañta, dineanas muro drom akanak bi khancesko. Dar o Del dikhleas mîrî dukh hai o khinimos mîră vastengo, hai arakhi ereat dineas e kris.

⁴³ O Laban dinea anglal le Iakovos:

— Ăl ceia kadala si mîră ceia, ăl ciave kala si mîră ciave. Ăl brakhea hai ăl buznea kadala si mîră brakhea hai mîră buznea, hai sea so dikhes si muro. Dar ni mai daștiv te kerav khanci anda mîră ceia hai anda lenghe ciave, kai kerde len. ⁴⁴ Av te keras ăk phanglimos, hai ov te avel sar ăk martori mașkar amende.

⁴⁵ O Iakov lileas ăk bar hai vazdea les sar ăk stîlpo animasko goghi. ⁴⁶ Phendeas pe phralenghe:

— Kiden bar!

On kides bar hai kerdes ăk grămada hai hales othe pașai grămada. ⁴⁷ O Laban ciuteas lako anav Iegar-Sahaduta,* hai o Iakov ciutea lako anav Galed. ⁴⁸ O Laban phendeas:

— E grămada kadaia te avel aghes mărturia mașkar amende!

Kodolaske ciutea lako anav Grămada Animaski Goghi. ⁴⁹ Mai bucioli i Mițpa,† kă o Laban phendeas:

— O RAI te dikhel opral pă ma hai opral pă tu kana telearasa katar. ⁵⁰ Kana keresa nasul mîră ceianghe ori mai lesa aver romnea pala mîră ceia, dikh mișto kă na ăk manuș va avela amența, hai o

Del si te avel martori mașkar mande hai tute!

⁵¹ O Laban mai phendeas le Iakovoske: — Dikh e grămada kadaia hai o stîlpo kadava, savo vazdem les mașkar mande hai tute! ⁵² E grămada kadaia te avel martora hai o stîlpo kadava te avel martori, kă nici me nai te nakhav tute pa-i grămada kadaia, hai nici tu nai te nakhes mande pa-i grămada kadaia, hai poa stîlpo kadava, te keresa amenghe nasul. ⁵³ O Del le Avraamosko hai o del le Nahorosko te keren kris mașkar amende, ăl devla lenghe dadeske!

O Iakov halea sovel pă kodova savestar daralas o Isak. ⁵⁴ O Iakov andineas ăk jertfa te kerel ăk sinia sfînto po plai hai dinea mui pe phralen te han. On hales hai aciles saoră reat po plai. ⁵⁵ O Laban uștilos de tehara andai reat, ciumideas pe nepoțen hai pe ceian hai binekuvintisardea len. Pala kodoia teleardeas hai boldineailos khere.

O împăkimos mașkar o Iakov hai o Esau

32 O Iakov teleardeas ko drom, hai malade les ăl îngherea le Devleske. ² Kana dikhlea len o Iakov, phendeas: — Kadaia si e șatra le Devleski.

Kodolaske ciutea kodole thaneske o anav Mahanaim.‡

³ O Iakov dineas drom angle niște manuș kă peo phral, o Esau, ando Them Se-

***31:47** Iegar-Sahaduta ande cib e aramaika hai Galed ande cib ebraiko hakeardeon „grămada animaski goghi”.

†**31:49** Mițpa hakeardeol „turno dikhimasko, fuișoro”.

‡**32:2** Mahanaim hakeardeol „dui șatre”.

o Eufrato, hai ghelos karing ăl Plaia le Galaadoske.

O Laban gial pala o Iakov

²² Andă le trinengo ghes phendineailos le Labanoske kă o Iakov naşlos. ²³ O Laban lileas pesa pe neamos, hai ghelos pala leste drom iefta ghesengo hai are-slos les kăl Plaia le Galaadoske. ²⁴ Dar o Del sikadilos e reat ando suno le Labanoske, o arameno, hai phendeas leske:

— Ta na kumva phenes le Iakovoske daicii te daraes les!

²⁵ O Laban ghelos ko Iakov. (O Iakov ciuteasas peo korto po plai, hai o Laban ciuteasas peo korto pe phralenţa păl Plaia le Galaadoske.) ²⁶ O Laban phendeas le Iakovoske:

— So kerdean? Thardean man, hai lilean mîră ceian sar lel pes ăl roabe ando război? ²⁷ Soste naşlean cioreal hai thardean man? Te phendeanas manghe, me muklemas tut te teleares bukuriasa hai ghileanţa ando aşunimos le tamburina-ko hai le harfako. ²⁸ Ni muklean man nici te ciumidav mîră nepoţen hai mîră ceian. Sar ăk dilo kerdean! ²⁹ Sem destul dă zuralo kaşte kerav tumenghe nasul, dar o Del tumare dadesko phendea manghe ande reat kai nakhlis: «Ta na phenes le Iakovoske daicii te daraes les.» ³⁰ Dar akanak teleardean, kă si tuke mila katar o kher ke dadesko. Dar soste ciordean mîră devlen?

³¹ O Iakov dinea anglal:

— Darailem kă kames te les ke ceean palpale mandar. ³² Dar ta na traail kodo-va kai arakhesa ke devlen! Angla amare

phral, dikh so si mande anda kire hai le tuke!

O Iakov ni gianelas kă e Rahela ciordeasas len. ³³ O Laban ni arakhlea khanci ando korto le Iakovosko, ando korto le Leeako hai ando korto le duie roabengo. Pala o korto le Leeako ghelos ando korto le Rahelako. ³⁴ E Rahela lileasas ăl idolea, hai ciuteasas len ando şărând kai ciul pes p-e kămila hai beş-lisas opral. O Laban rodeas andă saoro korto, dar ni arakhleas khanci. ³⁵ E Rahela phendeas pe dadeske:

— Muro rai, ta na holeaos kana ni daş-tiva te uşteav angla tute, kă avilo manghe sar le giuvleanghe.

Rodea andă sea, dar ni arakhleas ăl idolea. ³⁶ O Iakov holeailos hai halea pes le Labanosa. Phendeas:

— Savi si mîrî doş, savo si muro bezeh, da aves manghe dă hak? ³⁷ Rodean saoră bukea mîră, hai so bukea arakhlean anda keo kher? Ciu len kathe angla mîră neamuri hai ke neamuri, kaşte keren on kris maşkar amende! ³⁸ Dikh, beşlem tute biş bărş. Ke brakhea hai ke buznea ni ciudes, hai ni halem berbecea anda keo kîrdo. ³⁹ Kana sas ăl animalea cinghear-de, ni andem tuke khere. Me pokindem len tuke. Manghesas manghe palpale so ciordolas manghe o ghes sau e reat. ⁴⁰ O ghes meravas tatimastar, hai e reat meravas şilestar. Naşălas manghe e lindri andal iakha. ⁴¹ Kadea sas andă biş bărş so beşlem tumenţa. Kerdem tuke buki deşuştar bărş anda ke dui ceia, hai şov bărş anda ke brakhea hai ke buznea, hai deş drom parubdean mîrî pokin. ⁴² Kana o Del mîră dadesko, o Del le Avraamos-

²⁰ Ciordeas o pai sigo ando jgheabo, naşlis pale ke haing te înkalavel pai, hai înkaladeas anda saoră kămile leske. ²¹ O manuş dikhlea pă late hai ni phendeas khanci, kaşte gianel kana o RAI dinea les baht andă lesko phirimos.

²² Kana ăl kămile ciailile te pen, o manuş lileas ăk angrusti sumnakaski phari ăk iepaş sikloski, hai dui brăţale phare deşe siklenghe sumnakaske.* ²³ Hai phendea:

— Kaski cei san? Rughiv tut te phenes! Si than anda amende ando kher ke dadesko, te rakearas?

²⁴ Oi phendeas:

— Me sem e cei le Betueloski, o ciavo le Milkako hai le Nahorosko.

²⁵ Hai mai phendeas mai angle:

— Si amen suluma hai kas but, hai si i than te rakearen.

²⁶ Kadav manuş dineas kocia hai ban-ghilos angla o RAI ²⁷ phenindos:

— Binekuvintime te avel o RAI, o Del mîră stăpînosko le Avraamosko, kai ni mukleas pi mila hai peo pakeamos katar muro stăpîno. O RAI andea man kăl phral mîră stăpînoske.

²⁸ E cei naşlis khere hai phendeas anglai famelia pe daki sea so kerdeas. ²⁹ Le Rebeka mai sas lan ăk phral, hai lesko anav sas Laban. Hai o Laban naşlos avri angla o manuş kodova ke haing. ³⁰ Dikhleas e angrusti hai ăl brăţale andăl vast pe pheake, hai aşundeasas so phendeas e Rebeka:

— Kadea dinea manghe duma o manuş kodova.

Avilos ko manuş kai beşelas le kămilenţa ke haing. ³¹ Hai phendeas:

— Aorde, tu kai san binekuvintime le RAİestar! Soste te beşes avri? Laciardem o kher hai kerdem than andal kămile.

³² O manuş întreisailos ando kher. O Laban ciuteas te den tele pal kămile, te den le kămilen suluma hai kas hai te anen pai te thoven ăl pîrne le manuş-şaske, hai i le manuşanghe kai sas lesa. ³³ Pala kodoia dinea les te hal. Hai o robo phendeas:

— Ni hav gi kana ni phenava so si man phenimasko.

— De duma! — phendea leske o Laban.

³⁴ Hai ov phendea:

— Me sem o robo le Avraamosko. ³⁵ O RAI pherdeas binekuvintimasa mîră stăpînos, hai areslos but barvalo. Dea les brakhea, buznea hai guruva, rupo hai sumnakai, robi hai roabe, kămile hai hăra. ³⁶ E Sara, e romni mîră stăpînoski kerdea leske kăl phurimata ăk ciavo, hai leske deas ov sea so si les. ³⁷ Muro stăpîno ciutea man te solahav: «Ta na les mîră ciaveske romni andal ceia le kanaanînghe kai beşav ando lengo them! ³⁸ Hai te gias ando kher mîră dadesko hai i kă mîră manuş, othar te les leske romni!» ³⁹ Me phendem mîră stăpînoske: «Kana ni kamela e romni te avel pala ma?» ⁴⁰ Hai ov phendea manghe: «O RAI, kai me phirav anglal leste, dela drom pe îngeros tusa, si te del tut baht andă keo phirimos, hai si te les mîră ciaveske ăk romni katar mîră manuş hai anda o kher mîră dadesko. ⁴¹ Va avesa des-

*24:22 Ăk siklo si les kam 12 g.

keardo katar mîrî sovel, kana giasa kă mîră manuș hai nai te den lan tuke, si te aves deskeardo katar e sovel kai keres lan manghe.»

⁴² Me areslem aghes ke haing hai phendem: «RAIA, o Del mîră stăpînosko le Avraamosko! Kana kamesa te des man baht pă kav drom kai me giav, ⁴³ dikh, me beșav kathe ke haing. Hai e cei kai va înkalela pai hai kai si te phenav lake: ‘Rughiv tut, de man ăk țîra pai anda ki garnîța!’, ⁴⁴ hai si te phenel manghe: ‘Pi i tu, hai si te înkavav pai i ke kămilenghe’, e cei kodoia te avel e romni kai o RAI del lan anda o ciavo mîră stăpînosko!»

⁴⁵ Gi kai te termeniv te rughiv man andă muro ilo, dikh, înklistis e Rebeka le garnîțasa po dumo, muklea pes ke haing hai înkalela pai. Me phendem lake: «De man, rughiv tut, te peav!» ⁴⁶ Oi sigo bangheardeas e garnîța poa dumo hai phendeas: «Pi hai si te dav i ke kămilen te pen.» Me pilem hai oi dineas i mîră kămilen te pen. ⁴⁷ Me pușlem lan: «Kas-ki cei san?» Hai oi phendeas: «Sem e cei le Betueloski, o ciavo le Nahorosko hai le Milkako.» Ciutem lake e angrusti ando nakh hai ăl brățale pâl vast. ⁴⁸ Pala kodoia dinem kocia hai banghilem angla o RAI, hai binekuvintisardem le RAIES, o Del mîră stăpînosko le Avraamosko, kai dinea man o drom o ciacio, te lav le ceia le phraleski mîră stăpînosko anda lesko ciavo. ⁴⁹ Akanak kana kamen te sikaven kă sen lace hai pakeamasa karing muro stăpîno, phenen manghe! Kana ni, phenen manghe pale, te gianav te giav andă aver rig!

⁵⁰ O Laban hai o Betuel dine les anglal: — Kadai buki katar o RAI avel, ame ni daștis te phenas nici nasul nici mișto. ⁵¹ Itali e Rebeka si angla tute, le lan hai gia, te avel romni anda o ciavo ke stăpînosko, sar phendeas o RAI!

⁵² Kana așundeas o robo le Avraamosko lenghi vorba, banghilos ke phuv angla o RAI. ⁵³ Hai o robo înkalela bukea ruposke, sumnakaske hai hureaiimos, kai dea len le Rebekake, hai mai dinea sa kadea bukea lace lake phrales hai lake da.

⁵⁴ Pala kodoia haies hai piles, ov hai ăl manuș kai sas lesa, hai rakeardes. De te hara kana uștiles, o robo phendea:

— Muken man te giav palpale kă muro stăpîno!

⁵⁵ O phral hai e dei le ceaki phende: — E cei te mai aciul ăk țîra amența, barem deș ghes! Pala kodoia daștil te telearel.

⁵⁶ Hai ov phendea lenghe: — Ta na încearen man, kana o RAI dinea man baht pă muro drom! Muken man te telearav te giav kă muro stăpîno!

⁵⁷ Atunci on phendes palpale:

— Te das mui le ceia hai te pucias lan!

⁵⁸ Dine mui le Rebeka hai phende lake:

— Kames te gias kadal manușăsa?

— Kamav — phendeas oi.

⁵⁹ Mukles pe phea le Rebeka te telearel pe doikasa, le robosa le Avraamosko hai leske manușanța. ⁶⁰ Binekuvintisarde le Rebeka hai phende lake:

— O amari pheii, te areses e dei mienghi,
deșe mienghi,
hai ke ciave te aven opral

Iakov ciulas ăl raia andăl jgheaburi, angla ăl brakhea hai ăl buznea, ka on te acion khamnea anglal ăl raia. ⁴² Kana ăl brakhea hai ăl buznea sas slabo, ni ciulas ăl raia. Kadea kă kola kai sas slabo sas anda o Laban, hai ăl lacea anda o Iakov. ⁴³ Kadea bravardilos but mai but, sas les but brakhea, buznea, roabe, robi, kămile hai hăra.

O telearimos le Iakovosko ando Kanaan

31 O Iakov așundeas le ciaven le Labanoske, save phenenas:

— O Iakov lileas sea so sas amare dadesko hai le bravalimasa amare dadesko kideas ov saoro bravalimos kadava!

² O Iakov dikhleas kă o Laban ni mai iubisardea les sar anglal. ³ Atuncia o RAI phendeas le Iakovoske:

— Bolde tut ando them ke phurengo, kă ke neamuri, hai me si te avav tusa.

⁴ O Iakov dinea drom hai dea mui le Rahela hai i le Leea po kîmpo kă lesko kîrdo. ⁵ Ov phendea lenghe:

— Dikhav kă tumaro dad ni mai iubil man sar anglal, dar o Del mîră dadesko sas manța. ⁶ Tume gianen kă me kerdem buki tumare dadeske saoră zuralimasa muro. ⁷ Dar tumaro dad thardea man, deș drom parubdeas mîrî pokin, dar o Del ni muklea les te kerel manghe nasul. ⁸ Kana ov phenelas: «Ăl meia hai ăl iej ăl melale te aven ki pokin,» saoră brakhea hai buznea kerenas meia hai iej melale. Hai kana phenelas: «Ăl meia hai iej dungasa te avel ki pokin,» saoră brakhea hai buznea kerenas meia hai iej dungasa. ⁹ Kadea lilea o Del saoră animalen tuma-

re dadeske hai dinea len manghe. ¹⁰ Kana avelas o timpo te aciul khamnea ăl buznea, vazdem ăl iakha ando suno hai dikhlem kă ăl țapi kai hutenas pâl buznea sas dungasa, melale hai kotorale.

¹¹ Hai o Îngero le Devlesko phendea manghe ando suno: «Iakove!» «Italem,» dinem anglal me. ¹² Ov phendeas: «Vazde ăl iakha hai dikh: saoră țapi kai huten pâl buznea si dungasa, melale hai kotorale, kă dikhlem sea so kerdea tuke o Laban. ¹³ Me sem o Del kai dikhlean man ando Betel, kai makhlean o stîlpo le animasko goghi, kai halean manghe o sovel. Akanak uști hai înkli anda kadava them, bolde tut palpale ando them ke neamosko!»

¹⁴ E Rahela hai e Leea dines anglal: — Mai si amen amen rig andăl bukea anda o kher amare dadesko? ¹⁵ Ni seam ame dikhle lestar sar străiinea, kă bikiindea amen hai haleas i amaro prețo? ¹⁶ Ciaces saoro bravalimos kai lilea les o Del katar amaro dad si amaro hai amare ciavengo. Deci ker sea so phendea tuke o Del!

¹⁷ O Iakov uștilos hai ciuteas le ciaven hai pe romnean pâl kămile. ¹⁸ Mînisardea saoră animalen hai sea lengo bravalimos kai kidea les: ăl animalea kai kidea len ando Padan-Aram; hai teleardeas kă peo dad, o Isak ando Them Kanaan. ¹⁹ Kana o Laban ghelosas te tunzil pe brakhean hai pe buznean, e Rahela ciordeas ăl idolea pe dadeske, ²⁰ hai o Iakov thardeas le Labanos arameno, kă ni phendea leske kă si te nașăl. ²¹ Kadea nașlos sosa sas les, hai nakhlos o Pai

sif* phenindos: „O Del te mai del man ăk ciavo!”

O bravalimos le Iakovosko

²⁵ Pala so e Rahela kerdeas le Iosifos, o Iakov phendeas le Labanoske:

— Muk man te telearav, kaște giav manghe khere, andă muro them. ²⁶ De man le romnean hai le ciaven anda save kerdem tuke buki, hai si te telearav, kă gianes kabor dă but kerdem tuke buki.

²⁷ Dar o Laban phendeas leske:

— Akanak kana sem lacio angla tute, mai beș! Dikhlem kai rodem andal semnea kă o RAI binekuvintisardea man anda kiri kauza. ²⁸ Phen manghe ki pokin hai si te dav la tuke!

²⁹ O Iakov dinea les anglal:

— Gianes so buki kerdem tuke, sar butiles ke animalea manța, ³⁰ kă o țira kai sas tut gi kai te avav me, butilos but, hai o RAI binekuvintisardeas tut orkai giavas me. Akanak, kana si te kerav buki i anda muro kher?

³¹ O Laban pușleas:

— So te dav tut?

Hai o Iakov dinea les anglal:

— Ta na des man khanci! Kana keresa so si te phenav tuke, si te phiravav ke brakhean hai ke buznean i mai angle hai si te păziv len. ³² Aghes si te nakhav anda keo kîrdo, si te ciav rigate andal brakhean orso mielo melalo hai pestrițo hai orsavo mielo si kolorime, hai andal buznea sea so si pestrițo hai melalo. Kadaia te avel muro pokinimos. ³³ Kadea si te dikheol pes muro ciacimos: daka-

nara angle, kana avesa si te dikhes muro pokinimos, sea so ni va avela melale hai pestrițe mașkar ăl buznea hai kolorime mașkar ăl meia, te aven ghinde sar ciordane.

³⁴ O Laban phendeas:

— Mișto! Te avel kadea sar phendean!

³⁵ Andă kodov ghes, o Laban ciuteas rigate le țapen kai sas dungasa hai kai sas pestrițe, saoră buznea melale hai pestrițe (saoră kola kai sas len parnimos pă lende), hai saoră meia kai sas kolorime. Dinea len andăl vast pe ciavenghe. ³⁶ Pala kodoia durilos trin ghes katar o Iakov, hai o Iakov phiravelas kolaver brakhean hai buznea le Labanoske.

³⁷ O Iakov lileas raia zeli plososke, migdaloske hai platanoske, ujardea pa lende kotora koajenghe, kerindos te dikheol o parnimos kai sas păl raia. ³⁸ Pala kodoia ciuteas ăl raia kai ujardeasas len koajatar andăl jgheaburi kai ciulas pes o pai andal animalea, anglal ăl brakhean hai ăl buznea kana avenas te pen pai. Ăl berbecea uștaenas le brakhean kana on avenas te pen pai. ³⁹ Ăl brakhean hai ăl buznea acionas khamnea dikhindos păl raia hai kerenas meia dungasa, melale hai pestrițo. ⁴⁰ O Iakov lileas kadalen meien hai înkeardeas o resto le kîrdosko le berbecența hai le țapența dungasa hai kolorime anda o kîrdo le Labanosko. Hai kadea kerdeas aver felo kîrdosko, savo ni ciutea les andăk than le brakheanța hai le buzneanța le Labanosko. ⁴¹ Kana le brakheanghe hai le buzneanghe ăl mai lacea avelas lengo timpo, o

păl foruri pe dușmanenghe!

⁶¹ E Rebeka uștilis pe roabența, înklisite păl kămile hai telearde pala kodova manuș. Kadea lileas o robo le Rebeka hai telearde.

⁶² O Isak boldineailosas katar e haing Lahai-Roi,^b kă beșelas ando Them Neghevo. ⁶³ Andăk reat o Isak înklistosas te avel korkoro te gîndil po islazo, hai vazdeas pe iakha hai dikhleas kă avenas niște kămile. ⁶⁴ E Rebeka vazdeas i oi pe iakha hai dikhleas le Isakos, hai dinea pes tele sigo pai kămila. ⁶⁵ Hai phendeas le roboske:

— Kon si o manuș kadava kai avel angla amende po islazo?

O robo dinea lan anglal:

— Si muro stăpîno.

Atuncia oi lileas pi bazmava hai uciardili.

⁶⁶ O robo phendeas le Isakoske saoră bukea kai kerdea len. ⁶⁷ O Isak îngheardea le Rebeka ando korto pe dako, le Sarako. Lileas le Rebeka dă romni hai iubisardea lan. Kadea sas mîngîme o Isak, kă hasardeas pe da.

Kolaver ciave le Avraamoske

25 O Avraam mai lileas peske ăk romni kai buciolas Katura. ² Oi kerdeas leske le Zimranos, le Iokșanos, le Medanos, le Madianos, le Ișbakos hai le Șuahos. ³ O Iokșano kerdeas le Sebas hai le Dedanos. Ăl ciave le Dedanoske sas ăl așurimi, ăl letușimi hai ăl leumi-mi. ⁴ Ăl ciave le Madianoske sas o Efa, o

Efer, o Enoh, o Abida hai o Elda. Sea kadala sas ăl ciave le Keturake.

⁵ O Avraam dineas sea so les sas les ko Isak. ⁶ Le ciaven kolavren kai kerde len aver romnea leske, o Avraam dinea len daruri, hai kabor ov sas giuvindo, du-reardea len pașa peo ciavo o Isak, katar înklel o kham, ando Them Kedem.

O merimos le Avraamosko

⁷ Ăl ghes le Avraamoske kai ov traiisailos sas ăk șăl hai ieftadeșa hai pangi bărș. ⁸ O Avraam dinea peo duho hai mulos pala ăk șukar phurimos, purano andăl bărșa hai cialo ghesendar, hai nakhlos pașa pe phure. ⁹ O Isak hai o Ismael, leske ciave, prahosarde les ande peștera Makpela kai si iekh angla avreste le Mamresa, ando islazo le Efronosko o ciavo le Țoharesko, o hetito. ¹⁰ Kadava si o islazo kai kindeasas les o Avraam katar ăl ciave le Hetoske. Othe sas prahome o Avraam hai leski romni e Sara. ¹¹ Pala soste mulos o Avraam, o Del binekuvintisardeas leske ciaves le Isakos. Ov beșelas pașai haing Lahai-Roi.

Ăl ciave le Ismaeloske

¹² Kadala si ăl bukea kai kerdiles ando neamo Ismael, o ciavo le Avraamosko kai kerdea les le Avraamoske e egiptean-ka Agar, e roaba le Saraki. ¹³ Kadala si ăl anava le ciavenghe le Ismaeloske, sar sas amenghe phende: o Nebaiot, o ciavo o mai baro le Ismaelosko, o Kedar, o Adbeel, o Mibsam, ¹⁴ o Mișma, o Duma, o Masa, ¹⁵ o Hadad, o Tema, o Ietur,

***30:24** Iosif hakeardeol „mai butearel”.

^b**24:62** Geneza 16:14

o Nafiş hai o Kedma. ¹⁶ Kadala si ăl ciave le Ismaeloske; kadala si lenghe anava, lenghe gava hai lenghe şatre. On sas deşdui bulibaşa, fiosavo bulibaşa pe neamosa. ¹⁷ Ăl ghes le Ismaeloske kai ov tra-iisailos sas ăk şăl hai treanda hai iefta bărs. Ov dineas peo duho hai mulos, hai nakhlos paşa pe phure. ¹⁸ Ăl ciave pala leste beşles maşkar o Havila hai o Şur, karing o esto katar o Egipto, sar gias karing o Aşur. On laciardile hai beşles dur katar kolaver ciave le Avraamoske.

O Isak

(25:19–28:9)

O Esau hai o Iakov

¹⁹ Kadala si ăl bukea kai kerdiles ando neamo Isak, o ciavo le Avraamosko. O Avraam kerdeas le Isakos. ²⁰ Le Isakos sas les saranda bărs kana lileas dă romni le Rebeka, e cei le Betueloski, kai sas anda o neamo Aram, anda o Padan-Aram, e phei le Labanoski, o arameno. ²¹ O Isak rughisailos le RAieske anda pi romni, kă ni kerelas ciave, hai o RAI aşundea les. Leski romni e Rebeka acilis khamni. ²² Ăl ciave mardeonas anda lako pār, hai oi phendeas: „Soste kerdeol kadea man-ţa?” Ghelis te pucel le RAies. ²³ Hai o RAI phendeas lake:

— Dui neamuri si
andă keo pār,
dii poporea si te despărţin pes
anda keo pār.

***25:25** O anav Esau hakeardeol „bal”.

†**25:26** O anav Iakov hakeardeol „kîlkîi”.

Iekh anda kadala neamuri
si te avel mai zuralo
dă sar koaver.

O mai baro si te slujil le mai ținեսke. ²⁴ Pherdiles ăl ghesa kana trăbulas te kerel, hai ciaces andă lako pār sas dui ciave. ²⁵ Kova anglal înklisto dă sea lolo, lesko trupo sas sar ăk poştin pherdo bal, hai kodolaske ciutes lesko anav Esau.* ²⁶ Pala kodoia înklistos lesko phral, kai înkearelas le vastesa kîlkîiestar le Esaos. Hai kodolaske ciutes lesko anav Iakov.† Le Isakos sas les şovardeş bărs kana kerdiles on.

O Esau bikinel peo drepto dă angluno

²⁷ Ăl ciave kadala kerdile bare. O Esau areslos ăk vînători lacio, ăk manuş kai beşelas mai but po kîmpo, dar o Iakov sas ăk manuş gogheaver, kai beşelas khere andăl korturi. ²⁸ O Isak iubilas le Esaos, kă placiolas les lesko vînămos; e Rebeka iubilas mai but le Iakovos.

²⁹ Ăk data kana o Iakov kiravelas ăk zumi, o Esau avilos poa kîmpo khino mulo. ³⁰ Hai o Esau phendeas le Iakovoske:

— Rughiv tut, de ma te hav anda kadav hamos lolo, kă sem khino mulo.

Kodolaske dineas pes leske o anav Edom.‡ ³¹ O Iakov phendeas:

— Bikin manghe mai anglal keo drep-to dă angluno!

³² O Esau boldea leske palpale:

***25:30** Edom hakeardeol „lolo”.

glaso hai dineas man ăk ciavo.” Kodolaske ciuteas lesko anav Dan.*

⁷ E Bilha, e roaba le Rahelaki, acilis pale khamni, hai kerdeas le Iakovoske le duiengo ciavo. ⁸ E Rahela phendeas: „Mardilem phares kontra mîră pheaki hai oi acilis mardi.” Kodolaske ciuteas lesko anav Neftali.†

⁹ Kana dikhleas e Leea kă ni mai kerel ciave, lileas le Zilpa, pe roaba, hai dineas lan le Iakovoske dă romni. ¹⁰ E Zilpa, e roabe le Leeaki, kerdeas le Iakovoske ăk ciavo. ¹¹ „Sas man baht!”- phendeas e Leea. Kodolaske ciuteas lesko anav Gado.‡

¹² E Zilpa, e roaba le Leeaki, kerdeas le duiengo ciavo le Iakovoske. ¹³ Phendeas e Leea: „So fericime sem, kă ăl romnea si te phenen manghe fericime!” Kodolaske ciuteas lesko anav Aşer.¶

¹⁴ P-e vremea kana secerilas pes o ghiv, o Ruben înklistos ăk data hai arakhleas mandragonea po kîmpo. Andineas len pe dake, le Leeake. Atuncia e Rahela phendeas lake:

— De man, rughiv tut, andal mandragonea§ ke ciaveske!

¹⁵ Hai oi boldeas lake:

— Ni aresel tut kă lilean mîră romes, kames te les i ăl mandragonea mîră ciaveske?

***30:6** Dan hakeardeol „kerdeas ciacimos”.

†**30:8** Neftali hakeardeol „muro mardimos”.

‡**30:11** Ande cib originalo Gado hakeardeol „baht”.

¶**30:13** Aşer hakeardeol „fericime”.

§**30:14** Pakeanas pes kă ăl mandragonea ajutin le romnean te acion khamnea.

***30:18** Isahar hakeardeol „but pokinimos”.

†**30:20** Zabulon hakeardeol „barimos, slăvimos”.

E Rahela phendeas:

— Mişto! Si te sovel tusa andă kadaia reat, andal mandragonea ke ciaveske.

¹⁶ Ereat, kana boldelas pes o Iakov katar o kîmpo, e Leea înklistis angla leste hai phendeas:

— Mande si te aves, kă kindem tut le mandragonenţa mîră ciaveske.

Hai andă kodoia reat sutos lasa. ¹⁷ O Del aşundea le Leea, savi acilis khamni hai kerdeas le Iakovoske le pangengo ciavo. ¹⁸ E Leea phendeas: „Pokindeas manghe but o Del, kă dinem mîră romes mîră roaba.” Kodolaske ciuteas leske anav Isahar.*

¹⁹ E Leea acilis pale khamni hai kerdeas le şovengo ciavo le Iakovoske. ²⁰ E Leea phendeas: „Şukar daro dineas man o Del! Dakanara muro rom si te avel lacio manţa, kă kerdem leske şov ciave.” Kodolaske ciuteas lesko anav Zabulon.† ²¹ Pala kodoia kerdeas ăk cei, saiake ciuteas o anav Dina.

²² O Del andea peske goghi katar e Rahela, aşundea lan hai muklea lan te avel lan ciave. ²³ Oi acilis khamni hai kerdeas ăk ciavo, hai phendeas: „O Del lileas muro lagiavo!” ²⁴ Hai ciuteas lesko anav Io-

²¹ Pala kodoia o Iakov phendeas le Labanoske:

— De man le ceia, kă pherdilos muro timpo, kaşte lav la dă romni.

²² O Laban kideas saoră manușan le thaneske hai kerdeas ăk abeav. ²³ Dar ereat lileas pe ceia le Leea, hai îngheardea lan ko Iakov, savo suto lasa. ²⁴ Hai o Laban dinea pe ceia le Leea, pe roaba le Zilpa. ²⁵ Le duiengo ghes detehara, ita kă sas e Leea! Atunci o Iakov phendeas le Labanoske:

— So kerdean manghe? Ni slujisardem tuke andai Rahela? Soste thardean man?

²⁶ O Laban dinea les anglal:

— Ando than kadava ni del pes e cei e tărni anglai cei kerdi angluni. ²⁷ Phandav o kurko kadalasa, hai si te dav tut i kolavrea andai slujba kai mai keresa lan mande aver iefta bărș.

²⁸ O Iakov kerdeas kadea, phandadeas o kurko le Leeasa. Pala kodoia o Laban dinea les dă romni pe ceia le Rahela. ²⁹ O Laban dineas pe ceia le Rahela, pe roaba le Bilha. ³⁰ O Iakov sutos i le Rahelasa. Le Rahela iubilas lan mai but dă sar le Leea, hai mai slujisardeas ko Laban aver iefta bărș.

O Del binekuvintil le Iakovos ciavența

³¹ Kana o RAI dikhleas kă e Leea nas iubime, kerdea lan te avel lan ciave, dar le Rahela nas lan ciave. ³² E Leea aci-

lis khamni hai kerdeas ăk ciavo, saveske ciuteas o anav Ruben, * „Kă,” phendeas oi, „o Del dikhleas muro holearimos, hai akanak muro rom si te iubil man.”

³³ Acilis pale khamni hai kana kerdeas ăk ciavo, phendeas: „O RAI așundeas kă ni sem iubime, hai dinea man i kales.” Kodolaske ciuteas lesko anav Simeon.† ³⁴ Pale acilis khamni, hai kana kerdeas ăk ciavo, phendeas: „Dakanara muro rom pașol pașa ma, kă kerdem leske trin ciave.” Kodolaske ciuteas lesko anav Levi.‡ ³⁵ Acilis pale khamni hai kana kerdeas ăk ciavo, phendeas: „Dă data kadaia va lăudiva le RAies.” Kodolaske ciuteas lesko anav Iuda.¶ Hai oprisailis te mai kerel ciave.

30 Kana dikhleas e Rahela kă ni kerel ciave le Iakovoske, sas lake holi pă laki phei hai phendeas le Iakovoske:

— De man ciave sau merav!

² O Iakov holeailos pe Rahela:

— Sem me ando than le Devlesko, kai ni mukleas tut te avel tut ciave?

³ Oi phendeas:

— Dikh mîrî roaba, e Bilha: gia hai sov lasa, hai si te lav le ciaven kai kerel len! Kadea daștiva te avel man ciave latar.

⁴ Hai dinea les dă romni pe roaba, le Bilha, hai o Iakov sutos lasa. ⁵ E Bilha acilis khamni hai kerdeas le Iakovoske ăk ciavo. ⁶ E Rahela phendeas: „Kerdea manghe o Del ciacimos, așundeas muro

***29:32** O anav Ruben hakeardeol „Dikh, ăk ciavo!”

†**29:33** Simeon hakeardeol „așunimos”. ‡**29:34** Levi hakeardeol „pașol”.

¶**29:35** Iuda hakeardeol „O RAI te avel lăudime”.

— Dikh man, sem pă merimaste, soste te avel man kadav drepto dă angluno?

³³ Hai o Iakov phendeas:

— Ha manghe sovel mai anglal!

O Esau halea leske sovel, hai kadea bikindeas peo drepto dă angluno le Iakovoske. ³⁴ Atunci o Iakov dineas le Esauos marno hai zumi linteaki. Ov haleas hai pileas. Pala kodoia uștilos hai teardeas.

Hai kadea ni înkeardeas o Esau seama katar peo drepto dă angluno.

O Del phenel kă va binekuvintila le Isakos sar binekuvintisardeas le Avraamos

26 Sas bokh ando them, aver bokh sar e angluni, kai sas po timpo le Avraamosko. O Isak ghelos ko Abimelek, o thagar le filisteengo ko Gherar. ² O RAI sikadilos leske hai phendea leske:

— Na gia ando Egipto! Acio ando them kai phenav tuke te trais! ³ Beș sar străiino andă kadava them! Me si te avav tusa, hai si te binekuvintiv tut, kă saoră thana kadala si te dav len tuke hai ke ciavenghe. Si te înkearav mîrî sovel kai kerdem lan ke dadeske le Avraamoske.

⁴ Si te butearav ke ciaven pala tute, kadea sar ăl steale le cereske. Va dava ke ciavenghe saoră thana kala. Andă tute si te aven binekuvintime saoră neamuri pa-i phuv, ⁵ kă o Avraam așundeas so me phendem, înkeardeas so manglem leske, hai păzisardeas mîră porunci, mîră krisimata hai mîră sikaiimata.

⁶ Kadea o Isak acilos ando Gherar.

⁷ Kana ăl manuș kodole thaneske pucenas les anda leski romni, ov phendeas:

— Si mîrî phei.

Kă sas leske dar te phenel: „Si mîrî romni”, ta na mudaren les ăl manuș kodole thaneske andai kauza le Rebekaki, kă sas ăk giuvli șukar.

⁸ Pala so beșles othe but timpo, kerdi-neailos kă o Abimelek, o thagar le filisteengo, dikhindos poa giamo, dikhleas le Isakos kai khelelas peske pe romneasa le Rebekasa. ⁹ O Abimelek dineas drom te den mui le Isakos hai phendeas leske:

— Si ki romni, nai kadea? Soste phen-dean kă si ki phei?

O Isak dineas les anglal:

— Phendem kadea ta na merav anda laki kauza.

¹⁰ Hai o Abimelek phendeas:

— So kerdean amenghe? So ușuro daș-tisailosas da iekh anda o poporo te sovel ke romneasa, hai andeasas o bezeh pă amende.

¹¹ Atuncia o Abimelek dineas kadaia porunka saoră poporoske:

— Kon lela pes katar o manuș kadava sau leske romneatar si te avel mudardo.

Sar peo dad, o Isak halea pes le filisteența andal hainga

¹² O Isak kerdeas semănături ando them kodova, hai kideas but rodo ando bărș kodova, kă o RAI binekuvintisardeas les.

¹³ Kadea o manuș kadava bravardilos, andea peske mai but bukea, gi kana are-slos but bravallo. ¹⁴ Sas les but brakhea, buznea, guruva hai but robi. Kodolaske le filisteenghe sas lenghe holi pă leste.

¹⁵ Ăl filistea pherdes phuveasa ăl hainga save hanadeasas len ăl robi leske dades-

ke, le Avraamoske, kana ov trailias. ¹⁶ O Abimelek phendeas le Isakoske:

— Telear amendar, kā areslean but mai zuralo dā sar amende.

¹⁷ O Isak teleardeas othar hai kerdeas pi şatra ande Har Gherar, hai beşlos othe.

¹⁸ O Isak hanadeas pale ăl hainga le paieske kai sas hanade andăl ghesa leske dadeske, le Avraamoske, save pherdeasas len ăl filitea păce mulos o Avraam. Hai ciuteas lenghe pale kodola anava save ciuteasas len lesko dad. ¹⁹ Ăl robi le Isakoske mai hanade ande har hai othe dines păk haing paiesa lacio. ²⁰ Ăl cio-baia anda o Gherar hale pes le ciobaien-ţa le Isakoske: „O pai si amaro.” O Isak ciuteas le haingake o anav Esek,* kā halesas pes lesa. ²¹ Pale hanades aver haing, andai kauza saveaki pale hale pes, kodolaske phende lake Sitna.† ²² Muki-sailos othar hai hanadeas aver haing, hai andai laki kauza ni mai hale pes. Dinea la o anav Rehobot,‡ hai phendeas „Kā o RAI dinea amen ăk than baro kaşte aven amen ciave ando them.” ²³ Othar ghelos ke Ber-Şeba. ²⁴ O RAI sikadilos leske ande reat kodoia hai phendeas leske:

— Me sem o Del ke dadesko le Avraamosko. Na dara kā me sem tusa, si te binekuvintiv tut hai si te butearav ke ciaven andai kauza mîră roboski le Avraamoski.

²⁵ Othe o Isak vazdeas ăk altari hai deas mui ko RAI pă lesko anav. Vazdeas peo korto, hai sa othe ăl robi le Isakoske hanades ăk haing.

Sar peo dad, o Isak kerdeas ăk phanglimos le Abimelekosa

²⁶ O Abimelek avilos leste anda o Gherar pe amalesa le Ahuzosa hai le Pikolosa, o mai baro leske armatako. ²⁷ O Isak phendeas lenghe:

— Soste avilen mande tume kai ni dikhnen man, hai kerden man te telearav tumendar?

²⁸ On phendes:

— Dikhas ciaces kā o RAI si tusa, kodolaske phenas te avel ăk sovel maşkar amende hai tute, hai te keras ăk phanglimos tusa, ²⁹ kā nai te keres amenghe nici ăk nasulimos, sar nici ame ni li-leam amen tutar, hai kerdeam tuke numa miştimos, hai mukleam tut te teleares paceasa. Akanak san binekuvintime katar o RAI.

³⁰ O Isak kerdeas lenghe ăk sinia hai hales hai piles. ³¹ Uştiles detehara andai reat hai kerdes ăk phanglimos iekh avresa. O Isak nakhadea len mişto, hai on gheles paceasa. ³² Ando ghes kodova nişte robi le Isakoske aviles te den duma andai haing kai hanavenas la, hai phendes leske:

— Dineam ko pai!

***26:20** O anav Esek hakeardeol „han pes”.

†**26:21** E Sitna hakeardeol „holi”, „marimos”, „hale pes”.

‡**26:22** Rehobot hakeardeol „ăk than deskeardo”, „ăk than baro”.

po kîmpo ăk haing, hai paşa late sas trin kîrduri brakheanghe hai buzneanghe kai beşenas hai ajukearenas, kā ke haing kadaia ăl manuş denas pai pe kîrduri. O bar po mui le haingako sas baro. ³ Kana saoră kîrduri kidinas pes othe, denas rigate o bar poa mui le haingako, denas pai le brakhean hai le buznean hai pale ciunas o bar po mui le haingako. ⁴ O Iakov phendeas lenghe:

— Phralale, katar sen?

— Anda o Haran, — dine les anglal on.

⁵ Ov phendea lenghe:

— Gianen le Labanos, o nepoto le Nahorosko?

— Pringianas les, — dine les angla on.

⁶ Ov phendeas lenghe:

— Si sastevesto?

— Sastevesto, — dine les anglal on. — Hai dikh, e Rahela, leski cei, avel le brakheanţa hai le buzneanţa.

⁷ Ov phendeas:

— Dikh, o kham si înkă opre hai si prea sigo te kiden le animalen: den pai le brakhean hai buznean, hai înghearen len pale te han!

⁸ On dine les anglal:

— Ni daştis gi kana ni kidena pes saoră kîrduri. Atunci del pes rigate o bar poa mui le haingako hai dasa pai le brakhean hai le buznean.

⁹ Kana delas lenghe ov duma, avilis e Rahela le brakheanţa hai le buzneanţa pe dadeske, kā oi dikhelas lendar. ¹⁰ Kana dikhleas o Iakov le Rahela, e cei le Labanoski, lesko kak, hai le brakhean hai le buznean leske kakesko le Labanos-

ko, paşilos, dineas rigate o bar poa mui le haingako, hai dineas pai le brakhean hai le buznean pe kakesko le Labanosko. ¹¹ Pala kodoia o Iakov ciuideas le Rahela hai începosailos te rovel zuralles. ¹² O Iakov phendeas le Rahelake kā si neamo lake dadesa, kā si o ciavo le Rebekako. E Rahela naşlis hai phendeas pe dadeske. ¹³ Sar aşundeas o Labano anda o Iakov, o ciavo leske pheako, naşlos angla leste, lea les ande angali, ciuidea les hai andea les khere. O Iakov phendeas le Labanoske saoră bukea. ¹⁴ O Laban phendeas leske:

— Ciaces tu san muro kokalo hai muro mas.

O Laban tharel le Iakovos

Pala so o Iakov beşlos ăk cion ko Laban, ¹⁵ o Laban phendea leske:

— Kă san muro neamo, te slujis manghe pă khanceste? Phen manghe so po-kin kames!

¹⁶ Le Labanos sas les dui ceia: e cei e mai bari buciolas Leea, hai e mai ţîini Rahela. ¹⁷ E Leea sas lan iakha şukar,* dar e Rahela sas şukar ko truppo hai i ko mui. ¹⁸ O Iakov iubilas le Rahela hai phendeas:

— Si te slujiv tuke iefta bărş andai Rahela, ki cei e mai ţîini.

¹⁹ O Laban dinea les anglal:

— Mai mişto si te dav la tuke dă sar te dav lan kā aver. Acio mande!

²⁰ Kadea o Iakov slujisardeas iefta bărş andai Rahela hai falea les kā sas kîteva ghes, andai kauza kā iubilas la.

***29:17** O originalo nai klaro, sar sas lake iakha.

⁶ O Esau hakeardeas kã o Isak binekuvintisardeas le Iakovos, hai dina le drom ko Padan-Aram te lel peske romni othar, hai kã binekuvintindos les dina le e porunka kadaia: „Ta na les tuke romni andãl ceia anda o Kanaano!”
⁷ Hai hakeardeas kã o Iakov aşundeas katar peo dad hai pi dei hai teleardeas ko Padan-Aram.
⁸ O Esau kadea hakeardeas kã ăl ceia le kanaaniţenghe ni placiolas leske dades le Isakos.
⁹ Ghelos ko Ismael hai mai lilea peske dã romni, paşa ăl romnea kai mai sas les: le Mahalata, e phei le Nebaiotoski, e cei le Ismaeloski, o ciavo le Avraamosko.

O Iakov

(28:10–36:43)

O RAI kerdeas phanglimos le Iakovosa

¹⁰ O Iakov teleardeas andai Ber-Şeba hai gialas karing o Harano.
¹¹ Areslos andãk than hai acilos p-e reat, kã pelosas o kham. Lileas ăk bar othar, ciutea les tala o şãro hai sutos andã kodova than.
¹² Dikhleas suno: Ita, ăk skara ciutini p-e phuv hai lako şãro areselas gi ko ceri. Ăl îngerea le Devleske uştenas hai denas pes tele p-e skara kodoia.
¹³ O RAI beşelas opre pã la hai phenelas:

— Me sem o RAI, o Del ke dadesko le Avraamosko, hai o Del le Isakosko. E phuv pã savi san suto si te dav la tuke hai ke ciavenghe pala tute.
¹⁴ Ke ciave si te aven kadea dã but, sar si o kişai p-e

phuv, hai si te bareos andã saorã riga. Andã tute hai andã ke ciave si te aven binekuvintime saorã neamuri pa-i phuv.
¹⁵ Dikh, me sem tusa. Si te pãziv tut andã orso than katar phiresa, si te anav tut palpale ando them kadava, kã nai te mukav tut, gi kana ni kerava so phendem tuke.

¹⁶ O Iakov uştilos anda o suno hai phendeas:

— Ciaces o RAI si ando than kadava, hai me ni gianglem.

¹⁷ Sas leske dar hai phendeas:

— Kabor dã darano si o than kadava, kathe si o kher le Devlesko, kathe si e poarta le cerurenghi!

¹⁸ Uştilos de tehara andai reat, lileas o bar kai ciuteasas les tala o şãro hai ciutea les sar stîlpo animasko goghi, hai ciordeas untdelemno po bar.
¹⁹ Ciuteas kodole thaneske o anav Betel,* dar mai anglal o foro buciolas Luz.
²⁰ O Iakov haleas sovel le Devleske:

— Kana o Del avela manţa hai pãzila man pã muro drom kai giav, kana dela man marno te hav hai ţoale te hureadov,
²¹ kaşte boldav man paceasa ando kher mîrã dadesko, atuncia o RAI si te avel muro Del.
²² Hai o bar kadava kai ciutem les sar stîlpo animasko goghi, si te avel o kher le Devlesko hai si te dav tut le deşenghi rig anda sea so des man.

O Iakov ando Haran

29 O Iakov teleardeas ko drom hai ghelos ando them kolengo kai beşen karing înklet o kham.
² Dikhleas

³³ Hai ov ciutea lake anav Şiba. Kodolaske o foro buciol Ber-Şeba* gi ando ghes dã aghes.

O Esau însurisailos romneanţa străiinea

³⁴ Kana sas les saranda bãrş, o Esau leas dã romnea le Iudita, e cei le Beereski o hetito, hai le Basmata, e cei le Elonoski o hetito.
³⁵ On sas ăk baro holarimos anda o Isak hai e Rebeka.

O Isak binekuvintil le Iakovos

27 Kana o Isak phurilos, hai leske iakha ma nas lace, kadea kã ni mai dikhelas, dineas mui pe ciaves le mai bares le Esaos, hai phendes leske:

— Ciaveea!

Hai ov phendeas:

— Italem.

² O Isak phendeas:

— Dikh, me phurilem hai ni gianav o ghes kana me merav.
³ Akanak rughiv tut, le ke arme, o harko hai e tolba, gia ko kîmpo hai astar manghe daicii!
⁴ Ker manghe ăk hamos lacio sar placiol man, hai an les te hav, te binekuvintiv tut gi kana te merav.

⁵ E Rebeka aşundeas so phenelas o Isak pe ciaveske, le Esaoske. Hai o Esau ghelos po kîmpo te astarel daicii hai te anel.
⁶ Pala kodoia e Rebeka phendeas pe ciaveske le Iakovoske:

— Dikh, aşundem ke dades dindos duma ke phraleske, le Esaoske:
⁷ «An manghe so astares hai ker manghe ăk hamos lacio te hav, hai si te binekuvintiv tut

angla o RAI mai anglal gi kai te merav.»
⁸ Akanak aşun muro ciavo so phenav tuke, hai ker so porunciv tuke.
⁹ Gia ko kîrdo hai le manghe dui iej lace, kaşte kerav anda lende ke dadeske ăk hamos lacio sar placiol les.
¹⁰ Tu si te îngheares les ke dadeske te hal les, kaşte binekuvintil tut mai anglal gi kai te merel.

¹¹ O Iakov dineas anglal pe da le Rebeka:

— Dikh, muro phral o Esau si balalo, hai me ni sem.
¹² Daştîl pes ka muro dad te ciul o vast pã ma, hai si te avav ăk hohamno angla leste, hai ando than le binekuvintimasko kerav te avel pã ma e armai.

¹³ Leski dei phendeas leske:

— Ki armai, muro ciavo, te perel pã mande! Numa aşun so me phenav hai gia da an les manghe!

¹⁴ O Iakov ghelos hai lilea len hai andea len pe dake. Oi kerdeas ăk hamos lacio sar placiolas leske dades.
¹⁵ Ăl ţoale kai sas mai lace le Esaoske, lako ciavo o mai baro, arakhadonas khere. E Rebeka lilea len hai ciutea len po Iakov, lako ciavo o mai tãrno.
¹⁶ Uciardea leske le morkheasa le iejenghi ăl vast hai e kor kai nas bal,
¹⁷ hai dineas andãl vast pe ciaveske le Iakovoske o hamos o lacio hai o marno kai kerdeas les.

¹⁸ Ov avilos kã peo dad hai phendeas:

— Dade!

Hai ov phendeas:

— Italem, savo san tu, muro ciavo?

¹⁹ O Iakov dineas anglal pe dades:

***28:19** Betel hakeardeol „o kher le Devlesko”.

***26:33** Şiba hakeardeol „sovel”.

— Me sem o Esau, keo ciavo o anglu-
no. Kerdem so phendean manghe. Uști,
rughiv tut, beș da ha anda so me astar-
dem, kaște binekuvintis man!

²⁰ O Isak phendeas pe ciaveske:

— Sar arakhlean les kadea dă sigo,
muro ciavo?

O Iakov dinea les anglal:

— O RAI, o Del kiro, înkaladea les angla
mande.

²¹ O Isak phendeas le Iakovoske:

— Pașo te ciav o vast pă tute, muro cia-
vo, te gianav kana san ciaces muro ciavo
o Esau sau ni!

²² O Iakov pașilos pașo peo dad o Isak,
kai ciuteas o vast pă leste hai phendeas:

— O glaso si o glaso le Iakovosko, dar
ăl vast si ăl vast le Esaoske.

²³ Ni pringiandea les, kă leske vast
sas balale, sar ăl vast leske phrales-
ke, o Esau, hai binekuvintisardea les.

²⁴ Phendeas:

— Ciaces tu san muro ciavo o Esau?

O Iakov phendeas:

— Me sem.

²⁵ O Isak phendeas:

— An manghe te hav anda keo astari-
mos, kaște binekuvintiv tut.

O Iakov andea leske, hai ov haleas, an-
dea leske i mol hai pileas. ²⁶ Lesko dad o
Isak phendeas leske:

— Pașo hai ciuimide man, muro ciavo!

²⁷ O Iakov pașilos hai ciuimide les. Ka-
na o Isak hakeardeas o khanglimos leske
țoalengo, binekuvintisardeas les:

— Dikh, o khandimos mîră ciavesko si
sar ăk khandimos ăk kîmposko kai bine-
kuvintisardea les o RAI.

²⁸ Te del tut o Del roua anda o ceri,

hai pravaramos andai phuv,
ghiv hai mol but.

²⁹ Te slujin tuke ăl manuș,

hai ăl poporea te bangheon angla
tute!

Te aves o stăpîno ke neamosko,

hai ăl ciave ke dake te bangheon
angla tute!

Dino armaia

te avel orkon dela tut armaia,

hai binekuvintime

te avel orkon va binekuvintila tut!

³⁰ Kana o Isak termenisardeas te bi-
nekuvintil le Iakovos, hai doar telear-
deasas o Iakov katar peo dad o Isak, les-
ko phral, o Esau, boldineailos katar o as-
tarimos. ³¹ Kerdeas i ov ăk hamos lacio,
hai îngheardea les pe dadeske. Phen-
deas pe dadeske:

— Dade, uști hai ha anda muro astari-
mos, kaște binekuvintis man!

³² Lesko dad, o Isak, phendeas leske:

— Kon san tu?

Ov dea les anglal:

— Me sem keo ciavo o angluno, o Esau.

³³ O Isak izdraia but zurales hai phen-
deas leske:

— Kon si kodova kai astardeas hai an-
dea manghe? Me halem anda sea, anglal
gi kai te aves tu, hai binekuvintisar-
dem les. Ciaces si te avel binekuvintime.

³⁴ Kana o Esau așundeas ăl vorbe pe
dadeske, înkaladea țipimata pherde ker-
kimos, hai phendeas pe dadeske:

— Binekuvintisar man i man dade!

³⁵ O Isak phendeas:

— Keo phral avilos atharimasa hai li-
leas ki binekuvîntarea.

³⁶ O Esau phendeas:

— Da, na anda khanceste ciutes les-
ko anav Iakov? Kă thardea man duvar.
Lilea manghe muro drepto dă angluno,
hai akanak lilea i mîrî binekuvîntarea!

Atuncia pușleas:

— Ni înkeardean nici ăk binekuvînta-
rea anda mande?

³⁷ O Isak dineas anglal le Esaos:

— Dikh, kerdem les stăpîno pă tute,
hai dinem les ka slujitorea saoră phra-
len leske, dinem les ghiv hai mol nevi.
Hai anda tute, muro ciavo, so daștiv te
mai kerav?

³⁸ O Esau phendeas pe dadeske:

— Dade, nai tut dekîț ăk binekuvînta-
rea? Binekuvintisar man i man dade!

Hai o Esau vazdeas o glaso hai ruias.

³⁹ Lesko dad o Isak dinea les anglal:

— Dikh!

Keo kher si te avel dur

katar o pravaramos le phuiako,
hai katar e roua le cereski opral.

⁴⁰ Si te traiis anda ki sabia,

hai si te slujis ke phraleske.

Dar kana va vazdesa tut,

si te cines lesko jugo pa ki kor.

⁴¹ O Esau astardeas holi po Iakov, an-
dai kauza le binekuvîntareaki leske da-
deski. Phenelas andă peo ilo:

— Ăl ghesa ăl kale le rovimaske pala
muro dad si pașă, hai pala kodoia si te
mudarav mîră phrales le Iakovos.

O Iakov telearel te arakhel peske romni

⁴² Kana phendes le Rebekake ăl dume le
Esaoske, lake ciaveske o mai baro, atun-

***27:36** Iakov mai hakeardeol „tharimos”.

cia deas drom pala o Iakov, lako ciavo
mai tărno, hai phendeas leske:

— Dikh, keo phral, o Esau, mîngîil pes
kă si te mudarel tut. ⁴³ Akanak muro cia-
vo, așun mandar! Naș kă muro phral o
Laban ando Harano, ⁴⁴ hai acio leste ăk
țîra timpo, gi kana inklela e holi ke phra-
leski! ⁴⁵ Kana nakhela o nasulimos ke
phralesko hai bistrela so kerdean leske,
si te dav drom te del tut mui. Soste te
hasarav tumen i le duien andăk ghes?

⁴⁶ E Rebeka phendeas le Isakoske:

— Ciaililem viața andai kauza le rom-
neanghi hetito. Kana sa kadea o Iakov
lela ăk romni hetito, andal ceia kadal
themoske, ni kamav te mai traiv!

28 O Isak dinea mui le Iakovos, bi-
nekuvintisardea les, hai dinea
les e porunka kadaia:

— Ta na les tuke romni andal ceia an-
da o Kanaano! ² Sigo gia ko Padan-Aram,
ando kher le Betuelosko, o dad ke da-
ko, hai le tuke othar ăk romni andal ceia
le Labanoske, o phral ke dako! ³ O Del o
Mai Zuralo te binekuvintil tut, te kerel
tut te aven tut ciave, te butearel tut, kaș-
te areses mai but poporea! ⁴ Te del tut e
binekuvîntarea le Avraamoski tuke hai
i ke ciavenghe pala tute hai te avel kiro
o them kai beșes akanak sar străiino, o
them kai dinea les le Avraamoske!

⁵ O Isak dinea drom le Iakovos. Ov
ghelos ko Padan-Aram, ko Laban, o cia-
vo le Betuelosko o arameno, o phral
le Rebekako, e dei le Iakovoski hai le
Esaoski.